

Møte tirsdag den 30. november kl. 11.25

President: M o r t e n L u n d

D a g s o r d e n (nr. 7):

1. Innstilling fra samferdselskomiteen om lov om endringer i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4 (Innst. O. nr. 10 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 85 (1998-1999))
2. Innstilling fra finanskomiteen om endringer i lov av 25. april 1986 nr. 11 om fordeling av utgifter til fjerning av innretninger på kontinentalsokkelen (Innst. O. nr. 9 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 91 (1998-1999))
3. Innstilling fra finanskomiteen om lov om betalingssystemer m.v. (Innst. O. nr. 13 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 96 (1998-1999))
4. Innstilling fra finanskomiteen om skatte- og avgiftsopplegget 2000 – Lovendringer (Innst. O. nr. 12 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 1 (1999-2000))
5. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om lov om endringer i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting og i lov av 15. mai 1987 nr. 21 om film og videogram (Rammene for den forretningsmessige verksemda til Norsk rikskringkasting AS) (Innst. O. nr. 14 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 55 (1998-1999))
6. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om lov om endringer i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting. Sponsing i kringkasting (Innst. O. nr. 15 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 63 (1998-1999))
7. Referat

Statsråd Dag Jostein Fjærvoll overbrakte 2 kgl. proposisjoner (se under Referat).

S a k n r . 1

Innstilling fra samferdselskomiteen om lov om endringer i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4 (Innst. O. nr. 10 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 85 (1998-1999))

Presidenten: Etter ønske fra samferdselskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir avgrenset til 1 time og 15 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 25 minutter, Fremskrittspartiet 10 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter, Høyre 10 minutter, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og representanten Steinar Bastesen 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Thore Aksel Nistad (Frp) (ordfører for saken): Samferdselsdepartementet legger i proposisjonen fram forslag om endringer i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4. Følgende emner blir behandlet: Ny § 23 b, forbud mot bruk av elektronisk utstyr, der utstyret kan forstyrre fører, og § 28 nytt annet ledd, godkjenning av pris for bruk av øvingsbaner til obligatorisk opplæring for fører av tunge kjøretøyer.

Departementet ser det av trafikksikkerhetshensyn som viktig å sikre seg hjemmel til, i takt med den teknologiske utviklingen, å kunne regulere bruk av elektronisk utstyr i motorvogn. Det foreslås på denne bakgrunn en ny § 23 b i vegtrafikkloven som gir Samferdselsdepartementet myndighet til å fastsette nærmere bestemmelser om forbud mot bruk av slikt utstyr, der dette er egnet til å forstyrre føreren. Blant annet er det ønskelig å kunne regulere førers bruk av mobiltelefon under kjøring med motorvogn.

Det andre forslaget går på § 28 nytt annet ledd, godkjenning av pris for bruk av øvingsbaner til obligatorisk opplæring for fører av tunge kjøretøyer.

Forskrift av 14. juni 1993 nr. 531 om obligatorisk opplæring i glattkjøring for fører av tunge kjøretøyer fastsetter obligatorisk glattkjøringskurs for person som skal erverve førerkort første gang i klassene C, CE, D eller DE.

Forskriften gjelder i dag for kandidater fra 14 av landets fylker, og glattkjøringsbaner i Våler, Kristiansand og Lenvik brukes til denne opplæringen.

Det er etter departementets oppfatning ønskelig at kursdeltakerne gjennom kursavgiften ved obligatorisk opplæring i glattkjøring kun skal belastes med utgifter som knytter seg til glattkjøringsopplæringen. Samferdselsdepartementet ønsker å lovfeste ovennevnte forutsetning gjennom nytt annet ledd i vegtrafikkloven § 28.

Komiteens medlemmer viser til at Regjeringen i ny § 23 b vil innføre forbud mot bruk av elektronisk utstyr der utstyret kan forstyrre føreren. Komiteen vil vise til at den generelle aktsomhetsregelen i vegtrafikkloven § 3 også omfatter bruk av mobiltelefon.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, vil under § 23 b vise til at rapport 387/1998 fra Transportøkonomisk institutt konkluderer med at bruk av mobiltelefon under kjøring generelt medfører en viss økning i ulykkesrisiko. Flertallet mener at den pedagogiske virkningen av forbud vil ha en positiv, forebyggende effekt.

Flertallet peker også på at den foreslåtte endringen i § 23 b gjør det mulig å regulere motorvognførers bruk av annet elektronisk utstyr enn mobiltelefon.

Til § 28 nytt annet ledd: Komiteens flertall, alle unnatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til departementets forslag til nytt annet ledd i vegtrafikkloven § 28.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener under § 23 b at å forby bruk av elektronisk utstyr der utstyret muligens kan forstyrre fører, er unødvendig, da det ivaretas av dagens lovgivning. Fremskrittspartiet mener

at det er fører av motorvogn som har ansvar for at vedkommende ikke blir forstyrret av personer eller elektronikk under kjøring. Fremskrittspartiet mener at forskriften om forbud mot førers bruk av håndholdt mobiltelefon går for langt, og at det heller bør satses på holdningsskapende arbeid. Fremskrittspartiet mener at § 3 i vegtrafikkloven, som bestemmer at en fører skal være aktpågivende og varsom i trafikken, er dekkende også når det gjelder mobiltelefoner og annet elektronisk utstyr i bil.

Vi er også meget betenkt over at staten her får en gyllen sjanse til å bøtelegge alle bilister som holder i en mobiltelefon. Vi har nok av UP-folk som lurer i buskene for å bøtelegge oss. Dette er nok en sjanse for det offentlige til å samle inn mer penger i avgiftskassen. Fremskrittspartiet går derfor klart imot dette nye lovforslaget.

Det er trist at det kun er Fremskrittspartiet som står på skansen mot nye forbud. Alle de andre partiene elsker tydeligvis å lage nye forbud og nye avgifter.

Under § 28, om øvingsbaner, mener Fremskrittspartiet at det er uheldig å fastsette en standardpris som vil hindre konkurranse om obligatorisk opplæring for førere av tunge kjøretøyer. Fremskrittspartiet vil peke på at lik kursavgift innebærer at en eliminerer konkurransen mellom de ulike øvingsbaner, og peker på at kostnadene ved drift av ulike baner trolig vil kunne være forskjellige, slik at det ikke nødvendigvis vil være riktig at kursavgiften er den samme ved de ulike baneanlegg.

Disse medlemmer vil på dette grunnlag avvise nytt annet ledd i vegtrafikkloven § 28.

Eirin Faldet (A): De endringer som gjøres i vegtrafikkloven i Stortinget i dag, er små, men viktige. De er viktige fordi de setter søkelyset på trafiksikkerhet og oss som trafikanter.

Vi kunne kanskje gjort flere endringer når vi først var i sving, men i denne omgang dreier altså endringene seg om «forbud mot bruk av elektronisk utstyr, der utstyret kan forstyrre fører» og «godkjenning av pris for bruk av øvingsbaner til obligatorisk opplæring for fører av tunge kjøretøyer». Endringene kommer som en konsekvens av at den teknologiske utvikling har gjort det mulig for oss alle å snakke i telefon samtidig som vi kjører bil.

Som bilførere har vi alle et ansvar. Bilen er et meget godt hjelpemiddel, men med uforstand kan bilen fort bli et farlig våpen. Som trafikanter må all vår oppmerksomhet rettes mot trafikken og det trafikkbilde vi befinner oss i.

Vi må i ansvarlighetens navn tåle noen restriksjoner når det dreier seg om hensynet til medmennesker og medtrafikanter. Det er selvsagt ikke populært med forbud og påbud. Vi ønsker alle frihet til å ferdes hvor vi vil, og snakke med hvem vi vil mens vi kjører, men vår egen frihet kan fort bli andres ufrihet dersom vår oppmerksomhet flyttes fra trafikken og bilkjøringen over til å lete etter nummer til noen vi gjerne skulle snakket med, eller for den saks skyld bare ringe til. Et øyeblikks uoppmerksomhet kan volde andre og oss selv store skader. Derfor har komiteen, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, støttet departementets forslag om å forby bruk av

elektronisk utstyr i bil, der utstyret kan forstyrre fører. Arbeiderpartiet mener at når en vet at bruk av mobiltelefon under kjøring kan føre til økt ulykkesrisiko, kan vi ikke la være å innføre et forbud.

Trafiksikkerhet er viktig, og for å hindre trafikkulykker kan ingenting være uprøvd. De menneskelige tragediene i de trafikkulykkene vi har vært vitne til i de senere årene, bør tilsi at vi må gjøre alt som står i vår makt for å forebygge slike tragedier. Trafikkulykker er også samfunnsøkonomisk forkastelig.

Departementet foreslår at forskriften trer i kraft fra 1. januar 2000. Arbeiderpartiet vil her advare departementet sterkt mot – eller skal jeg si anmode om ikke – å innføre et forbud med så kort tidsfrist. Montering av håndfritt system i bil koster penger og tar dessuten tid dersom et verksted skal utføre monteringen.

Det er derfor nødvendig å gi bileiere tid til å ordne dette på en hensiktsmessig måte, og vi anbefaler departementet å utvide tidsrammen for innføringen av ordningen, slik at folk får nødvendig tid til omstillingen. Arbeiderpartiet kunne tenke seg å utsette iverksettelsen med seks måneder, f.eks. til 1. juli 2000.

Når det gjelder godkjenning av pris for bruk av øvingsbaner til obligatorisk opplæring for fører av tunge kjøretøyer, vil jeg understreke at tunge kjøretøyer er involvert i svært mange trafikkulykker på våre veier. Men her vil jeg tilføye at lastebiler i hovedsak ikke er de som forårsaker ulykkene. Lastebiler er en viktig transportør, og næringslivet i distriktene er helt avhengig av sikker transport av varer og gods. Derfor påhviler det førere av tunge kjøretøyer et spesielt ansvar.

Derfor har da også myndighetene sett det som nødvendig å gi sjåfører av tunge kjøretøyer et spesielt opplæringsopplegg. Det ble derfor innført obligatorisk opplæring i glattkjøring for fører av tunge kjøretøyer som skal ta førerkort første gang i klassene C, CE, D eller DE i 1993.

Arbeiderpartiet ønsker å holde kursavgiften på et nivå som gjør det mulig for flest mulig å ta dette glattkjøringskurset. Departementet antyder i Ot.prp. nr. 85 at kursdeltakerne kun skal belastes for utgifter som knytter seg til glattkjøringsopplæringen. Jeg sier selvsagt, men jeg vil da raskt replisere at departementet, før de skrev dette, burde sjekket hvordan de enkelte glattkjøringsbaner fører sitt regnskap. Departementet burde ha undersøkt hvilke utgifter det dreier seg om for å holde slike baner i drift. Uten andre inntekter fra andre aktiviteter på disse banene ville det blitt vanskelig å gi et kvalifisert tilbud til førerne av tunge kjøretøyer. Kanskje det bør være av interesse for statsråden å foreta et besøk på disse banene.

For egen regning vil jeg fra denne talerstol anbefale departementet å forholde seg til motorsport som noe positivt, både med henblikk på opplæring og som et forebyggende tiltak for å lære ungdom kjøreferdigheter og for å gi glattkjøringsbanene en kjærkommen tilleggsinntekt. Dette skal selvsagt – *selvsagt* – holdes atskilt fra regnskapet for de obligatoriske kurs i glattkjøring for tunge kjøretøyer.

Jeg anbefaler flertallsinnstillingen med noen anmodninger: Innføringsdato for forbudet mot bruk av elektro-

nisk utstyr i motorvogn, der utstyret kan forstyrre fører, settes til f.eks. 1. juli 2000. Når det gjelder godkjenning av pris for bruk av øvingsbaner til obligatorisk opplæring for fører av tunge kjøretøyer, bør prisen være i samsvar med de faktiske utgifter for drift og vedlikehold av banene.

Rigmor Kofoed-Larsen (KrF): Kristelig Folkeparti støtter Samferdselsdepartementets forslag til ny § 23 b i vegtrafikkloven, som gir hjemmel for forbud mot bruk av elektronisk utstyr i motorvogn der utstyret kan forstyrre føreren.

For Kristelig Folkeparti er utgangspunktet for dette hensynet til trafikkikkerheten. For å unngå uaktsomhet i trafikken, som igjen medfører fare for ulykker, er det viktig at bilførere holder oppmerksomheten fast på det å føre bilen og ikke gjøre andre ting samtidig.

Kristelig Folkeparti vil understreke at dette ikke bare handler om håndholdt mobiltelefon, selv om dette får særskilt omtale i Ot.prp. nr. 85. Utviklingen går i retning av at stadig mer elektronisk teknologi gjøres tilgjengelig i motorvogner. Dette er utstyr som ikke nødvendigvis er påkrevd eller direkte knyttet til selve bilkjøringen. Elektroniske kartverk gjør det f.eks. mulig å drive ruteplanlegging under kjøring. Trådløs telefoni gjør det mulig for bilføreren å sende telefaks fra førerstedet under kjøring. Bruken av dette ekstrautstyret er med på å ta oppmerksomheten bort fra det som er førerens hovedoppgave i trafikken, med fare både for seg selv og andre. Kristelig Folkeparti ser det derfor som viktig å sikre hjemmel for å forby ulike typer elektronisk utstyr i bil som kan forstyrre føreren under kjøring.

Transportøkonomisk institutt har på oppdrag fra departementet gjennomført en undersøkelse av mobiltelefonens betydning for trafikkikkerheten. Denne rapporten konkluderer med at mobiltelefonbruk under kjøring medfører en viss økning i ulykkesrisiko. Kristelig Folkeparti er på det rene med at Samferdselsdepartementet med denne lovendringen først og fremst ønsker å forby bruk av håndholdt mobiltelefon. Vi støtter dette, men vil vise til rapporten fra Transportøkonomisk institutt, som ikke avdekker noen forskjeller i ulykkesrisiko ved bruk av håndholdte mobiltelefoner og mobiltelefoner generelt. Det kan altså se ut til at det er mobiltelefonsamtalen i seg selv som tar noe av oppmerksomheten bort fra trafikken. Jeg tror de fleste av oss som kjører bil, og av og til også tar en telefon, har merket at man mister litt av oppmerksomheten om det som er det viktigste når man kjører bil. Kristelig Folkeparti vil derfor kritisk følge utviklingen, både i trafikk og teknologi, slik at bruk av elektronisk utstyr i bil ikke får øke ulykkestallene på norske veier. Jeg tror også at et slikt forbud vil ha en pedagogisk virkning og understreke den faren som virkelig er forbundet med slik mobiltelefonbruk. For alle som nå etter hvert har mobiltelefoner, både en og to – det er spesielt myntet på ungdommen – kan et forbud ha en pedagogisk effekt ved å vise at det faktisk er en fare med slik bruk.

Så har jeg et spørsmål til representanten Eirin Faldet om hvor i innstillingen det er skrevet om dette med utsettelse til 1. juli, som er anmodningen, riktignok, fra repre-

sentanten Faldet. Jeg må bemerke til denne anmodningen at det faktisk ikke er en menneskerett å bruke mobiltelefon i bil. Dersom man ønsker å bruke mobiltelefon i bil, har man jo mulighet til, når man har håndholdt mobiltelefon, å stoppe bilen langs veien og ta den telefonen som man er nødt til å ta. Så jeg kan ikke skjønne at det kan være noen grunn til, at man skal utsette iverksettelsen av denne viktige trafikkikkerhetssaken i et halvt år. Det har vært annonsert ganske tidlig, så dette bør vi støtte og få til så fort som mulig.

Kristelig Folkeparti støtter også Samferdselsdepartementets forslag til § 28 nytt annet ledd, som skal gi hjemmel for godkjenning av pris for bruk av øvingsbaner til obligatorisk opplæring for fører av tunge kjøretøyer.

Vårt hovedanliggende i denne saken er hensynet til rettferdig pris for deltakere på obligatoriske glattkjøringskurs i kjøreopplæringen. Flere steder drives det andre aktiviteter enn glattkjøring på disse banene. Denne driften kan medføre en viss økonomisk risiko for anleggene. Kristelig Folkeparti ser det som viktig at kursdeltakere på glattkjøringsopplæringen ikke blir belastet for dette, men bare må betale for utgifter som knytter seg til gjennomføringen av selve kurset. Kristelig Folkeparti ser derfor positivt på at Samferdselsdepartementet skal godkjenne prisene for bruk av øvingsbaner til glattkjøring.

På denne bakgrunn støtter vi forslagene til ny § 23 b og § 28 nytt annet ledd i vegtrafikkloven.

Jorunn Ringstad (Sp): Det vil alltid være viktig å legge stor vekt på tiltak som kan være med på å bedre trafikktryggleiken på vegane våre. Trafikktryggleiken er avhengig av mange faktorar, som f.eks. standard på vegane og trafikkmengd. Men også andre faktorar kan ha stor innverknad på trafikktryggleiken, bl.a. at føreren er oppteken med andre oppgåver enn å føre motorvogna, som f.eks. bruk av ein del elektronisk utstyr. Utviklinga går i retning av at stadig nye typar elektronisk utstyr blir gjorde tilgjengelege for bruk i motorvogn. Det er all grunn til å tru at denne utviklinga berre vil halde fram.

Di meir elektronisk utstyr som blir tilgjengeleg for bruk i motorkjøretøy, di meir vil dette vere med på å ta merksemda bort frå sjølvne førarfunksjonen og trafikksituasjonen. Når motorvognføreren blir oppteken med andre oppgåver enn dei som har med køyreoppgåva å gjere, vil dette utan tvil vere med på å redusere aktsemda til motorvognførarane og dermed auke ulukkesrisikoen. Transportøkonomisk institutt har då òg peika på at f.eks. handhalden mobiltelefon under køyring fører til auka ulukkesrisiko.

Senterpartiet ser det difor som naturleg og nødvendig at når bruk av mobiltelefon, også i motorvogn, har fått det omfanget det har i dag, bør ein innføre forbod mot bruk av handhalden mobiltelefon ved køyring av motorvogn. Vi støttar difor at det blir fastsett forskrifter i tråd med dette.

Vi er òg merksame på at den føreslegne ordlyden i § 23 b vil gjere det mogeleg å regulere motorvognførarars bruk av anna elektronisk utstyr enn mobiltelefonen. Men også med denne opninga vil Senterpartiet slutte seg til departementets forslag.

Til slutt nokre få kommentarar om nytt andre ledd i vegtrafikklova § 28 om at departementet kan gi nærare reglar om godkjenning av pris for bruk av øvingsbaner til obligatorisk opplæring for førarar av tunge køyretøy.

Det må sikrast at elevar som skal gjennomføre obligatorisk opplæring, får så låge utgifter som mogeleg. Dette må også berre vere utgifter som knyter seg direkte til glattkøyringsopplæringa. Det er naturleg at departementet har eit ansvar for at dette skjer, og Senterpartiet støttar difor departementets forslag.

Statsråd Dag Jostein Fjærvoll: Regjeringen legger stor vekt på arbeidet med å redusere antall drepte og alvorlig skadde i trafikken. Som et ledd i dette arbeidet vil vi som kjent utarbeide en nasjonal trafikksikkerhetsplan i forbindelse med Nasjonal transportplan som legges fram til våren 2000. I den proposisjonen som er til behandling i dag, er også ønsket om å oppnå ulykkesreduksjon i fokus, i dette tilfellet gjennom regulering av bruk av elektronisk utstyr – i første rekke håndholdt mobiltelefon – under føring av motorvogn.

Det er med tilfredshet jeg har kunnet konstatere at Regjeringen har tilslutning fra komiteens klare flertall til at det er behov for å kunne fastsette særskilte regler for bruk av elektronisk utstyr i motorvogn når dette kan forstyrre fører og medføre redusert aktsomhet i trafikken. Slike regler kommer i tillegg til den generelle aktsomhetsregelen i vegtrafikkloven § 3.

Stadig nye typer elektronisk utstyr gjøres tilgjengelig for bruk i motorvogn, uten at dette utstyret er knyttet til eller påkrevd i forhold til motorvognens primærfunksjon som transportmiddel. Her kan nevnes teknologisk avansert utstyr som mobiltelefon, telefaks, elektroniske informasjonssystemer, kartverk og ruteplanleggere. Regjeringen ser i denne utviklingen en fare for at motorvognføreren får en redusert aktsomhet i forhold til hva som er påkrevd ved selve førerfunksjonen og mot trafikken for øvrig, og dermed også en økt ulykkesrisiko.

Ut fra hensynet til trafikksikkerheten er det derfor viktig å sikre seg hjemmel til å kunne regulere bruk av elektronisk utstyr i motorvogn i takt med den teknologiske utviklingen. Dette er bakgrunnen for at vi har fremmet forslag til en ny § 23 b i vegtrafikkloven som vil gi Samferdselsdepartementet myndighet til å fastsette nærmere bestemmelser om forbud mot bruk av slikt utstyr, der dette er egnet til å forstyrre føreren. I denne forbindelsen er det spesielt ønskelig å kunne regulere førers bruk av håndholdt mobiltelefon under kjøring med motorvogn.

En rekke europeiske land, som f.eks. Italia, Sveits, Frankrike, Østerrike, Spania og Portugal, har innført ulike former for lovfestede restriksjoner på bruk av mobiltelefon i motorvogn. Jeg kan også nevne at et forbud mot at fører bruker håndholdt mobiltelefon under kjøring ble innført i Danmark fra 1. juli 1998.

På bakgrunn av den økte ulykkesrisikoen ved bruk av mobiltelefon under kjøring, kombinert med den sterke økningen i antall mobiltelefoner, har jeg derfor kommet til at bruk av håndholdt mobiltelefon under kjøring med motorvogn bør forbys. Et slikt forbud vil også ha en pe-

dagogisk virkning, og understreker faren som er forbundet med slik mobiltelefonbruk. Forbudet vil være viktig selv om det skulle være et mindre antall ulykker som kan tilbakeføres direkte til mobiltelefonbruk, og som dermed vil unngås på grunn av forbudet.

Samferdselsdepartementet vil i tråd med dette og med hjemmel i den nye § 23 b fastsette forskrift om forbud mot førers bruk av håndholdt mobiltelefon under kjøring med motorvogn. Fordi det er tale om innføring av en forskrift av betydning for privat og offentlig forretningsvirksomhet er det fornuftig å operere med en viss overgangstid før forskriften trer i kraft. I tiden fram til forbudet trer i kraft vil derfor både bilførere, politi og bransjer knyttet til salg og produksjon av mobilutstyr, få mulighet til å tilpasse seg det nye forbudet. Jeg tar derfor sikte på at forskriften skal tre i kraft fra og med 15. mars 2000.

Jeg vil for ordens skyld understreke at det bare er *sjåførens* bruk av håndholdt mobiltelefon under *kjøring* som vil bli regulert. Dersom motorvognen står i ro, vil selvsagt også føreren lovlig kunne bruke håndholdt mobiltelefon. Passasjerers bruk av mobiltelefon vil for øvrig heller ikke bli omfattet av forskriften.

Regjeringen fremmer i samme proposisjon også forslag om godkjenning av pris for bruk av øvingsbaner til obligatorisk opplæring for fører av tunge kjøretøy, for bl.a. å sikre at elevene kun betaler for utgifter knyttet til denne opplæringen, og foreslår derfor et nytt annet ledd i § 28 i vegtrafikkloven. Glattkjøringskurs er obligatorisk for personer som skal ta førerkort for første gang i klassene C, CE, D eller DE. Ordningen gjelder i dag for kandidater fra 14 av landets fylker, og glattkjøringsbaner er etablert i Våler, Kristiansand og Lenvik. Til bygging av samtlige baneanlegg er det gitt statlige tilskudd.

Regjeringen er kjent med at det også foregår andre aktiviteter enn de obligatoriske ved glattkjøringsbanene for tunge kjøretøyer, hvilket vi stiller oss positiv til, fordi dette både kan gi alternative inntekter og bedre utnyttelsen av banens kapasitet. Dersom disse aktivitetene blir ulønnsomme, vil de imidlertid kunne påvirke baneanleggets totale økonomi i negativ retning. I en slik situasjon kan det oppstå en fare for at kursdeltagere blir belastet med kostnader som knytter seg til andre aktiviteter enn den obligatoriske opplæringen dersom forutsetninger for prisfastsettelse ikke er formalisert.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en tale tid på inntil 3 minutter.

Eirin Faldet (A): Koføed-Larsen sa så flott at det ikke var «en menneskerett» å snakke i mobiltelefonen. Hun nevnte at man kunne kjøre til side og snakke i telefonen. Men Koføed-Larsen vet vel at det er derfor vi behandler denne lovendring i dag. Det er fordi folk ikke kjører til side. Hadde folk gjort det, hadde denne debatten vært fullstendig unødvendig.

Jeg antyder en utsettelse av innføringsdatoen nettopp fordi folk skal ha råd – penger altså – til monteringen og få tid til å gjøre dette. Når man innfører forbud eller påbud, er det kjempeviktig at folk selv føler at det er en rik-

tig lovendring. Det er den pedagogiske biten av det. Derfor hadde jeg et ønske om at vi skulle antyde en noe løse-
re ramme for innføringen, og det har jeg forstått at sam-
ferdselsministeren tar med seg tilbake. Da er jeg svært
fornøyd med det.

Siv Jensen (Frp): Først til Eirin Faldet, som gav ut-
trykk for at folk måtte føle at dette var et riktig forbud.
Jeg tror faktisk ikke at folk, uansett hvor lang tid man
braker på å gjennomføre forbudet, vil klare å føle at dette
er riktig. Dette er et stjerneeksempel på et lovforbud som
kan vitne om at dette huset av og til har for lite å gjøre.

Det er ikke slik at det er fare forbundet bare med bruk
av mobiltelefon i bil. Det kan trekkes opp utallige andre
eksempler på forstyrrelser av en bilfører. Hva med urolige
unger i baksetet? Hva med en krangete ektefelle ved
siden av seg? Hva med mat, drikke, musikkanlegg, hvor
man skal skifte CD-er i hytt og vær? Hva med disse flotte
Hennes & Mauritz-plakatene langs veikanten som enkel-
te – i hvert fall fyrige mannfolk – til tider har blitt distra-
hert av? Hva med unge, søte piker i miniskjørt på en vak-
ker sommerdag? Skal man begynne å forby alt dette også
fordi det kan virke distraherende på en bilfører?

Jeg syns at det er helt ufattelig hva dette huset kan få
seg til å bruke tid på å forby. Det er kanskje enda mer
overraskende at Høyre, som påberoper seg å være et parti
som ikke vil være med på for mange lovforbud og lov-
endringer, støtter dette forslaget. Fremskrittspartiet står
alene om å være mot dette.

Jeg skulle like å se hvordan man har tenkt å la politiet
håndheve dette forbudet. Nå har vi fått mobiltelefoner
som er så små at de kan skjules inne i håndflaten. Skal
politiet da ved mistanke, hvis en bilfører sitter og støtter
hånden til øret, gripe inn og sjekke om bilføreren faktisk
hadde mobiltelefon inni hånden, eller om han bare lente
seg til hånden mens han satt og kjørte bil? For det er rea-
liteten; mobiltelefoner er blitt så små. Det må være en
grense for hva slags forbud man skal innføre og ikke
minst pålegge politiet å følge opp at blir etterfulgt. Eller
skal man bare i tilfeller hvor det er ulykker, sjekke om
det kunne vært mulig at bilføreren hadde mobiltelefon i
hånda?

Jeg syns at dette vitner om detaljregulering av en an-
nen verden, og vi burde kanskje ha brukt tiden vår på noe
som var litt viktigere enn å forby bruk av håndholdt tele-
fon i bil.

Rigmor Kofoed-Larsen (KrF): Det er ganske utrolig
å høre Fremskrittspartiets talskvinne i en del saker, Siv
Jensen, som nå undrer seg over hva Stortinget kan «få
seg til å bruke tid på», og refererer da til en sak som gjel-
der trafikkikkerhet og som går på å få et forbud bl.a.
mot bruk av håndholdt mobiltelefon i bil.

Jeg lurer faktisk på hva Fremskrittspartiet gjør i for-
hold til trafikkikkerheten. Jeg tror de fleste av oss, in-
kludert Fremskrittspartiet forhåpentligvis, er opptatt av å
få ned antall ulykker på veiene. Dette er faktisk et områ-
de vi kan gjøre noe konkret med, et område der det viser
seg at det faktisk er mulig å gjøre noe.

Jeg tror at de fleste av oss som kjører bil, og som av
og til snakker i telefonen og ser hvor opptatt vi blir av det
i forhold til det vi egentlig gjør, nemlig kjøre bil, skjøn-
ner at dette er noe som kan skape trafikkulykker. Derfor
er jeg veldig fornøyd med at flertallet i komiteen, alle
bortsett fra Fremskrittspartiet, går inn for nettopp å få
denne hjemmelen for et forbud mot bruk av elektronisk
utstyr i motorvogn.

Siden representanten Siv Jensen også nevnte annet
elektronisk utstyr, er det jo bare det å si at den samme
hjemmelen går faktisk også på elektronisk utstyr som
kan komme. Det er jo en rivende utvikling på dette områ-
det, og her er det om å gjøre å være i forkant, slik at en
har mulighet til å se på hva det er som tar bort vår opp-
merksomhet fra bilkjøringen, og hva det er som er viktig
å ta inn av forbud som kan bidra til å redusere ulykkestal-
lene ganske kraftig. Det er det de fleste av oss er opptatt
av, det er det vi har visjon om: null drepte, eller hardt
skadde i trafikken. Og dette er faktisk et viktig ledd i en
slik målsetting. Jeg skulle jo ønske at også Fremskritt-
partiet kunne være med på en slik visjon.

Statsråd Dag Jostein Fjærvoll: Jeg har behov for å
understreke at forbudet går på førerens bruk av mobil-
telefon under kjøring. Det er ikke snakk om bruk av mo-
biltelefon i bil generelt. Derfor bekymrer det meg, når vi
vitterlig vet fra en rekke undersøkelser at dette fører til
trafikkforstyrrelser, dette fører til trafikkulykker – for
meg er én drept én for mye – at vi bagatelliserer dette, el-
ler at man utenfor dette hus latterliggjør begrensede for-
søk vi gjør i trafikkikkerhetens navn.

Vi vil selvfølgelig bruke den hjemmelen loven gir,
med all mulig fornuft. Men det er ikke, som andre i den-
ne salen har sagt, av noen som helst betydning hva som
kommer inn i bøter. Mitt håp er at det kommer inn null
kroner fordi det ikke blir behov for å bøtelegge noen som
helst. Det er det som er det trafikkikkerhetsmessige mål-
et. Og så håper jeg at akkurat dette forbudet, disse for-
skriftene, vil gjøre at dødsstatistikken bedres, om det så
bare måtte være med én, da er det fornuft i det lovvedta-
ket som gjøres i dag i Odelstinget.

Siv Jensen (Frp): Det er jo ikke sånn at det finnes
noen som ikke er opptatt av å få ned antall dødsulykker
eller antall trafikkiskadde. Selvfølgelig er én dødsulykke
én for mye. Selvfølgelig ønsker man ikke at ofrene for
trafikkulykker skal være for mange. Men vi har altså al-
lerede i loven en § 3 som gir regler om aktsomhet for bil-
fører. Ja, aktsomhet betyr at man som fører av bil har et
ansvar for å være oppmerksom, følge med på det man
gjør, og ikke la seg distrahere av en rekke forstyrrende
elementer i trafikken. Det burde i seg selv være en god
nok regulering og et godt nok ansvar for bilføreren. Det
hadde holdt, i forhold til en detaljregulering fra Stortin-
gets side.

Men hvis det er sånn at målet skal være å begrense an-
tall ulykker, noe jeg er helt enig i, hvorfor har man da
innført forbud mot piggdekk f.eks., som helt åpenbart vil
være mye, mye viktigere i forhold til å begrense antall

ulykker i trafikken? Men piggdekk skal man ikke ha, for da kommer miljøhensynene foran hensynet til å bekjempe dødsulykker eller trafikkskader. Da er altså det viktigere enn trafikksikkerheten. Jeg syns, med respekt å melde, at hvis man skal sette det å bekjempe ulykker i høysetet, da må man gjøre det fullt og helt og ikke ha vikarierende argumenter når det plutselig er miljøhensyn som er viktig. Aktsomhetsparagrafen regulerer dette, og enhver bilfører har altså plikt til å ha kontroll over det kjøretøyet han fører.

Sverre Myrli (A): Det var voldsomme dimensjoner Fremskrittspartiet ønsker å gi dette forslaget om at det heretter skal være påbudt å montere fast mobiltelefonen sin hvis man på død og liv skal ringe når man kjører bil.

Aller først til Siv Jensen: Så vidt jeg veit, eksisterer det ingen steder piggdekkforbud. Det er heller ikke slik at alle bilister nå blir påbudt å montere fast mobiltelefon i bilen sin. Men det blir slik at hvis man skal ringe og prate i telefonen mens man kjører bil, så må telefonen være fastmontert. Det skulle være liten grunn til å bestride at hvis man sitter og kjører bil og holder i mobiltelefonen med den ene hånda, så er man en dårligere sjåfør. Hvis man da skal gire opp eller ned, har man plutselig ei hand for lite. Jeg kan ikke fatte og begripe annet enn at man i det øyeblikket er en dårligere bilfører – i tillegg til at man selvfølgelig bruker konsentrasjonen sin på andre ting enn trafikkbildet.

Så er det slik at noe kan Stortinget regulere i lovs form, andre ting ser jeg det som svært vanskelig å regulere i lovs form. Om telefonen skal være montert eller ikke, går det an å regulere, mens derimot Siv Jensens eksempler om urolige unger og kranglete ektefeller er det etter mitt syn svært vanskelig for Stortinget å regulere i lovs form. Jeg har i alle fall ingen erfaringer på det punkt som jeg kan bringe med meg i lovs form, eller eventuelt komme med privat lovforslag om.

I forhold til spørsmålet om aktsomhetsparagrafen i vegtrafikkloven: Ja, det er riktig, enhver bilfører er i henhold til vegtrafikklovgivninga pliktig til å oppføre seg hensynsfullt, aktpågivende og varsomt i trafikken. Det vil selvfølgelig bli prøvd ved ei eventuell ulykke om vedkommende sjåfør har oppført seg i strid med dagens vegtrafikklovgivning. Men poenget her er jo å unngå trafikkulykker, og vi vil unngå å måtte få prøvd om en bilfører har oppført seg i strid med gjeldende regelverk.

Derfor ønsker vi altså å slå fast at hvis man skal ringe mens man kjører bil, må man montere fast telefonen. Verre er det ikke. I land etter land i Europa er det innført restriksjoner om akkurat det samme. Danmark har innført totalforbud mot håndholdt mobiltelefon, slik som vi nå gjør i Norge.

Dette er ingen stor sak for flertallet, men det er Fremskrittspartiet som har gjort dette til en stor sak her i dag.

Statsråd Dag Jostein Fjærvoll: Det pedagogiske ved vedtaket i dag er det viktigste, det som kan oppnås som et resultat av vedtaket, er viktig for dem som er trafikkuylkkesutsatt.

Paragraf 3, aktsomhetsparagrafen som det er henvist til flere ganger, er en paragraf som i hovedsak håndheves i ettertid.

Paragraf 23 b, som vi behandler i dag, er en paragraf som kan gi hjemmel for et forbud på forhånd, slik at føreren vet hva han har å forholde seg til, og at dette i så fall er et forbud som vil bli håndhevet.

Når det gjelder piggdekkgebyrene, har det spredt seg den forståelsen at det i Norge eksisterer et forbud. Det forbudet eksisterer ikke. Det er ikke noe piggdekkforbud i Norge. Men dette bygger på Fremskrittspartiets gode, gamle modell om at forurenser skal betale. De som forurenser gjennom bruk av piggdekk, skal også betale et gebyr for forurensningen. Der har vi med andre ord fulgt Fremskrittspartiets tankegang helt ut, så vidt jeg kan skjønne. Men det er lokalt slike vedtak gjøres. Det er Oslo, Bergen og andre byer som må fatte vedtak om hvorvidt de ønsker å praktisere det. Hjemmelen har vi skaffet til veie, men praktiseringen bestemmer man lokalt.

Thore Aksel Nistad (Frp): Jeg synes det er litt trist at hver gang vi har en samferdselsdebatt, skal det dreie seg om forbud, mer pengeinnkreving og en surere tilværelse for landets bilister. Bør det ikke snart være en statsråds eller en regjerings oppgave å komme tilbake til denne salen med en langsiktig strategi for hvordan vi skal bygge ut veinettet i Norge for å bedre samferdselen for bilistene og næringslivet, istedenfor for å få dette med piggdekkavgifter og mobiltelefonforbud? I avisene gis det nå flere meldinger om at vi skal få rushtidsavgift, vi skal få økte bompengavgifter med flere veianlegg – alt går på det negative, på å ta bilistene mest mulig. Når skal vi få en langsiktig strategi? Andre europeiske land har en langsiktig strategi for utbyggingen av sitt veinett. Her skal vi altså føre lange debatter om hvorvidt vi skal avgiftsbelegge folk med 500 kr eller 300 kr – eller hva det enn blir – når de holder en mobiltelefon opp foran øret.

Jeg vil vise til en statistikk både i NRK i går og i Aftenposten tidligere: Det er 20 ganger så farlig å krangle med kona eller ungene som å føre en samtale i mobiltelefon. Vil man forby å ha unger og koner? Vil man avgiftsbelegge å ha dem i bilen? Det er mye farligere å drive og punche inn på cd-en eller radioen i bilen. Det sier man ingenting om. Statistikken viser helt klart at det er ti ganger farligere. Nederst på statistikken ligger mobiltelefonen. Men den er fin å ta, for her kan man bare sette i gang UP, og så er det 500 kr hver gang man ser at den holdes oppe.

Til slutt til representanten Myrli, som var svært opptatt av at det var så vanskelig å holde mobiltelefonen og gire samtidig. Da bør representanten kjøpe seg automatbil, eller så får han kjøre til side og ta telefonene sine der, istedenfor at det skal gå ut på å ta bilistene ved absolutt enhver anledning man har.

Statsråd Dag Jostein Fjærvoll: La meg minne representanten Thore Aksel Nistad om at det han etterlyser, er akkurat det Regjeringen kommer til Stortinget med i slutten av mars, nemlig en helhetlig tenkning når det gjelder veisektoren, jernbanesektoren, luftsiden og sjøsi-

den. For første gang i historien skal vi legge fram en nasjonal transportplan, og målet er fremdeles å få den presentert i slutten av mars.

Så gjentar jeg mitt håp: Jeg håper at vi får null inntekter av forbudet mot å bruke håndholdt mobiltelefon når man kjører bil, fordi det ikke blir behov for å bøtelegge noen. Jeg håper at de byene som innfører piggdekkgebyr, kan oppheve det mer eller mindre i løpet av et par år, når målet om 80 pst. piggfrie dekk er nådd. De som ønsker å fortsette å kjøre med piggdekk, har anledning til det, og de betaler en del kroner for å gjøre det, av hensyn til forurensningen. Men å fremstille dette forslaget og en del andre forslag som bevisst negative samfunnsmessig sett eller i forhold til miljø eller i forhold til bilister, er etter mitt syn galt, veldig galt, for det er den motsatte vinklingen som hele tiden ligger til grunn, nemlig å sikre liv, redde liv, unngå trafikkulykker og spare helse og miljø. Greier vi å gjøre dette pedagogisk riktig, som flere har sagt i dag, greier vi også å få meg som bilist og andre som bilister til å forstå at det er fornuft bak det Stortinget og Odelstinget vedtar i forbindelse med disse sakene.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 109)

S a k n r . 2

Innstilling fra finanskomiteen om endringer i lov av 25. april 1986 nr. 11 om fordeling av utgifter til fjerning av innretninger på kontinentalsokkelen (Innst. O. nr. 9 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 91 (1998-1999))

Øystein Djupedal (SV): Jeg tviler på at engasjementet i denne saken kommer til å bli like stort som det var i den forrige.

Jeg skal kort redegjøre for finanskomiteens innstilling. Det denne innstillingen dreier seg om, er fordeling av utgifter mellom staten og oljeselskapene knyttet til fjerning av innretninger på kontinentalsokkelen. Slike utgifter er ikke fradragsberettiget som en del av det ordinære skattesystemet. Selskapene får derfor tilskudd direkte fra staten for sin andel av kostnadene. Dette er en praksis som ble nedfelt i lov av 1986. Den lovteksten Odelstinget i dag behandler, gjelder nødvendige endringer, da det gamle regelverket var mangelfullt på viktige områder – i tillegg er det nødvendig for å tilpasse fjerningsutgiftsloven til nye regler i petroleumsloven.

Finansdepartementet nedsatte i 1995 en arbeidsgruppe for å gjennomgå nødvendige endringer, og departementet har i all hovedsak fulgt opp arbeidsgruppens anbefalinger.

Komiteen er enstemmig på alle punkt i innstillingen, så nær som ett, der Fremskrittspartiet har et avvikende forslag, som jeg antar vil bli begrunnet av mindretallet.

Fordelingen av kostnader til fjerning av innretninger bygger på en fordelingsformel mellom selskapene og staten. Hensikten med formelen er å sikre en alt i alt akseptabel fordeling av kostnadene. Hovedregelen er at selskapene ikke kan motta tilskudd som beløpsmessig oversti-

ger tidligere betalt skatt med fradrag av tidligere mottatt tilskudd. Eventuelt overskytende tilskudd skal avregnes mot framtidig betalt skatt.

I enkelte spesielle tilfeller kan hovedregelen fravikes, da formelen kan virke sterkt urimelig. Komiteen slutter seg til departementets vurdering og lovendringsforslag i disse spørsmålene. Selskapene er sikret en minste tilskuddsats lik skattesatsen på 28 pst., videre vil sjablonmessige kriterier for når unntakene skal komme til anvendelse, gi mindre vilkårlighet enn den skjønnsmessige praktiseringen dagens lov legger opp til.

Komiteen har videre sluttet seg til departementets vurderinger av hvem som til syvende og sist er ansvarlig for å fjerne innretningene, og at det er eierandelen på det tidspunktet da fjerning er aktuelt, som skal legges til grunn.

Komiteen mener videre at det er Olje- og energidepartementet som skal ha den endelige kompetanse og myndighet i forhold til hva som anses som fjerningsutgifter etter denne loven. Det vil etter komiteens mening ikke være hensiktsmessig å opprette et nytt organ for dette, selv om det har vært drøftet i arbeidsgruppa og selvfølgelig også i departementet.

Med denne korte gjennomgang av de endringer som ligger i fjerningsutgiftsloven, anbefaler jeg komiteens innstilling.

Siv Jensen (Frp): Jeg skal bare veldig kort ta opp Fremskrittspartiets alternative forslag til § 6, som vi har fremmet fordi vi mener at forslaget fra departementet, som flertallet nå altså slutter seg til, vil forverre oljeselskapenes fiskale rammebetingelser. Vi mener også at det er urimelig slik lovgivningen nå blir innrettet etter dette.

Presidenten: Siv Jensen har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 109)

S a k n r . 3

Innstilling fra finanskomiteen om lov om betalingssystemer m.v. (Innst. O. nr. 13 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 96 (1998-1999))

Randi Karlstrøm (KrF): Stortinget behandler i dag finanskomiteens innstilling om ny lov om betalingssystemer m.v. Loven omfatter systemer for avregning, oppgjør og overføringer av penger mellom banker – internbanksystemer. Forslaget bygger på Banklovkommisjonens utredning nr. 3 «Betalingssystemer m.v.», som er trykt som NOU 1996:24.

Det finnes i dag ingen særskilt lovregulering av betalingssystemene i Norge. Betalingssystemene reguleres hovedsakelig av avtaler mellom deltakerne i betalingssystemene. De to bankforeningene – Den norske Bankforening og Sparebankforeningen i Norge – har hatt en sentral stilling både ved utviklingen av dagens betalingssystemer og ved etableringen av avtaleverket for systemene.

Dagens avtalebaserte systemer har i all hovedsak fun- gert tilfredsstillende, og avtalene mellom deltakerne i systemene vil fortsatt være helt nødvendige og sentrale i oppbyggingen og driften av betalingssystemene. Forsla- get til lovgivning på området innebærer således ikke at lovgivningen er ment å erstatte dagens selvregulering. Den nye lovgivningen skal være et supplement til dagens avtalebaserte systemer.

Betalingssystemer utgjør et komplisert og sammensatt område hvor utviklingen skjer raskt. Det er i de senere år blitt en økende oppmerksomhet på risikoene ved beta- lingsystemet, særlig med hensyn til avregning og opp- gjør i internbanksystemene. Internbanksystemene utgjør en viktig del av det finansielle systemet, og det er derfor av samfunnsmessig betydning at systemene fungerer til- fredsstillende. Det er særlig viktig at likviditets- eller so- liditetsproblemer i enkeltinstitusjoner i systemet ikke forplanter seg videre til andre aktører eller til finansmar- kedet generelt. For systemer for betalingstjenester er det sentralt at systemene innrettes og drives slik at hensynet til sikker og effektiv betaling og rasjonell og samordnet utførelse av betalingstjenester sikres.

Komiteens innstilling er med unntak av to spørsmål enstemmig. Det gjelder Norges Banks mulighet til å skil- le ut deler av sin virksomhet i egne selskaper, spesielt produksjonen av sedler og mynter. Forslaget innebærer også at produksjon av sedler og mynter kan foregå uten- for Norges Bank.

Komiteens flertall, alle unntatt Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, går inn for forslaget under for- utsetning av at Norges Bank tar sikte på å tilføre seddel- trykkeriet og Den Kongelige Mynt eksterne oppdrag. Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialis- tisk Venstreparti ønsker ikke å legge denne produksjonen utenfor Norges Bank og går derfor mot forslaget.

Det andre spørsmålet dreier seg om hvorvidt Norges Bank kan ta gebyr på kontant betaling. Komiteens fler- tall, alle unntatt Sosialistisk Venstreparti, ber om at Stor- tinget på en egnet måte får seg forelagt spørsmålet om prising av håndteringen av kontanter. Det forutsettes der- for at gebyr ikke innføres uten at Stortinget er konsultert. Det er bekymringsfullt dersom forslaget fører til at ban- kene må ta gebyr for uttak fra egne konti. På den annen side kan det virke urimelig dersom kontantuttak er den eneste tjenesten som ikke gebyrlegges. Dette er spørsmål som politikerne må vurdere nærmere.

Komiteens mindretall, medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, mener Norges Banks formidling av kontan- ter er et offentlig ansvar og en offentlig tjeneste som Norges Bank plikter å tilby uten gebyr. Dette medlemmet ber derfor Regjeringen fremme forslag om en lovendring som innebærer at Norges Bank ikke kan ta seg betalt for de tjenester banken yter i forbindelse med behandlingen og omfordelingen av sedler og mynter i samfunnet.

Det tredje temaet jeg vil ta opp, er hensynet til bank- kundenes frihet til å velge banktjenester, kundenes eier- skap til sine egne data og kontroll over sine finanstrans- aksjoner på tvers av banker og finansinstitusjoner. Det bør i denne sammenheng vurderes å innføre en felles

standard for bankenes elektroniske betalingstjenester ret- tet mot bankkundene.

Komiteen ber departementet ta hensyn til disse pro- blemstillingene i arbeidet med oppfølging av Banklov- kommisjonens utredninger.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ranveig Frøiland (A): Det som det er dissens om i denne innstillinga, er jo om ein skal endra sentralbank- lova.

Regjeringa går i lag med Høgre og Framstegspartiet inn for at lova skal endrast slik at ein kan få konkurranse- utsetjing, moglegheiter til å laga eit selskap utanom No- regs Bank som skal trykkja setlar og prega myntar. Fleir- talet sluttar seg til dette forslaget under føresetnad av at Noregs Bank tek sikte på å tilføra seteltrykkjeriet og Den Kongelege Mynt eksterne oppdrag. Då er spørsmålet mitt: Er det nokon oppgåver som Noregs Bank i dag har på dette området, som dei ikkje har tillagt seteltrykkjeriet og Den Kongelege Mynt? Og kva moglegheit har Noregs Bank til å tilføra desse eksterne oppdrag? Eg synest at dei tilsette i seteltrykkjeriet og på Kongsberg no må få vita kva fleirtalet meiner dei skal få av oppgåver. For før dei har noko konkret på det, har dei skapt ein usikker si- tuasjon her som ein utmerkt godt kunne ha unngått. Det er ikkje nødvendig å endra denne lova.

Spørsmålet mitt er altså: Kva oppgåver gjeld det, og kva har Noregs Bank moglegheit til å gjera?

Randi Karlstrøm (KrF): Jeg vil bare gjenta og presi- sere det som står i innstillingen:

«Flertallet slutter seg til forslaget under forutsetning av at Norges Bank tar sikte på å tilføre seddeltrykkeri- et og den Kongelige Mynt eksterne oppdrag.»

Poenget her er jo at man gjennom dette grepet faktisk sikrer arbeidsplassene i Norges Bank – i motsetning til det jeg har forstått har vært gjort i Sverige, der man ikke har foretatt et slikt grep. Da hadde man faktisk måttet re- dusere antallet i Norges Bank.

Øystein Djupedal (SV): Jeg er oppmerksom på at sa- kens ordfører, Terje Johansen, er fraværende, og at repre- sentanten Karlstrøm har steppet inn i hans sted, og derfor kan det kanskje være vanskelig å stille helt presise spørs- mål og forvente å få helt presise svar. La meg likevel til- late meg å si følgende: Det som nå skjer med seddeltryk- keriet, og det som skjer med Den Kongelige Mynt, er i realiteten at man skal privatisere dem. Man skal altså skille dem ut som egne enheter og la dem slåss i et mar- ked av ulver, helt uten hensyntagen til hvilken produk- sjon som rent faktisk foregår ved disse to virksomhetene.

Det de produserer, er i all hovedsak pass og penger. Den Kongelige Mynt produserer det vi har av skillemynt i lommen, og selvfølgelig minnemedaljer og hva det el- lers måtte være. I et vanlig sivilisert samfunn er det en del av det offentliges ansvarsområde at man selvfølgelig passer på at den typen produksjon er underlagt de stren- gste sikkerhetsbestemmelser, men også at dette ikke

egentlig er et vanlig kommersielt oppdrag. Det er altså en del av livsnerven i et sivilisert samfunn at man sørger for å ha den typen produksjon under nasjonal kontroll. Så langt har det altså ligget under Norges Bank. Det har vært en hensiktsmessig og fornuftig måte å organisere dette på, og det har selvfølgelig også sikret kvalitetssedler og kvalitetsmynt til det norske folk.

Når jeg nå legger merke til at sentrumpartiene i denne innstillingen velger å gå sammen med Høyre og Fremskrittspartiet, som jo av ideologiske grunner til enhver tid ønsker å konkurransetsette eller privatisere statlig virksomhet, må jeg tillate meg å spørre representanten Karlstrøm om hun ikke har noen ideologiske betraktninger rundt dette, om det ikke er sånn at et lite seddeltrykkeri i kjelleren i Norges Bank faktisk har en oppgave i et sivilisert samfunn, og om ikke Den Kongelige Mynt på Kongsberg, som produserer skillemyntene i fru Karlstrøms og mine lommer, også er en del av det som bør være det offentliges ansvarsområde, istedenfor bare å si at Norges Bank skal ut og shoppe 500-kronesedler her og tusenlapper der og shoppe en femtiøring der man til enhver tid måtte få det billigst. Har ikke sentrumpartiene en eneste ideologisk føring knyttet til et så viktig nasjonalt spørsmål?

Randi Karlstrøm (KrF): Jeg ser ingen ideologiske overtoner i dette. I så fall mener jeg at man ser spøkelses ved høylys dag.

Det som er poenget med dette, er at man gir Norges Bank en mulighet. Og som jeg svarte i forrige replikk, er det å kunne ta eksterne oppdrag å gi Norges Bank en mulighet.

Norges Bank kan eventuelt bestemme om andre enn banken skal produsere sedler. Men det er ganske komplisert. Det er en demokratisk prosedyre som gjør at det ikke er så enkelt for banken å gjøre det. Det er i så fall en beslutning som skal tas av hovedstyret. Men hovedpoenget med dette er å få inn eksterne oppdrag og faktisk styrke Norges Bank.

Ranveig Frøiland (A): Om det er for å få eksterne oppdrag, treng ein ikkje endra sentralbanklova. Så her må det vera ei feiltolking. Ein kan utmerkt godt få eksterne oppdrag.

Men spørsmålet her i dag er om ein skal frigjera seg frå dei oppdraga ein har i dag, altså med å trykkja setlar og prega myntar. Det vart sagt her at det er for å sikra arbeidsplassane, men det er faktisk ikkje nokon i desse miljøa som opplever at det å endra denne lova tryggjar arbeidsplassane. Ein opplever det slik at ein nettopp set i fare desse arbeidsplassane, som sjølv sagt ikkje er trygge i forhold til tal, men dei har iallfall vore trygge i forhold til at dei har ei statleg oppgåve, det å trykkja setlar og prega myntar. I dag skaper ein uvisse rundt det. Eg må seia at ut frå ei ideologisk forestilling om kva eit land skal gjera i forhold til produksjon av pengar, synest eg det landet er fattig som ikkje klarer å produsera sine egne pengar. Det er ikkje Noreg. Eg skulle håpa at Senterpartiet, Kristeleg Folkeparti og Venstre kunne ha alliert

seg med Arbeidarpartiet og SV i denne saka. Då hadde vi ikkje trunge å skapa den uvissa.

Randi Karlstrøm (KrF): Jeg må bare vise til det som jeg har sagt tidligere. Dette er en åpning for en tilleggsoppgave for Norges Bank, for å styrke banken og ikke for å ta bort oppgaver fra den. Jeg har den tillit til styret i Norges Bank at de fortsatt vil ha ansvaret for å trykke norsk mynt. Såpass patriotisme er det vel igjen i Norges Banks styre.

Øystein Djupedal (SV): Det er åpenbart at representanten Karlstrøm ikke trives spesielt godt med den situasjonen hun har havnet i. Det forstår jeg for så vidt godt, for det er heller ikke hun som har hatt myndighet til å sette seg grundig nok inn i saken. Det gir meg en anledning til å si at det er mulig for sentrumpartiene her i salen å velge å gå imot den paragrafendringen, for det må åpenbart foreligge et par misforståelser.

Den første misforståelsen er denne: Norges Banks seddeltrykkeri og Den Kongelige Mynt har når som helst anledning til å gå ut og hente eksterne oppdrag, selvfølgelig i konkurranse med andre hvis det måtte være hensiktsmessig. Og det har de, forstår jeg, til tider klart. Det er ikke poenget, og det er heller ikke kjerneoppgaven til Norges Bank eller Den Kongelige Mynt. Kjerneoppgaven er å produsere sedler og mynter for det norske samfunnet og for den vanlige forbrukers behov. Det man her gjør, er at man skal sette dette ut på anbud. Man sier også at Norges Bank skal få et slags overordnet ansvar for at det skal skje, men den myndigheten har de allerede i dag, bortsett fra at man tillater en helt spesiell myndighet, nemlig at det kun er de som har anledning til å produsere den mynt det norske samfunn skal ha.

Så finner jeg det veldig merkelig at sentrumpartiene ikke klarer å se at dette har en ideologisk overtone, for det er dette som er ideologi. Dette dreier seg faktisk om hvilke oppgaver et sivilisert samfunn skal ivareta. Jeg må si meg hjertens enig med representanten Frøiland, som sier at vi er et fattig land hvis vi ikke er i stand til å produsere våre egne mynter eller våre egne sedler. Seddeltrykkeriet har allerede mistet produksjonen av frimerker. Den er satt ut på anbud, og den typen produksjon foregår ikke lenger i Norge. Jeg mener at det saklig sett burde vært en offentlig oppgave å ha hovedansvaret for dette.

Mitt inntrykk er at sentrumpartiene har latt seg mislede av Finansdepartementet og Norges Bank. Min innstendige oppfordring er at det fremdeles er mulig gjennom dagens debatt å si at man kanskje tok feil. I hvert fall kan det være mulig å be om en utsettelse av spørsmålet slik at man får det nøyere vurdert, for det er åpenbart at enkelte ikke har satt seg tilstrekkelig inn i hvilke konsekvenser dette vedtaket vil få.

Randi Karlstrøm (KrF): Det hjelper lite at SV snur problemstillingen på hodet. Jeg trives utmerket i situasjonen med å forsvare dette, for jeg mener dette er med på å sikre Norges Banks virksomhet.

Det står klart i det dokumentet vi har foran oss her, at Norges Bank «kan» bestemme om andre enn banken skal produsere sedler og mynt. Det står ikke «skal». Jeg har tillit til at Norges Banks styre vurderer dette på en god måte.

Dag Terje Andersen (A): Det blir litt uklart hva som egentlig er hensikten til sentrum og høyresiden med å forandre § 13, når representanten Karlstrøm gir uttrykk for at intensjonen er å sikre Norges Banks virksomhet.

Det er helt klart at når flertallet her sier at de slutter seg til forslaget under forutsetning av at Norges Bank tar sikte på å tilføre seddeltrykkeriet og Den Kongelige Mynt eksterne oppdrag, så er det unødvendig, for den anledningen har Den Kongelige Mynt og seddeltrykkeriet allerede i dag. De har brukt den muligheten. Så vidt jeg vet, er det i hvert fall offentlig at vi har trykt enten mynter eller sedler for de arabiske emirater, og at man også har hatt andre eksterne oppdrag i Den Kongelige Mynt tidligere. Det er altså helt unødvendig å forandre loven. Det som er nytt her, er at de sier at Norges Bank kan la være å bruke disse virksomhetene til å produsere norsk mynt. Og som flere har vært inne på: Det må stå stakarslig til med Norge hvis vi ikke skal ha råd til å holde oss med den sikkerhet som ligger i selv å produsere våre egne sedler og mynter.

Så spørsmålet til representanten Karlstrøm blir da: Hvorfor i all verden må § 13 forandres hvis hensikten ikke er, som det høres ut av hennes svar, at produksjonen skal legges ut? Hvis det er sånn at representanten Karlstrøm har tillit til at Norges Bank velger å bruke sine egne bedrifter, som de har gjort hittil, hvorfor i all verden skal lovteksten forandres da?

Randi Karlstrøm (KrF): Jeg må bare konstatere at jeg ser litt annerledes på dette enn representanten Andersen.

Jeg mener at de grepene vi gjør her, gir en ny mulighet for flere eksterne oppdrag til Norges Bank. Samtidig ligger det også en åpning i at man kan vurdere seddel- og myntproduksjonen på en annen måte. Men her må jeg bare si igjen at jeg har tillit til Norges Banks vurdering på dette punktet. Og hvis jeg ikke husker helt feil, har noen andre land også liknende organisering av dette uten at det har ført til at myntproduksjonen har gått ut av landet.

Presidenten: Replikskordskiftet er da omme.

Ranveig Frøiland (A): I dag har vi inga særskild lov som regulerer betalingssystem. Det som regulerer betalingssystema, er i hovudsak avtalar mellom dei som deltek, og her har både Bankforeningen og Sparebankforeningen hatt ei sentral stilling i utviklinga av det systemet som vi har i dag.

Lovframlegget er ei oppfølging av Banklovkommissjonen si utgreiing nr. 3 om betalingssystem m.v. Lovgjevinga er ikkje meint å erstatta den sjølvregulering vi no har, men er meir eit supplement til dei avtalebaserte systema vi har. Det er omsynet til sikker og effektiv betalingsover-

føring og rasjonell og samordna utføring, at betalings-tenestene vert sikra, som er det viktige i denne lova.

Betalingsystema er kompliserte, og det er eit område der utviklinga skjer veldig fort. I stor grad sluttar komiteen seg til det framlegget som ligg i lova, men på to viktige område trengst det nokre kommentarar, og det gjeld for det første punkt 5 om endringar i sentralbanklova, utskilling av delar av Noregs Banks verksemd i egne selskap.

I dag er det slik at det er Noregs Bank som produserer setlar og myntar. Departementet meiner no at lova bør endrast, slik at produksjon kan gå føre seg utanfor Noregs land, sjølv om ein føreset at banken skal føra naudsynt tilsyn med produksjonen.

Som det har vorte sagt her, kan Noregs Bank bestemme at det framleis skal skje slik det skjer i dag, og då er det i alle fall ingen grunn til å endra lova. Poenget er at her ønskjer ein å gjera noko som ein ikkje har gjort til i dag, altså å konkurranseutsetja dette. Eg vil igjen slå fast at det er inga umoglegheit og ikkje noko ønske at ein ikkje skal kunna ta på seg eksterne oppdrag, det er ikkje derfor vi endrar lova, det kan ein fint gjera med den lova som vi har i dag.

Norsk setelproduksjon har lange tradisjonar. Seteltrykkeriet er eit avansert trykkjeri når det gjeld tryggleik, det har bygd opp verdifull spesialkompetanse, og det er fare for at det faglege miljøet kan gå tapt dersom seteltrykkeriet forsvinn.

Når Regjeringa i dag får støtte frå Framstegspartiet og Høgre for å endra lova, for å gje Noregs Bank moglegheit til å plassera produksjonen av setlar og myntar i andre selskap eller oppretta egne selskap for å produsera setlar og myntar, kan det igjen vera det første steget i retning av utflagging av pengeproduksjonen. Og kvifor er det så viktig for Regjeringa å endra denne lova? I Arbeidarpartiet meiner vi at det skal stå veldig dårleg til med landet sin økonomi dersom vi ikkje skal trykkja våre egne setlar og prega våre egne myntar. Å produsera pengar er ei oppgåve for Noregs Bank, meiner vi både frå Arbeidarpartiet og SV si side. Skulle seteltrykkeriet verta skilt ut for å konkurrera i den kommersielle marknaden, kan dette få alvorlege konsekvensar for setelproduksjonen. Og tenk på Den Kongelige Mynt på Kongsberg, som er eit namn som alle har eit forhold til i Noreg, fordi ein har hatt ein lang tradisjon. Eg synest at vi skal halda ved lag tradisjonen med å produsera pengane våre. Og det er faktisk viktig, synest vi, at det er ei statleg oppgåve å produsera pengar.

Per Olaf Lundteigen frå Senterpartiet har vore oppteken av at vi skal produsera vaskemaskinar her i landet. Det trur eg vi er dårlege til. Men vi er veldig gode til å produsera myntar og trykkje setlar, og det synest eg vi kan seia at vi framleis skal gjera i statleg regi. I fleire rundar tidlegare har Noregs Bank freista å få departementet med på endringar av lova. Det har vi høyr om. Men frå Arbeidarpartiet si side har vi aldri lagt fram ei slik lovendring, for vi har vore klar over at her var det viktig både å ta vare på kompetansen og seia nei til at det skal kunna skje frå utlandet.

Det måtte altså ein finansminister frå Senterpartiet til for å opna for konkurranse og moglegheiter for utflagging av seteltrykking og preging av myntane våre. Å setja desse tenestene ut på den frie marknaden vil gje minimal fortjeneste til Noregs Bank, men skapa maksimal utryggleik. Må eg få minna om at seteltrykkjeriet allereie har tapt den norske frimerkeproduksjonen. Ut frå snevre økonomiske vurderingar vart denne flytta til utlandet, og eg ber om at dette ikkje må skje med pengeproduksjonen vår

Vi har hatt ein runde i forhold til endring av lova i replikkordskiftet tidlegare, som eg ikkje skal gå vidare inn på, for det gav ingen avklaringar. Eg vil berre slå heilt fast at det er mogleg til å tilføra seteltrykkjeriet og Den Kongelege Mynt eksterne oppdrag. Det har ein i dag, ein treng ikkje endra lova i forhold til det.

Den andre kommentaren går i forhold til gebyr på kontant betaling, som er ei sak som departementet ikkje har teke inn i denne lovproposisjonen, men som likevel har vorte omtalt. Eg vil berre presisera det som står i innstillinga, at Noregs Bank skal gje ei rettsleg vurdering av spørsmålet om prising av banken sine tenester i kontant-handtering. Vi har fått eit brev som fortel at Noregs Bank har gjort desse vurderingane, men fleirtalet i komiteen, alle unntatt SV, har streka under at før ein går til det steget å gjera dette, må saka koma tilbake igjen til Stortinget. Eg vil gjenta det endå ein gong, for sjølv om vi har sett at Noregs Bank har gjort sine juridiske vurderingar, har ikkje Stortinget gått inn i det, og vi har òg fått brev frå finansministeren der han opnar for å koma tilbake igjen. For tredje gong vil eg understreka at det må skje, og eg ber òg om at det vert stadfesta av finansministeren, slik at ikkje Stortinget treng gjennomføra dei lovendringane som SV legg opp til, for det bør koma frå finansministeren, slik at vi kan vera trygge på at det òg er vurdert i Finansdepartementet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Børge Brende (H): Denne saken har åpenbart satt i gang sterke følelser mellom sentrum og Arbeiderpartiet. Det registrerer vi. Vi har et noe mer avslappet forhold til akkurat hvem som skal produsere mynter og pengesedler. Men vi har ikke noe avslappet forhold til sikkerhet knyttet til dette, og det er fortsatt Norges Bank, som det også fremgår, som skal føre det nødvendige tilsyn med produksjonen.

Representanten Frøiland var inne på at Norges Bank i dag er veldig god til å produsere mynt. Hvis Norges Bank er veldig god til å produsere mynt, forstår jeg ikke hva representanten Frøiland er så redd for hvis man eventuelt skulle konkurranseutsette også denne virksomheten og flere norske firmaer skulle få anledning til å legge inn anbud på det å produsere mynter og sedler. Er man god nok, har man heller ikke noe å frykte. Det kan faktisk også være greit å teste om prisene når det gjelder produksjon av dette er riktige i forhold til markedet.

Jeg merket meg også at representanten Frøiland uttalte at vi ville være et fattig land om vi ikke kunne produ-

sere våre egne penger. Nå synes jeg faktisk at SV og Arbeiderpartiet er ganske fattige på ideologi hvis dette er den store ideologiske kampsaken, men det er jo ikke gitt hvis man konkurranseutsetter produksjonen av mynter og pengesedler, at det vil være noen utenlandske trykkerier som haler i land en slik kontrakt. Det er faktisk veldig mange dyktige aktører også i det norske markedet som kunne ha tenkt seg å legge inn anbud på dette og bruke dette som utgangspunkt for også å vinne markeder ute. Det siste trodde jeg faktisk at representanten Frøiland hadde en viss sans for.

Ranveig Frøiland (A): Eg forstår at Høgre er avslappa til dette. Berre det vert trykt opp nok pengar – har eg inntrykk av – kan ein vera avslappa til det. Men det er òg viktig, synest vi, kven som gjer det. Og det er ingen tvil om at det skal vera sikkerheit knytt til dette. Det er ein føresetnad.

Eg meiner faktisk at det er dokumentert over lang tid at Noregs Bank er veldig god på dette. Og eg kan ikkje skjønna kva som er føremålet, for vi meiner at det er ei statleg oppgåve å trykkja pengar. Og det kan Noregs Bank gjera. Dette er ikkje av dei store sakene vi tar opp i dei overordna ideologiske debattane våre, men det er ei av dei viktige sakene. Det er viktig at dei som har vore med og bygd opp kompetansen rundt dette, framleis kan halda på denne, og eg trur ikkje at det er så mange dyktige aktørar i Noreg som vil leggja inn pris på dette. Det kunne vera greit f.eks. å få lista dei opp. Eg berre nemner det som har skjedd med frimerkeproduksjonen, det var ikkje dei dyktige norske aktørane som fekk den, den forsvann ut. Og vi er ikkje eit fattig land. Derfor bør vi trykkja pengane våre sjølve. Men eg seier at det landet som ikkje gjer det sjølv, bør vera fattig, og det er ikkje vi. Derfor treng vi ikkje ta debatten om det. Vi kan la vera å endra lova, så kan dei sjølsagt få moglegheit. Det må jo heile tida effektiviserast, og vi har høyrte kor mange stillingar det skal reduserast med, både i seteltrykkjeriet og det som skjer på Kongsberg. Det er jo ikkje det at dei som jobbar der, og Noregs Bank ikkje er opptekne av at det skal vera effektivt, at det skal produserast til minst mogleg kostnad. Men det kan ein vel i sanninga sitt namn gjere om ein ikkje skal opna for å endra lova slik at alt dette forsvinn ut av landet.

Siv Jensen (Frp): Det er rimelig åpenbart at man fra Arbeiderpartiets og SVs side prøver å gjøre dette til en ideologisk debatt, og jeg må ærlig talt si at det minner mer om litt forstenet gammelkommunisme enn vilje til å være rasjonell også i forhold til hvordan Norges Bank utøver sin virksomhet.

Representanten Frøiland brukte fra talerstolen her eksemplet med at frimerkeproduksjonen forsvant. Ja, men frimerker har vi fortsatt! Og det bør kanskje være det aller viktigste, nemlig å sørge for at tilgangen på ulike varer og tjenester er der, ikke nødvendigvis hvem som produserer dem. Jeg har lyst til å spørre Frøiland litt om det: Hvorfor er det så viktig hvem som produserer sedler og mynter? Jeg ville tro at det viktige var at man hadde et

tilsyn som sørget for at produksjonen var slik som den skulle, og at tjenestene eller varene var slik som de skulle, ikke nødvendigvis hvem som stod for utførelsen av produksjonen.

Videre sa representanten Frøiland at dette ville føre til maksimal utrygghet og minimale inntekter for Norges Bank. Hva slags utrygghet er det representanten Frøiland henviser til? Utrygghet for hva, eller utrygghet for hvem, og hvorfor er dette så viktig når vi i andre konkurranseutsettingsdebatter ser at Arbeiderpartiet er med? Når det gjelder å konkurranseutsette vaskeritjenester osv., bagatelliserer de de ideologiske sidene ved det og sier at det er helt greit. Der har ikke Arbeiderpartiet lenger noe stort problem. Og på en del andre områder er det greit. Men når det kommer til seddel- og myntproduksjonen, ja, da løfter man seg opp til de gamle høyder og gjør det til en stor overordnet ideologisk debatt. Jeg vil gjerne vite hvorfor.

Ranveig Frøiland (A): Nei, det er klart at når ein ikkje ser forskjell på å konkurranseutsetja vaskeri og reinhald og det å trykkja pengar, så tar ikkje eg på meg den store oppgåva det er å snakka om dei ideologiske forskjellane mellom Arbeidarpartiet og Framstegspartiet, men vi frå Arbeidarpartiet si side meiner at det er veldig store forskjellar der.

Når det gjeld utryggleik, meiner eg at eg klart har presisert at det gjaldt dei tilsette og den kompetansen som vi har bygd opp i Noreg. Eg går ikkje rundt og trur at vi ikkje får pengar her i dette landet fordi om vi ikkje trykkjer dei i Noreg. Eg veit òg at vi har frimerke, men det er nokre forskjellar som vi synest at det er viktig å ta vare på.

Det er gjennom ei lang historie vi har bygd opp pengeproduksjonen vår, både på Kongsberg og i seteltrykkeriet, og det meiner vi er ei statleg oppgåve. Slik er det for Arbeidarpartiet. Eg ventar slett ikkje at Framstegspartiet skal skjønna dette, men vi ser forskjell på det å trykkja pengar i Noreg og det å konkurranseutsetja varskeriteneester. Det gjer vi faktisk. Og då er det berre opp til Framstegspartiet å fortelja kvifor dei ikkje synest det er nokon forskjell.

Derfor meiner vi at vi bør ta vare på den kompetansen vi har, og at det ikkje bør skapast utryggleik for dei tilsette. Når dette har fungert veldig bra i så mange år, er det ikkje nødvendig å endra lova. Det er likevel ope for at verksemdene kan få tilgang på nye oppgåver og vera med og utvikla seg vidare.

Børge Brende (H): Representanten Frøiland gjentar at vi ikke er et fattig land. Nei, men vi kan fort bli det hvis det er denne typen argumentasjon som skal blir førende for de beslutninger som vi i årene fremover skal ta i forhold til også å åpne for konkurranseutsetting og slippe andre til.

Representanten Frøiland gikk faktisk så langt i sitt innlegg at hun innrømmet at det kan ligge en viss fortjeneste, selv om hun mente at den var minimal, i å la også andre få delta i en eventuell konkurranse om produksjon

av sedler og mynter, og det er jo en grei begynnelse. Så blir spørsmålet: Hvis det kommer et initiativ fra Norges Bank, der man under de strenge sikkerhetskrav som foreligger, mener at det kan være en annen hensiktsmessig og en rimelig måte å produsere sedler og mynter på, og at det innebærer en fortjeneste, vil man da vurdere den eventuelle fortjenesten opp mot de mer høystemte vurderinger som Arbeiderpartiet kommer med i denne saken?

Jeg tror også det er litt blandede motiver fra Arbeiderpartiets side her. Jeg synes faktisk at vi har gode erfaringer her til lands med også å slippe bedrifter inn i konkurranse når det gjelder produksjon av både tjenester og produkter. Faktisk var det etter at vi fikk konkurranse på det norske hjemmemarkedet på 1960-tallet at vi fikk den fulle industrireisingen i Norge, for vi har komparative fortrinn i vårt eget hjemmemarked. Men jeg innrømmer at det ikke er snakk om en pølsebod, det er snakk om produksjon av sedler og mynter i Norge, så det er en sak med forskjellige avveininger. Men forutsatt at man har klarering i Grunnloven for at dette kan skje utenfor Norges Bank, at det foregår under full sikkerhet, og at det eventuelt kan gjøres på en rimeligere måte enn i dag, må man sette denne verdien opp mot f.eks. å kunne bruke mer på andre områder som man synes er viktige.

Ranveig Frøiland (A): Eigentleg kunne ein gjort dette til ein debatt mellom Framstegspartiet og Høgre, for eg trur at det er berre dei som er komfortable med denne saka i dag. Eg trur at sidan sentrum ikkje har bedde om replikk på meg, føler dei seg ikkje noko særleg vel med den lovendinga som er føreslegen. Men eg må seia til Høgre: Ikkje prøv dykk på å seia at vi ikkje er opptekne av både konkurranse, konkurranseutsetjing og kva som er gjort i forhold til industrien! Den argumentasjonen ein driv med her, går ikkje heim andre stader enn til hovudet til Børge Brende.

Det er altså forskjell på nokre saker, som det å trykkja setlar og det å prega myntar. Der meiner vi at det er ein stor forskjell. Og då seier vi at her treng vi ikkje å endra lova, for det kan ein ivareta slik ho er, ikkje med konkurranseutsetjing, men ved å ivareta det som går på effektivitet, og det som går på å fornøya seg, og då må ein har utstyr.

Det er ikkje slik at det er så mange her i dette landet som kan konkurrera på denne banen. Derfor trur eg at resultatet vert utflagging. Men det er klart at her har ein eit ønske om å halda denne debatten i gang med Arbeidarpartiet. Eg kan gjerne gå opp og seia om igjen og om igjen at det er forskjell på saker. Vi opnar for konkurranseutsetjing, vi opnar for at ein skal effektivisera, sjå på alle moglege område heilt konkret, men når det gjeld trykking og produksjon av pengar, meiner vi faktisk at det bør vera ei statleg oppgåve framover. Vi veit at ein har prøvd på dette i mange rundar, men det har aldri kome til Stortinget før. Eg synest det var veldig bra at det kom, så vi ser forskjellane mellom Høgre og Framstegspartiet og Arbeidarpartiet. No har altså sentrum – truleg fordi dei er blokkuavhengige – valt å gå til Høgre og Framstegspartiet i denne saka.

Siv Jensen (Frp): Med all respekt for representanten Frøiland, det var vel ikke Høyre og Fremskrittspartiet som satte i gang denne debatten. Denne debatten ble satt i gang i forbindelse med saksordførerens presentasjon av saken, hvor det ble gjort til et kjempepoeng at man nå skulle åpne for muligheten til å konkurranseutsette denne delen av Norges Banks virksomhet.

Jeg stilte representanten Frøiland en rekke spørsmål i min forrige replikk som jeg fortsatt ikke har fått svar på. For jeg hører representanten si at det er stor forskjell på hvem som produserer vaskemaskiner og hvem som produserer mynt og sedler, og jeg hører at hun sier at Arbeiderpartiet ser forskjellen. Jeg hører også at hun sier at Arbeiderpartiet nå er blitt veldig interessert i konkurranseutsetting og effektivisering, bare ikke for myntproduksjon. Hvorfor ikke det? Det samme spørsmålet stilte jeg i stedet: Hvorfor går det enten praktiske eller ideologiske – hva vet jeg – skillelinjer mellom myntproduksjon og produksjon av vaskemaskiner eller produksjon av renholdstjenester, sykehus tjenester eller eldreomsorgstjenester? Hvorfor går skillet akkurat der? Hva er det som gjør myntproduksjonen så ufattelig spesiell at den må ivaretas ene og alene av Norges Bank og ikke kan konkurranseutsettes, når man på toppen av det hele vet at tilsyn og streng lovregulering skal være en forutsetning for dette? Jeg har ikke fått svar på det, og jeg utfordrer representanten en gang til: Hvorfor er det slik? Hva er det som er Arbeiderpartiets store problem? Hvorfor skal akkurat mynt- og seddelproduksjonen ikke kunne konkurranseutsettes?

Ranveig Frøiland (A): Det er rett som representanten Jensen seier, at ikkje eingong Høgre og Framstegspartiet kom på at dei skulle leggja dette forslaget fram, før det kom frå Regjeringa.

Så stilte eg motspørsmål til Børge Brende i stad om han kunne fortelja meg om desse norske alternativa. Det har eg ikkje fått svar på, for det er ikkje noko norsk alternativ i dag.

Eg brukte innlegget mitt til å fortelja om kvifor vi meiner at det er ei statleg oppgåve. Det gjentar eg ikkje. Dersom Siv Jensen ikkje høyrde etter, og ikkje vil sjå forskjell på å trykkja pengar og prega mynt og å konkurranseutsetja eit vaskeri eller ei pølsebu, trur eg ikkje det på to minuttar frå denne talarstolen nyttar å få fram det som eg var oppteken av i innlegget mitt. Så eg gjer ikkje noko forsøk på det.

Jørgen Holte (Sp): Som det er sagt tidlegare, er det forskjellige ting som pregar det å vere ein nasjon, m.a. at ein har ei mynteining. I dette tilfellet har vi eininga krone i Noreg. Det er enkelte i denne salen som på 1990-talet har sytt for at situasjonen er slik.

Det som ein i denne saka opnar for etter Regjeringa sitt forslag når det gjeld å produsere denne mynten, denne krona, er det gitt lovheimel for gjennom sentralbanklova. Eg har også tillit til den prosedyren som er lagd her, med hovudstyre og representantskap, om ein skal sette dette ut, om andre skal gjere det, om ein skal vere medeigar i det – vi har valt både hovudstyre og representant-

skapsmedlemer som skal ta seg av det. Om ein vil gjere bruk av denne moglegheita, skjer det ved organ som Stortinget – i alle fall eg – har stor tillit til.

Denne debatten freistar meg til å reise eit teoretisk spørsmål. I Noreg i dag har vi sjølv sagt moglegheit til å kunne trykke mynteininga krone. Dersom Arbeiderpartiet i 1994 hadde fått det som dei ville, stod vi kanskje føre å skulle trykke eininga euro, altså hadde vi inga krone å kjempe for i dag. Mitt spørsmålet til Ranveig Frøiland er: Kva ville Arbeiderpartiet meine om dette spørsmålet dersom krona var under avvikling, og det var euroen som skulle bli den mynteininga som skulle prege denne nasjonen?

Ranveig Frøiland (A): Tidlegare i eit replikkordskifte gjorde representanten Karlstrøm det til eit poeng, og no gjer også Jørgen Holte det til eit poeng, at vi har tillit til styret i Noregs Bank. Men vi diskuterer ikkje tilliten. Eg har tillit til dei, det er ikkje det det går på. Her er det snakk om å gjera ei lovendring, og då må vi sjå bort frå dette med tillit. No ligg det framme eit forslag til ei lovendring som skal kunna gjera det mogleg å trykkja pengar i utlandet om ein vil. Tilliten til dei som sit i styret, er heilt ok. Eg har ikkje behov for å seia at eg ikkje har det, eg har faktisk tillit til dei. Men det diskuterer vi ikkje, vi diskuterer lovendring.

Eg skulle ønske at representanten Jørgen Holte når han tar ordet seinare i dag, ville seia at det ikkje er så bra om ein kjem til å konkurranseutsetja trykking av pengar, og at han vil be styret i Noregs Bank om å venta med å gjennomføra dette. Det hadde vore greitt ut frå den debatten som no har vore. Eg forventar ikkje at ein vil stemma imot – til det er det vel for mykje prestisje lagt ned i det – men i alle fall at ein kunne seia noko om kva ein ønskte, og ikkje snakka om tilliten, for den er denne saka heilt uvedkomande. I dag diskuterer vi endring i sentralbanklova, ikkje andre hypotetiske spørsmål. Det er det vi må halda oss til. Då meiner vi frå Arbeiderpartiet og SV si side at det ikkje er nødvendig å endra den lova som vi har i dag.

J o r u n n R i n g s t a d hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Replikkordskiftet er avslutta.

Øystein Djupedal (SV): Det er sagt mye klokt og mye ikke fullt så klokt her i dag.

La meg først få replisere til Siv Jensen, som i et replikkordskifte her presterte å si at det at man ønsket å prege sin egen mynt og trykke sine egne sedler, var «gammelkommunisme». Sett fra mitt ståsted er det konservatisme, altså det motsatte, for det dreier seg rett og slett om å ivareta en del sivile funksjoner som jeg vil tro konservativt tenkende mennesker i all tid tillegger den siviliserte stat å ta hånd om. Det er altså det motsatte av gammelkommunisme. Tvert imot er det sunn konservatisme. Så i den grad jeg kan fremstå som en troverdig talsmann for et konservativt syn, gjør jeg det gjerne i denne saken.

La meg også bare kort si at det å bringe euro inn i denne diskusjonen selvfølgelig kan være et morsomt poeng, men det har jo selvsagt ingenting med sakens realitet å gjøre. Det vi nå diskuterer, er en lov knyttet til Norges Bank som dreier seg om muligheten til å sette ut seddel- og myntproduksjon – altså shoppe tjenester der de til enhver tid er billigst. I en annen sammenheng kunne jeg også sikkert ha gjort meg morsom på Arbeiderpartiets bekostning i så måte, men det vedkommer altså ikke denne sak, så det skal jeg la ligge.

La meg også si at det debatten viser, er at sentrumspartiene i denne saken ikke har satt seg inn i saken overhodet og her fremstår som en sleeping partner med borgerligheten, helt uten refleksjon overhodet over hva denne saken faktisk dreier seg om. Det må jeg si jeg synes er trist, for jeg mener faktisk i likhet med Arbeiderpartiet at dette spørsmålet dreier seg om én ting. Det dreier seg om at vi skal ha en Norges Bank som har ansvaret for og egen produksjon av sedler og mynter. De har også muligheten til å kunne gå ut og hente oppdrag, i den grad andre land eller andre virksomheter ønsker å sette dem ut. Jeg mener faktisk at det er et nasjonalt hovedanliggende.

Min oppfordring står fremdeles fast. Jeg mener at sentrum ikke har satt seg inn i denne saken. Jeg tror ikke de har sett konsekvensene av den anbefalingen som kommer fra Norges Bank. Min oppfordring til finansminister Restad, som jeg håper har tenkt å ta ordet etterpå, er at han vil se på saken på nytt. Jeg oppfordrer til at saken sendes tilbake til departementet for ny vurdering. Det er ikke så enkelt som noen her later til å tro, at dette faktisk skal være en styrking av seddeltrykkeriet i Norges Bank. De tillegges ingen nye fullmakter gjennom disse vedtak. Tvert imot fratras de den fullmakt de i dag har.

La meg også nevne et annet punkt i innstillingen som har en viss interesse, der SV dessverre har blitt stående alene. Det dreier seg om Norges Banks mulighet til å ta gebyr for pengehåndtering. Det er et spørsmål som på en måte er litt i samme gate, om at Norges Bank skal oppføre seg som en hvilken som helst annen bank og dermed også kunne prissette alle sine tjenester, selv om Norges Bank egentlig er livsnerven i hele vårt finansieringssystem. Min holdning til det er veldig klar: Det er Norges Banks oppgave å kunne ta imot mynt og seddel og på den måten sørge for at det sivile bankvesen fungerer. Flertallet går heldigvis i en retning som tilsier at det spørsmålet skal Stortinget ta stilling til. Det tilligger altså ikke departementet alene, det tilligger ikke Norges Banks hovedstyre alene å ta den beslutningen. Flertallet har bedt om at den saken kommer tilbake til Stortinget. Det er jeg relativt tilfreds med, selv om jeg mener at Stortinget skulle ha satt foten ned i dag. Det gjør at mitt forslag, som er inntatt i innstillingen, trekkes, for det kan bli misforstått hvis det forslaget ble nedstemt. Det betyr at jeg sterkt vil understreke det andre her har sagt, at det spørsmålet skal tilbake til Stortinget.

Jeg vet ikke om finansministeren har tegnet seg, men jeg vil gjerne gjenta min utfordring til finansministeren om å kommentere disse spørsmål, fordi jeg er ganske overbevist om at generalsekretær Lundteigen og andre i

Senterpartiet heller ikke har sett dette. Jeg ser også at det forsøkes å nedtone de ideologiske overtonene. Dette er dypest sett ikke noen ideologisk debatt, det er en debatt langs sunne konservative prinsipper.

Presidenten: Presidenten oppfatter det slik at Øystein Djupedal på vegner av SV har trukket det forslaget som er teke inn i innstillinga.

Øystein Djupedal (SV): Det er riktig.

Rune E. Kristiansen (A): Vanligvis har jeg respekt for en finanskomites flertallsinnstilling, man har gjerne et godt grunnlag for de innstillinger man legger fram for Stortinget. Men etter det jeg har hørt fram til nå av denne debatt, er jeg ikke overbevist om at man har gått noe særlig inn i den lovforslagsendring av § 13 som nå skal finne sted, for det har ikke vært noen utdyping fra flertallets side av hva de legger i merknaden om at det skal være en forutsetning at Norges Bank tar sikte på å tilføre seddeltrykkeriet og Den Kongelige Mynt eksterne oppdrag.

Det er som enkelte har sagt: Da kunne man i hvert fall ha synliggjort f.eks. frimerkeproduksjonen, som ikke lenger foregår her i landet. Men det har ikke kommet fram i debatten.

Jeg må også si at Høyres representant Børge Brende tok lettvent på det ved å sammenligne og sette den ene varen opp mot den andre. Jeg trodde faktisk at Høyre som et verdikonservativt parti ville se på pengeproduksjon med litt større respekt enn det de har gjort fram til i dag. Jeg trodde faktisk at Høyre var av den oppfatning at pengeproduksjon absolutt er en del av Norges stolthet når man ser på både seddel- og myntproduksjon, men det er tydelig at den skansen er falt for Høyres del.

Så er det spørsmålet hvorfor man hisser seg såpass mye opp, som Siv Jensen sa til de ideologiske høyder. Det har faktisk noe med holdninger å gjøre det, Siv Jensen, og også med signaleffekten av den type vedtak Stortinget her er i ferd med å gjøre. Så klart har Arbeiderpartiet uttrykt det, og jeg står fast ved at det er en fornuftig holdning å si nei til endring av § 13.

Jeg har tidligere hatt denne saken oppe i et spørre-timespørsmål til statsråden. Nå har jeg registrert at statsråden har tegnet seg for å ta ordet. Det skal bli interessant å høre hva han legger i de forutsetningene flertallet har lagt inn i sin merknad, og hvordan han vil tolke flertallsinnstillingen. Det er jo statsråden som skal forvalte vedtaket videre, også overfor Norges Bank, så langt jeg forstår flertallets merknad. Men jeg venter spent på hva statsråden sier.

Og helt til slutt: Jeg hadde ikke trodd at det skulle være en nei-regjering som var den som skulle være toneangivende i en sak som denne, og heller ikke en statsråd fra Senterpartiet.

Statsråd Gudmund Restad: Selv om det er ett tema som til de grader har preget debatten og replikkene hittil, så la meg likevel også få si litt om det øvrige som lå i odelstingsproposisjonen, og som er omtalt i innstillingen.

Regjeringen fremmet altså i Ot.prp. nr. 96 for 1998-99 forslag til ny lov om betalingssystemer. Dette omfatter forslag til regler om interbanksystemer og systemer for betalingstjenester. Forslaget til regler for interbanksystemer skal bidra til å sikre finansiell stabilitet i interbanksystemene, som er en viktig del av det finansielle systemet. Stabilitet i disse systemene har betydning både for finanssektoren og for samfunnsøkonomien generelt. Forslaget til regler for systemer for betalingstjenester skal bidra til å ivareta hensynet til sikker og effektiv betaling og til rasjonell og samordnet utførelse av betalingstjenester.

I proposisjonen foreslås også enkelte endringer i sentralbankloven. Det foreslås å åpne adgang til å skille ut deler av Norges Banks virksomhet i egne foretak. Det foreslås en presisering av loven for å gjøre det klart at Norges Bank kan inngå gjenkjøpsavtaler også med andre enn banker i sine markedsoperasjoner. Endelig foreslås en bestemmelse som åpner for at Norges Bank kan delta i arbeidsgiversammenslutninger.

Jeg er tilfreds med at komiteen har fulgt Regjeringens forslag på de aller fleste punkter i innstillingen.

Jeg har merket meg at komiteen har bedt departementet vurdere å gi Verdipapirsentrallovutvalget en særskilt frist for å legge fram en innstilling om spørsmålet knyttet til rettsvern i verdipapirsentralloven § 5-3. Jeg har forståelse for at Stortinget gjerne vil ha en rask behandling av dette spørsmålet. Jeg vil likevel vise til at Verdipapirsentrallovutvalget nå er i slutfasen av sitt arbeid. Jeg vil også vise til at det er behov for å se dette særskilte rettsvernspørsmålet i sammenheng med de øvrige lovforslagene i innstillingen. Derfor anser jeg det mest hensiktsmessig å avvete en samlet innstilling fra utvalget.

For å ivareta ønsket om en raskere behandling av dette spørsmålet, legger jeg opp til, når vi sender utvalgets innstilling på høring, å sette en kortere høringsfrist for dette særskilte spørsmålet. Spørsmålet vil da kunne gis en raskere behandling i departementet, uavhengig av behandlingen av den samlede innstillingen fra utvalget.

I proposisjonen foreslo Regjeringen som nevnt enkelte endringer i sentralbankloven, bl.a. at Norges Bank skal kunne bestemme at andre skal produsere sedler og mynter etter avtale med banken. Det foreslås videre at Norges Bank skal kunne skille ut og eie selskaper som skal produsere sedler og mynter, eller drive annen forretningsmessig virksomhet. Flertallet i komiteen slutter seg til forslaget. Jeg har imidlertid merket meg at denne tilslutningen skjer under forutsetning av at Norges Bank tar sikte på å tilføre seddeltrykkeriet og Den Kongelige Mynt eksterne oppdrag.

Jeg har videre merket meg at et mindretall i komiteen ikke har sluttet seg til forslaget om adgang til utskilling av deler av Norges Banks virksomhet i egne selskaper som Norges Bank helt eller delvis eier. Jeg vil derfor vise til at lovforslaget kun åpner for en mulighet til å foreta slik utskilling. Lovforslaget gir ingen regler om at dette skal gjøres, og det er heller ikke tatt stilling til om det bør gjøres.

Det er videre slik at det er foreslått bestemte prosedyrer før en eventuell beslutning om slik utskilling kan tref-

tes. Kompetansen til å beslutte utskilling av virksomhet foreslås lagt til Norges Banks representantskap, som oppnevnes av Stortinget. Det foreslås at slik beslutning bare kan tas etter forslag fra hovedstyret. Det er også lagt til grunn at et eventuelt vedtak om utskilling av virksomhet i eget selskap vil være et vedtak av «særlig viktighet», som etter sentralbankloven § 2 annet ledd skal være forelagt Finansdepartementet før banken treffer vedtak om dette.

En eventuell utskillelse av deler av driften vil gi de utskilte virksomhetene en friere stilling i forhold til bankens ordinære organer når det gjelder selve styringsfunksjonen, herunder budsjettkompetansen og ressursdisponeringen. En slik organisasjonsmessig løsning vil kunne bedre virksomhetens evne til å konkurrere om produksjon av annet enn norske sedler og mynter. Det vil derfor kunne åpne for at Norges Bank blir tilført nye oppdrag. Dette vil således kunne bidra til at kompetanse og produksjonskapasitet vil bli utnyttet på en bedre måte enn i dag.

Det er selvsagt at banken fortsatt må sikre seg at hensynet til kvalitet og sikkerhet i produksjonen av sedler og mynter er betryggende, uansett organisering. Jeg vil vise til at i flere andre land, herunder Sverige og Finland, lar sentralbanken andre utføre selve produksjonen, f.eks. i datterselskaper eid av sentralbanken.

Ved eventuell utskilling av produksjon av sedler og mynter vil, som sagt, sikkerhetshensynet stå helt sentralt. Det er i denne forbindelse foreslått lovbestemmelser som skal sikre at representantskapet har nødvendig tilsyn og kontroll med selskapene som utfører virksomheten for banken. Representantskapet skal kunne kreve de opplysninger det finner påkrevd for sin kontroll, så vel fra foretakets daglige leder som fra styret og den valgte revisor. I den utstrekning det finnes nødvendig, kan representantskapet selv foreta undersøkelser i selskapet. Representantskapet skal varsles og ha rett til å være til stede på generalforsamlingen i foretakene.

Jeg vil igjen understreke at det med forslaget som fremmes, ikke er tatt stilling til om Norges Bank *skal eller bør* sette ut seddel- eller myntproduksjonen, eller om virksomheter i Norges Bank skal skilles ut i egne selskaper.

Komiteen har i innstillingen tatt opp spørsmålet om Norges Banks prising av tjenester i forbindelse med kontanthåndtering. Jeg har merket meg at komiteen har bedt om at dette spørsmålet forelegges Stortinget på egnet måte. Jeg antar at dette best kan skje ved å gi en omtale i kredittmeldingen, hvor Stortinget hvert år i ettertid får en generell redegjørelse for bl. a. virksomheten i Norges Bank.

Komiteen har i innstillingen også vist til et brev fra saksordføreren til finansministeren hvor det tas opp ulike problemstillinger bl. a. knyttet til kundens frihet til å velge banktjenester og eierskap til egne data. Jeg har merket meg at komiteen ber departementet ta hensyn til dette i arbeidet med oppfølging av Banklovkomisjonens utredning, noe som selvsagt vil bli gjort.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Dag Terje Andersen (A): Det er for så vidt ikke noe nytt at Norges Bank ønsker muligheten til å legge produksjon av seddel og mynt på utsiden av sin egen virksomhet. Det nye i saken er at vi nå har en regjering som faktisk har sagt seg enig i det, og lagt fram forslag om det for Stortinget. Jeg synes det er ganske påfallende at det er Høyre og Fremskrittspartiet som må dra lasset her i salen, mens sentrumsrepresentantene i Stortinget i liten grad ønsker å forsvare den innstillingen de nå står bak.

Det blir gjort forsøk på å gi inntrykk av at det kan være andre norske miljøer som produserer mynter og sedler, men alle her vet jo at det ikke er slik at det står en rekke produksjonsbedrifter rundt i landet med seddelpressene klare til å starte produksjon av kontrollerbare, forsvarlige sedler. Realiteten er selvfølgelig at det det her er snakk om som det mest realistiske alternativet, er mynt og sedler produsert i andre land, dersom det ikke er Norges Bank selv som skal gjøre det. Det er det en reell uenighet om. Vi mener at det å produsere penger skal være en sentral del av Norges Banks oppgaver framover, men det mener dessverre ikke flertallet.

Så til innstillingen: Det blir stadig vist til at Norges Bank skal ta sikte på å tilføre seddeltrykkeriet og Den Kongelig Mynt eksterne oppdrag. Og da må jeg spørre finansministeren – punkt 1: Betyr det at finansministeren vil sørge for at det ikke blir noen utflagging av oppgavene med å produsere mynter og sedler, før de nevnte bedriftene har fått nye oppdrag? Er det slik vi skal tolke denne merknaden? Og punkt 2: Kan finansministeren bekrefte at det er fullt mulig for de nevnte bedriftene i Norges Bank å ta på seg slike oppdrag i dag, altså at det ikke er nødvendig å forandre loven for å gi den muligheten?

Statsråd Gudmund Restad: Etter innleggene så langt i debatten, og særlig etter de mange replikkrunderne, er jeg sterkt i tvil om det er mulig å tilføye noe nytt for å skape større klarhet i de spørsmål vi nå diskuterer. Det kunne være fristende å gjøre som Ranveig Frøiland gjorde i stad, hun sa at hun like godt gav opp først som sist, og gikk ned fra talerstolen. Men det ville være litt for svakt, så jeg får likevel gjøre et forsøk.

Jeg viser selvfølgelig først og fremst til det jeg sa i mitt innlegg. Jeg forsøkte der å redegjøre for hvilke vurderinger som er lagt til grunn, og hvilke muligheter som nå foreligger. Arbeiderpartiets og SVs replikker og innlegg tyder på at de tar det for gitt at når denne muligheten er der, vil den helt sikkert bli brukt. Det synes jeg er å ta sorgene til de grader på forskudd. Jeg understreket også i mitt innlegg at slik er det ikke.

Så er jeg litt i tvil om hva som er viktigst og hva som er nest viktigst for de to partiene. Det er gjort et selvstendig, sterkt poeng av at det kan skapes usikkerhet for de ansatte i Norges Bank. Jeg er enig i at man skal være forsiktig med å skape usikkerhet for ansatte, enten det er i Norges Bank eller andre steder, men dette er ikke noe fenomen kun for ansatte i Norges Bank. Alle som utsettes for konkurranse, vil kanskje føle en viss usikkerhet. Arbeiderpartiet har jo bidratt til nødvendig konkurranse på veldig mange områder og slik sett skapt usikkerhet.

Det kan ikke være nødvendig å opprettholde et monopol kun av hensyn til de ansatte i Norges Bank.

Jeg har registrert at det antakelig flere ganger fra Norges Banks side er gjort forsøk overfor finansministere fra Arbeiderpartiet, som har avvist å imøtekomme ønsket om å få en mulighet til om nødvendig å skille ut selskaper, og også om nødvendig å sette produksjon av sedler og mynter ut til andre.

Nå ser jeg at tiden ikke tillater mer, men det blir antakelig flere replikker og da anledning til å fullføre.

Ranveig Frøiland (A): Først vil eg seie at det er gjort eit grundig arbeid før ein kom til at ein skulle endra denne lova. Ein har faktisk vurdert det i forhold til Grunnlova – og eg veit ikkje om det er nødvendig å vurdera t.d. vaskeri slik. Her er det slått klart fast at Grunnlova gjer det mogleg å kunna konkurranseutsetja dette. To gonger har finansministeren sagt at det enno ikkje er teke stilling til om det bør gjerast. Då er mitt spørsmål til finansministeren: Korleis skal styrande organ i banken forstå det, når Stortinget i dag opnar for det ved å endra lova, og finansministeren seier at det ikkje er teke stilling til om det bør gjerast? Eg går ut frå at når ein først endrar lova, er det fordi ein meiner noko med det, elles har det inga meining å endra lova. For dersom ein sit i dag som finansminister og veit at det ikkje bør gjerast, og det ikkje er teke stilling til, bør ein ikkje endra lova, etter vår oppfatning. Eg synest derfor finansministeren på ein måte skyv litt av ansvaret frå seg, og at han ikkje heilt vil ta tak i dette. Det er jo eigentleg veldig defensivt i forhold til den lovendinga som er lagd fram. Når ein seier at vi tar sorgene på forskot, så trur eg det er ei riktig skildring, men det er kanskje ikkje sorgene, det er problema vi tar alvorleg. Vi seier ikkje, slik fleirtalet gjer: Vi skal endra lova, men vi veit ikkje kva vi skal med endringa, og vi kan ikkje tenkja berre på å ta vare på kompetansen og dei tilsette. Ein skyv alle dei problemstillingane framfor seg som vi meiner ein må ta alvorleg før ein går inn og endrar lova.

Spørsmålet mitt til finansministeren går derfor på kva han har tenkt å gå tilbake til styret og seia når vi har vedteke lova, når han no seier at han ikkje har vurdert og teke stilling til om dette bør gjerast enno. Kor hardt vil han stå på at dette eigentleg ikkje bør gjerast?

Statsråd Gudmund Restad: Jeg ber om å bli trodd når jeg som finansminister sier at jeg ennå ikke har tatt stilling til om det skal skilles ut selskaper, og enda mindre til om produksjonen av sedler og mynter skal kunne settes ut til andre. Det vil jeg vurdere hvis den situasjonen oppstår at de organer i Norges Bank som skal vurdere dette først, har kommet til den beslutning. Og da skal først hovedstyret ha tatt den beslutning at de ønsker å skille ut et selskap, eventuelt å sette ut produksjonen. Og om ikke det skulle være nok, skal representantskapet – som er oppnevnt av Stortinget og dermed bør kunne gi stor sikkerhet for at dette blir grundig gjennomtenkt – komme til samme konklusjon, og så på toppen av det hele, fordi det er en sak av særlig viktighet, skal dette forelegges finansministeren. Og da vil jeg vurdere grundig

(Statsråd Restad)

om det er tilstrekkelig grunnlag for, eller behov for, å skille ut nye selskaper.

Det er påpekt som et poeng fra flere her, at man allerede har adgang til å ta eksterne oppdrag, og det er jo riktig. Men det ligger ikke innenfor det som det normale arbeidsområde for Norges Bank. Derfor vil jeg se det som uproblematisk og relativt fornuftig at man skiller ut dette selskapet som skal konkurrere om eksterne oppdrag, i et eget selskap. Da står man friere, som jeg forsøkte å redegjøre for i mitt innlegg. Og så får vi da se om dette blir tilfredsstillende, eller om det er nødvendig å gå lenger.

Jeg vil igjen understreke: Jeg ikke bare tror, men jeg vet at kompetansen og utstyret i Norges Bank er på topp både når det gjelder seddelproduksjonen og myntproduksjonen. Derfor tror jeg det skal veldig mye til før man finner ut at det er hensiktsmessig å sette bort produksjonen til andre, men å hindre en vurdering av det, synes jeg er unødvendig, og derfor har jeg ikke hatt betenkeligheter med å åpne muligheten for at det kan gis adgang til dette i sentralbankloven.

Jeg ser at sentralbanksjefen er til stede i diplomatiosjen, og han har sikkert merket seg den motstand som er kommet fra mindretallet, og de betingelser som flertallet har stilt for å åpne for denne muligheten.

Øystein Djupedal (SV): I forrige stortingsperiode satt nåværende finansminister Restad i finanskomiteen mellom Magnhild Meltveit Kleppa og Per Olaf Lundteigen og var vel en slags fredsmegler, forstod jeg, mellom ulike sider i Senterpartiet. Men jeg føler meg relativt sikker på at hvis denne innstillingen hadde vært forelagt finanskomiteen i forrige periode, hadde det ikke vært Senterpartiet som hadde anbefalt Odelstinget å gjøre denne type vedtak. Men la det ligge.

Det som er hovedpoenget her, er følgende: Finansministeren sier at produksjonen ikke nødvendigvis skal settes ut til andre, og at han på et gitt tidspunkt vil ta stilling til det. Det er på en måte kanskje så langt som det er mulig å komme. Det står fremdeles igjen spørsmålet om hvorfor vi da i all verden skal endre loven. Det vi med sikkerhet vet, er at sentralbanken selv har et sterkt ønske om å være friest mulig i forhold til politiske myndigheter i alle mulige henseender, og jeg antar også i dette: Her skal man drive butikk selv og gis åpning i loven for å drive butikk som man selv vil. Det har vært en holdning som SV ikke har delt. Men det som er synd, er jo at finansministeren har gir den samme anbefaling videre til Stortinget, på tross av at det er forsøkt en rekke ganger tidligere.

Det som altså står fast, hvis jeg forstår finansministeren riktig, er at hvis det skulle komme en anbefaling fra ledelsen i Norges Bank, skal saken gjennom hovedstyret først, der skal man ha en anbefaling. Så skal saken gjennom representantskapet, der skal man ha en anbefaling. Og så skal saken forelegges finansministeren, som da skal ta den endelige beslutning.

Mitt spørsmål til finansministeren er følgende: Etter å ha hørt debatten og de argumenter som her er fremført fra mindretallet, og også den reservasjon som finnes hos

enkelte fra flertallet, er det da grunn til å tro at han vil dette, eller er det grunn til å tro at han vil ha den samme sunne konservatisme som SV har gjort seg til talsmann for her i dag?

Statsråd Gudmund Restad: Det stilles igjen spørsmålet: Hvorfor endre loven? Det mener jeg at jeg har svart på – jeg vet ikke om svaret er oppfattet, men jeg har i hvert fall forsøkt å svare på det.

Jeg tror det kan være hensiktsmessig, nettopp for å ta vare på kompetansen og utnytte det topputstyret som man har i seddeltrykkeriet i Norges Bank og for så vidt også på Kongsberg, å sørge for at man skiller virksomheten ut i et eget selskap som kan få lov til å ta inn oppdrag utenfra, altså eksterne oppdrag. For det er ikke en naturlig del av Norges Banks virksomhet å ta inn oppdrag utenfra f.eks. til sitt seddeltrykkeri, selv om det har forekommet i en viss utstrekning fram til nå.

Jeg akter ikke å vurdere dette i forkant, for det er jo bankens styrende organer selv som skal vurdere om de eventuelt vil foreslå å ta i bruk de hjemler som det nå åpnes for her, og som jeg også sa tidligere, vil dette bli forelagt Finansdepartementet til slutt.

Som jeg også sa i mitt tidligere innlegg: Selv om jeg for min del ikke føler at det er noe ideologisk spørsmål – jeg synes at noen har overdrevet når de framstiller det som et ideologisk spørsmål om man skal trykke sedler og produsere mynter i Norge – er jeg enig i det er en sak av betydning, og det er en sak som berører oss litt følelsesmessig. Så derfor vil det for min del være en relativt høy terskel – særlig før jeg ville synes det er rimelig å sette ut oppdrag til andre. Det skal nok mye til før jeg føler meg overbevist om at det er hensiktsmessig og fornuftig. Da skal det i hvert fall være presentert gode begrunnelser, f.eks. gode økonomiske begrunnelser, for at det er nødvendig.

Dag Terje Andersen (A): Det høres kanskje ut som om finansministeren nå begynner å få en viss forståelse for de argumenter vi har framført her, i og med den reservasjonen han nå tar i forhold til oppfølging av vedtaket. Og da gjenstår spørsmålet: Hvorfor i all verden skal vi forandre loven da? Det spørsmålet har vi også stilt tidligere, uten å få svar på det.

Men finansministeren har bekreftet, slik jeg oppfatter det, at vi har muligheten til å gi Den Kongelige Mynt og seddeltrykkeriet oppgaver i dag. Vi behøver altså ikke å forandre loven for å gi dem den muligheten. Slik sett slår han beina vekk under den argumentasjonen vi hadde i saksordførerenes replikkrunde her, men det er nå i hvert fall en bekreftelse på det vi har hevdet hele veien.

Da gjenstår det ett spørsmål: Hvordan fortolker finansministeren forutsetningen som flertallet har lagt inn i sin merknad om eventuelt å skaffe andre oppgaver til disse produksjonsbedriftene i Norges Bank? Oppfatter finansministeren det slik at de oppgavene må være på plass først, slik det kan se ut av teksten, eller oppfatter han formuleringen egentlig mer som bare gode ønsker og en unnskyldning for å gå inn for noe vi vet vil sette disse

arbeidsplassene, med dertil liggende kompetanse, i fare? Altså ber jeg om finansministerens vurdering av forpliktelsen i den formuleringen som flertallet har lagt inn i sin merknad.

Statsråd Gudmund Restad: Dag Terje Andersen hevder at nå først begynner finansministeren å ha en viss forståelse for de argumenter som Arbeiderpartiet har kommet med. Men de argumentene har jeg hørt mange ganger, og jeg har tenkt nøye gjennom dem. Jeg har forståelse for at f.eks. ansatte i Norges Bank er bekymret for sine arbeidsplasser – det er først og fremst derfra jeg har fått disse henvendelsene. Men jeg har ikke sett det nødvendig å opprettholde et monopol for å ta vare spesielt på de ansatte i Norges Bank. Jeg tror for øvrig ikke at deres arbeidsplasser er særlig i fare. Som jeg har sagt flere ganger tidligere, tror jeg det skal mye til før resultatet av denne lovendringen blir at oppdragene settes bort til helt andre, hvor Norges Banks ansatte ikke lenger har noen funksjon.

Så er jeg blitt spurt om forståelsen av flertallets merknad. Jeg har forstått flertallets merknad slik at også de er meget skeptiske til at oppdragene skal settes helt ut av Norges Bank. Jeg har ikke forstått at de synes det er betenkelig å opprette eller skille ut egne selskaper som kan utnytte kompetansen og utstyret bedre og gjøre noe som da er naturlig for et slikt selskap, og som ikke er naturlig for Norges Bank, nemlig å ta imot eksterne oppdrag. Min måte å lese dette på er at det er en bekreftelse på at det i Stortinget er en betydelig skepsis til å sette bort oppdragene til helt utenforstående.

Ranveig Frøiland (A): Ja, eg veit ikkje kor mykje det har for seg å halda fram med dette, for eg føler at det er noko vi ikkje får svar på. Når finansministeren no gjentar at det skal mykje til for at arbeidet skal setjast bort, og at vi må tru han på at det ikkje ligg nokon føringar frå departementet si side på dette, då lurar eg litt på om ein når ein i framtida endrar ei lov, ikkje skal ha lagt nokon føringar for kva ein vil med lovendringa.

Spørsmålet mitt er då: Korleis skal finansministeren kunna stoppa at dette vert gjort, både i forhold til styret, representantskapet og alle dei som skal laga dei innstillingane som er nødvendige, når eit fleirtal i Stortinget har sagt at vi skal endra lova nettopp for å gjera dette her? Det er på ein måte veldig rart, synest eg, når finansministeren legg fram eit lovendringsforslag som han ikkje har hatt nokon føringar for, og som han ikkje vil nokon ting med. Då synest eg det hadde vore tryggast at ein ikkje endra lova før ein visste kva ein ville med det. Så spørsmålet mitt er eigentleg: Korleis skal ein stoppa eit slikt vedtak?

Statsråd Gudmund Restad: Jeg forstår at mine pedagogiske evner er under det ønskelige, når det ikke er mulig å få forklart hvorfor jeg allikevel mener at det er riktig å åpne disse mulighetene.

Det åpnes altså to muligheter: Det ene er muligheten for å skille ut egne selskaper, som da selvfølgelig fortsatt

vil være under Norges Bank, eies av Norges Bank og drive med produksjon av sedler og mynter. Jeg har ikke fått det helt klart for meg om Arbeiderpartiet også er imot *det*, og i tilfelle hva motforestillingen mot det skulle være. Den andre muligheten som åpnes, som jeg helt tydelig har skjönt at Arbeiderpartiet er imot, som et mindretall er imot og som også et flertall i salen åpenbart er meget skeptisk til, er å sette bort produksjonen til helt utenforstående. Og det siste er jeg enig i. Det skal det mye til – også for meg er det en høy terskel å passere hvis man skulle sette bort produksjonen av sedler og mynter til helt utenforstående. Derimot er det ingen terskel for meg for å skille ut egne selskaper, som eies av Norges Bank, og la dem få drive med det de har drevet med fram til i dag, men i tillegg til det også påta seg ytterligere oppdrag utenfra, slik at man utnytter produksjonsutstyret og den kompetansen som finnes i Norges Bank allerede i dag.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet avslutta.

Per-Kristian Foss (H): Det er interessant å lytte til denne nye og hjertelige tone som eksisterer mellom samarbeidspartiene, særlig Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Det er ikke mange dagene siden vi hørte omfavnelser av hverandre med invitasjoner til regjeringssamarbeid. Nå virker det som om iallfall forholdet mellom Arbeiderpartiet og Senterpartiet ikke har den samme hjertelighet over seg.

Fra Høyres side har vi intet å bemerke til forslaget fra Regjeringen på de punkter som særlig har vært omdiskutert. Vi har faktisk den tillit til Norges Bank at de kan vurdere sedlenes kvalitet, trykket innomhus eller utomhus. Vi har også såpass tillit til Norges Bank og dets styrende organer og til Finansdepartementet at den tillit vi har vist en del andre statsinstitusjoner – av historisk sett noe mindre betydning, må jeg nok si, enn Norges Bank – nemlig en adgang til å kunne skille ut enkelte virksomheter i egne AS-er, vil vi faktisk også gi Norges Bank. Om vi gir den til NSB, er det kanskje ikke i overkant å gi den samme tilliten til Norges Bank. Men jeg forstår at det ikke er alle som har den tilliten til Norges Bank, og det er vi sikker på at Norges Bank også har notert seg.

Når det gjelder spørsmålet om utflagging, som det ble sagt av representanten Frøiland blir resultatet, har jeg også den tillit til dem som skal vurdere dette, at de vurderer det på et nøkternt og enkelt grunnlag.

Jeg hørte også representanten Rune Kristiansen tale om ideologi – og da skal man lytte. Representanten Kristiansen talte også om verdikonservatismen, og jeg forstod at han hadde utlagt verdikonservatisme slik at det baserer seg på at verdiene må trykkes i Norge. Det tror jeg er et blindspor, om jeg skal få lov å gi en forsiktig ideologisk anvisning på et område som i hvert fall Høyre-folk kjenner ganske godt. Det er ikke der verdiene ligger, for å si det slik, da tror jeg man her snakker om andre typer verdier enn de som står sentralt i en ideologisk debatt. Nei, faktisk er det slik at hvis det er penger å spare på å gjøre dette på mer rasjonelle måter, synes jeg det er en rimelig god retningslinje at da skal dette gå på ri-

meligste måte, og det bør komme andre gode samfunnsformål til gode, enten det dreier seg om helse, utdanning eller eldreomsorg, som gjerne nevnes ofte fra denne talerstol.

Til slutt: Jeg har en viss undring over Arbeiderpartiets voldsomme engasjement i saken, for jeg føler meg overbevist om at dette hadde en arbeiderpartiregjering også gjort uten større problemer. Jeg er helt overbevist om at i hvert fall store deler av Arbeiderpartiet hadde sett såpass frem i tiden at de ville sett at dette er en tilpasning til et fremtidig norsk EU-medlemskap som både er fornuftig og enkel. På et tidspunkt vil Norge allikevel – det er bare en diskusjon om tid – i likhet med de andre nordiske land være en del av eurosonen, benytte mynter og sedler felles med andre land, og da som den siste lille skanse insistere på at pengene iallfall skal trykkes eller preges i Norge, tror jeg nok vil være i overkant av symbolpolitikk. Så dette virker meget fornuftig.

At man er så opphisset over at i en regjering der Senterpartiet er med, kan være inne på slike tanker, om både en slags fristilling av statlige institusjoner og en slags gradvis, men svært forsiktig og meget langsiktig EU-tilpasning, synes jeg også er litt rart, fordi representanter for Arbeiderpartiet ved flere anledninger har pekt på, som sant er, uten å være overrasket over det, at denne regjering jo har EU-tilpasset seg mer enn noen annen tidligere regjering, også på områder hvor vi ikke er regelbundet av EØS-avtalen og står fritt til å velge norske løsninger. Men som det fremgår av en nylig publisert rapport fra forskningsstiftelsen ARENA, har Regjeringen også på disse områder, altså der hvor man står fritt, allikevel valgt å se bort fra kostnadene ved å velge særnorske løsninger, og har valgt EU-lignende eller helt EU-konforme løsninger.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Hill-Marta Solberg (A): Når representanten Foss finner det nødvendig å gå på talerstolen og være våpendrager for sentrum, viser det på en måte hvor problematisk denne saken er for sentrumspartiene i Stortinget i dag. Per-Kristian Foss forsøker også, i likhet med andre, å gjøre et poeng av at mindretallet åpenbart ikke har nødvendig tillit til de styrende organer i Norges Bank i denne saken. Da må jeg igjen få lov å understreke at dette har overhodet ingenting med tilliten til de styrende organer i Norges Bank å gjøre. Det er ikke det spørsmålet som diskuteres i dag. Det er spørsmålet om Stortinget skal gjøre en lovendring, hvilken begrunnelse Stortinget skal ha for den lovendring som gjøres, og hva som er formålet med den lovendring som skal gjøres i Stortinget. Og etter å ha lyttet til representanten Foss, er det åpenbart at Høyre ikke har de samme terskler i denne saken som finansministeren har.

Mitt spørsmål til representanten Foss går på følgende: Finansministeren understreket for kort tid siden i et replikkordskifte at slik han ser det, er det en lav terskel for å skille ut disse aktivitetene vi diskuterer i dag, preging av mynt og trykking av sedler, i egne selskaper, mens fi-

nansministeren derimot har en meget høy terskel, som han selv understreket, for å legge ut denne produksjonen. Det var vanskelig for undertegnede å oppfatte at representanten Foss hadde de samme tersklene som finansministeren har, og mitt spørsmål er: Kan Foss bekrefte at Høyre ser helt annerledes på spørsmålet om å legge ut produksjonen enn det finansminister Restad nylig gjorde rede for?

Per-Kristian Foss (H): Det var da veldig til undring over at vi skulle ha blitt en våpendrager for en sentrumsregjering – det har vi da holdt på med i et par år nå, i iallfall innen budsjettpolitikken, og blitt skjelt ut for det av representanten som nylig holdt innlegg. Det får da være grenser for historieløshet. Nå er jo rollene litt forandret. Men selv blind høne kan finne korn, så vi kan da ikke unnlate å støtte en regjering som foreslår noe som er fornuftig. Jeg tror nok ikke dette forslaget hadde kommet fra en finansminister Lundteigen, det må jeg få si, det er en relativt fremmed tanke for meg.

Så er spørsmålet om vi har de samme terskler for utøvelse av den godkjenningfullmakt som Finansdepartementet her har gitt. Og det er også et ekstremt historieløst spørsmål – jeg må få lov å si det slik – at Høyre skulle ha de samme terskler for å utøve fornuftig forvaltningspolitikk som Senterpartiet. Det har vi aldri hatt.

Senterpartiet har til enhver tid vært mot eksisterende samarbeidsmuligheter og har godtatt dem ca. 20 år etter. Det er så vidt de nå har godtatt Nordisk Råd, og EØS-avtalen stritter man fortsatt imot, men om ti år er Senterpartiet en begeistret tilhenger av EØS-avtalen. Sånn går det historisk. Om 20 år er Senterpartiet kanskje også en meget aktiv bruker av adgangen til å gjøre ting på rasjonelle måter, også i Norges Bank.

Jeg registrerer fra andre områder at Senterpartiet er blitt en sterk tilhenger av bl.a. å privatisere statlige selskaper som driver med risikofylt virksomhet i utlandet, les Statkraft, bl.a. Det var helt umulig å tenke seg det for ti år siden, og det vil ta noen år før man iverksetter dette, men det går sin vante gang. Tersklene er altså ikke de samme, men man kan allikevel være enige om å gi lovmessig adgang til det. Spørsmålet er om en Høyre-statsråd ville ha fungert likt med en senterpartistatsråd på dette området, og svaret er åpenbart nei.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet til replikk. Fleire har heller ikkje bede om ordet til sak nr. 3. (Votering, sjå side 110)

S a k n r . 4

Innstilling fra finanskomiteen om skatte- og avgiftsopplegget 2000 – Lovendringer (Innst. O. nr. 12 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 1 (1999-2000))

Presidenten: Etter ynske frå finanskomiteen vil presidenten foreslå at debatten vert avgrensa til 2 timar, og at taletida vert fordelt slik på gruppene:

Arbeidarpartiet 35 minutt, Framstegspartiet 15 minutt, Kristeleg Folkeparti 15 minutt, Høgre 15 minutt, Senterpartiet 10 minutt, Sosialistisk Venstreparti 10 minutt, Venstre 10 minutt og representanten Bastesen 5 minutt.

Vidare vil presidenten foreslå at det vert gjeve høve til replikkordskifte på inntil tre replikkar med svar etter innlegg av hovudtalarane frå kvar partigruppe og etter innlegg frå medlemmer av Regjeringa.

Vidare vert det foreslått at dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

– Det er vedteke.

Tore Nordtun (A) (ordfører for saken): Slik Regjeringen presenterte skatte- og avgiftsopplegget 2000 – lovendringer, er det i stor grad enighet på mange punkter. Det er få punkter som det er uenighet om i forhold til de punktene i skatte- og avgiftsopplegget som Regjeringen presenterte.

De store endringene/tilleggene kom først da budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene tok form i endelig vedtak. Regjeringspartiene har vært positive og konstruktive i de drøftingene vi har hatt omkring skatte- og avgiftsopplegget.

Gjennom avtalen mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene om statsbudsjettet for år 2000 blir det gjennomført et omfattende skatteopplegg som gir påløpte skatte- og avgiftsøkninger på 2 091 mill. kr og påløpte skatte- og avgiftslettelser på 1 885 mill. kr i forhold til Regjeringens opprinnelige forslag.

For Arbeiderpartiet var det helt avgjørende å få gjennomslag for et opplegg som gav gode fordelingsvirkninger. Det har vi fått. Beregningene viser at skattelettelsene i det vesentlige kommer lavinnteksgruppene til gode, og at den største skatteskjerpelsen kun inntreffer for innteksgrupper med mer enn 762 000 kr i en årlig inntekt.

Rederibeskatningssystemet har som kjent over lengre tid vært oppe til debatt. Denne næringen er i dag begunstiget med en beskatning som innebærer at overskudd ikke blir beskattet løpende med 28 pst., som er vanlig i andre bedrifter. Overskuddet beskattes kun som utbytte.

Budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene innebærer nå en tetting av skattehull for denne næringen, bl.a. innstramning i fradragsretten for gjeldsrenter, økt skatt ved høy egenkapital, innføring av skatteplikt for valutagevinster, enkelte innstramninger ved konserninterne overføringer og økt tonnasjeavgift. Disse innstramningene tilsvarer en inntekt til staten på ca. 185 mill. kr. Ser vi på det regnskapsmessige overskuddet for rederiaksjeselskaper i ordningen i 1997, var det på 5 900 mill. kr. Dette gir en samlet skatt på 2,4 pst. for rederiene.

Budsjettavtalen innebærer også viktige innstramminger i delingsmodellen vedrørende identifikasjonsreglene. For flertallet har det vært av betydning at en sikrer at arbeidsavkastningen blir beskattet likt, uavhengig av om skatteyteren er aktiv eier, lønnstaker eller personlig næringsdrivende.

Gjeldende ordning innebærer at man i såkalte liberale yrker, eksempelvis arkitekter og meglere, har kunnet

unnå store deler av skatten ved å gi aksjer i selskapet til foreldre og myndige barn. Nevnte muligheter blir nå strammet inn. Identifikasjonsreglene endres nå i forhold til liberale yrker fra og med inntektsåret 2000, slik at de igjen omfatter skatteyternes foreldre, ektefelle, ektefelles foreldre, barn, samboer eller samboers foreldre. Dette skattehullet i delingsmodellen som vi har hatt fra 1997, har i stor utstrekning kommet ressurssterke personer med tilpasningsmuligheter til gode.

Fra Arbeiderpartiets side vil vi ikke utelukke videre arbeid og avgrensninger på dette området, bl.a. på bakgrunn av forskjellen i marginalskattesatsen mellom kapitalinntekt og høye lønnsinntekter. Videre har Arbeiderpartiet og sentrumspartiene fastsatt kapitalavkastningsraten til 10 pst. Tidligere var denne satsen 11 pst. Innholdet i denne kapitalavsetningen er som kjent beregnet personinntekt.

Denne avsetningsraten vil nå gi bedre samsvar mellom beskatningen for lønnstakere og aktive eiere. Dette innebærer at en større del av inntekten blir beskattet som personinntekt i stedet for en kapitalinntekt, med 28 pst. skatt.

Budsjettavtalen som nå er inngått, innebærer at det innføres et nytt trinn i toppskatten. Innslagspunktet settes til 762 700 kr med ny toppskatt på 6 pst. Dette vil ha betydning for om lag 28 000 personer. Flere undersøkelser viser at personer med høye inntekter også har andre relativt høye inntekter, bl.a. fra aksjer og annen kapital. Det kan også dokumenteres at den skjeve fordelingen av kapitalinntekter gjør at inntektsforskjellene øker i samfunnet. De høyeste innteksgruppene må bidra til en jevnere fordeling.

Fra Arbeiderpartiets side har vi også i lengre tid arbeidet for endringer i skattesystemet som skal gi lettelse for lave lønnsinntekter. Den inngåtte budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene innebærer nå at det innføres et nytt lønnsfradrag på 30 600 kr. I første omgang er det lønnsinntekter på inntil 140 000 kr som får slik skattelettelse. For deltidsarbeidere med eksempelvis 75 000 kr og 100 000 kr i lønnsinntekt, vil skattelettelsen bli henholdsvis 4 300 kr og 2 850 kr.

Vi vet at de offentlige velferdsgodene trappes ned når man går fra arbeid til trygd. Det må nå tilrettelegges slik at det blir mer lønnsomt å arbeide. Denne skattelettelsen for lavlønngruppene vil gi god omfordeling fra dem med høye lønns- og kapitalinntekter til dem med lavest lønnsinntekt. Denne omfordelingen vil gi god motivasjon til å delta i yrkeslivet.

Budsjettavtalen innen skatt og avgifter mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene har hatt omfordeling som grunnpilar. Vi vet at dagens omfordeling delvis har vært finansiert gjennom dagens AMS-ordning. Skattereformen av 1992 pekte i retning av at det ikke var denne type sparing som skulle prioriteres. En av begrunnelsene var at ordningen ikke gir positivt bidrag til samlet sparing, og framstår dermed som en tilfeldig skattegave. Videre er vi av den oppfatning at en ordning med skattemessige fordeler knyttet til plassering av kapital i aksjefond og enkeltaksjer passer dårlig inn i et skattesystem der en for

øvrige forsøker å tilstrebe skattemessig likebehandling av ulike spareformer. Det kan synes som om AMS-ordningen er en omplassering av sparemidler – noe som ikke øker kapitaltilgangen til næringslivet. Dette er noen av begrunnelsene for opphør av AMS-ordningen, som nå flertallet går inn for.

Budsjettforliket inneholder også følgende vedtak:

- Innslagspunktet for toppskatten reguleres i tråd med lønnsveksten. I trinn 1 blir innslagspunktet for toppskatt 277 800 kr og 329 000 kr i klasse 2.
- Forsørgerfradraget blir nå beholdt.
- Det blir reduksjon i avskrivningssatsene for forretningsbygg med 1 pst. og for bygg og anlegg med 2 pst.
- Bilavgiftene for tunge, store personbiler økes gjennom engangsavgiften.
- Refusjonsordningen for miljødiesel oppheves.
- Treforedlingsindustrien fritas for grunnavgift på fyringsolje.
- Ny avgift på trykkimpregnert trevirke innføres ikke.
- Økt avgiftssats for drikkevareemballasje innføres ikke.

Dette er noen av de viktige avgiftsforslagene som vi har endret i forhold til Regjeringens opplegg.

Som saksordfører vil jeg også gi noen kommentarer til to forhold som berører petroleumsnæringen. Komiteen – og det er en enstemmig komite – har et felles syn på disse punktene. Det ene punktet er praktiseringen av petroleumsskatteloven § 10. Komiteen har merket seg at en nå legger opp til hvorvidt innstramminger i driftskostnader som følge av sammenslåinger, skal hensyntas i nøytralitetsberegningene. Komiteen har merket seg brevene som er kommet til komiteens medlemmer fra berørte selskaper. Det komiteen bl.a. understreker i merknaden, er at praksis skal være slik at transaksjoner ikke blir rammet på en uforutsigbar måte. Reglene må ikke endres når spillet er satt i gang.

Det andre punktet er Regjeringens bebudede utredning om petroleumsskattesystemet. En enstemmig komite understreker behovet for en slik gjennomgang, videre at en slik gjennomgang og vurdering og eventuelle forslag til endringer må framlegges for Stortinget senest den 1. november 2000 – med andre ord: en betydelig framskynding i forhold til Regjeringens opplegg, slik det ble presentert i en pressemelding. Komiteen har gjort dette for at det sittende storting nå bør få muligheten til å ferdigbehandle petroleumsskattesystemet.

Fra komiteens side er det videre også uttrykt at Regjeringen skal gi en omtale av de aktuelle problemstillingene i petroleumsskatningen i den varslede stortingsmeldingen om petroleumsvirksomheten, slik at Stortinget kan se dem i en større helhet når man behandler denne meldingen.

Den avtalen om skatte- og avgiftspolitikken som er inngått, vil utvilsomt bidra til mer rettferdig fordeling. Det er en omfordeling fra de rikeste, som nå må yte mer til fellesskapet. De med lavest lønn får nå mer å leve av. Viktige velferdsordninger er sikret. Og jeg vil til slutt si at nærings- og sysselsettingspolitikken er blitt styrket innen ulike områder, spesielt vil jeg framheve tiltaksplanen overfor verkstedindustrien og leverandørindustrien.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Børge Brende (H): Jeg er faktisk enig med representanten Nordtun i at det har skjedd en betydelig omfordeling gjennom dette budsjettet. Det har skjedd en omfordeling på den måten at mange vanlige skattebetalere er rammet av det budsjettforliket som nå foreligger.

Utgangspunktet til hr. Nordtun var at man angivelig skulle «ta fra de rikeste». Det endte med at man fjernet AMS-ordningen for hundretusenvis av nordmenn som har spart 10 milliarder kr i det norske egenkapitalmarkedet. Man øker boligskatten gjennom å øke takstgrunnlaget med 10 pst. Det rammer dem med vanlig bolig, helt uavhengig av hvordan formuessituasjonen er. Man øker elektrisitetsavgiften med 44 pst., noe som Arbeiderpartiet var imot i fjor bl.a. på grunn av fordelingshensyn, uten at man kompenserer for dette i forhold til pensjonister og dem som har lite å rutte med. Så har Arbeiderpartiet ment at også pensjonistenes økonomiske situasjon er interessant i forhold til en fordelingsmessig diskusjon. Og hva gjør Arbeiderpartiet? De kutter i særfradraget for pensjonister.

Dette er ledd i en strategi som går på at nye utfordringer som det offentlige står overfor, skal veltes over på den enkelte skattyter istedenfor at staten skal være villig til å prioritere innenfor sine rammer.

Mener representanten Nordtun at økt boligs katt, økt pensjonistbeskatning, fjerning av AMS og det at flere må betale toppskatt, også de med en gjennomsnittlig industriarbeiderlønn, er god fordeling?

Tore Nordtun (A): Børge Brende tok opp flere forhold, bl.a. spørsmålet om vi nå har pålagt folk nye skatter og avgifter. Ja, det er klart at i avtalen er det både å gi og ta.

Når det gjelder boligs katten, har vi nå økt ligningsverdien med 10 pst. Det er ikke noe nytt. Høyre var også med på slike avtaler i de budsjetttrundene de hadde med regjeringspartiene. Den taksten vi har på norske boliger og eiendommer, er særdeles lav. Om det skjer en justering her, er ikke det det helt store.

Når det gjelder AMS-ordningen, må jeg også vise litt til historikken og skatteforliket i 1992. Man trakk da opp den linjen at formene for sparing ikke var de riktige spareformene. Man skulle likestille spareformene på en bedre måte. Derfor har vi sett det som riktig i et fordelingspolitisk perspektiv nå å ta bort AMS-ordningen.

Når det så gjelder skatt for pensjonister, som Høyre ynder å trekke fram i alle debatter, har vi gjort en betydelig del. Hvis vi ser på trygdene med relativt lave inntekter, altså inntekter inntil 160 000 kr, får de nå etter dette opplegget – det viser tabellene – reelle skattelettelser. Dette faller i det vesentlige inn under de særskilte skatteberegningsreglene for pensjonister. Det som har størst betydning for pensjonister nå, er at satsene i minstefradraget økes fra 21 til 22 pst. Videre vil jeg peke på at formuestillegget i skatteinndriftsreglene nå settes ned fra 3 til 2 pst.

Per-Kristian Foss (H): Til det siste innlegg må jeg bare si at jeg håper Norsk Pensjonistforbund ved dets le-

der, hr. Strand, nå merker seg at Arbeiderpartiet mener at det ikke lenger er justering av særfradraget for alder som er det viktigste i beskatningen av pensjonister. Det er stikk i strid med hva dette forbundet har uttalt en rekke ganger tidligere til finanskomiteen under behandlingen av slike saker i Stortinget.

Jeg har tre spørsmål til hr. Nordtun. Jeg skal ikke fortsette dialogen fra finansdebatten, men det var en del ting som ble hengende litt i luften, som kanskje hr. Nordtun kan bidra til å avklare nå.

Spørsmål 1: Hvilke av de såkalte lønnselskapene, også kalt artistselskapene, er det som etter dette forliket blir ulovlige? De var jo fremhevet i avisen, og Nordtun var selv ute og uttrykte en betydelig moralsk harme over at man kunne bruke skattereglene slik, og det var av avisen Dagbladet omtalt en del navngitte personer. Hvilke blir ulovlige etter dette? Hvilke skattehull blir med andre ord tettet?

Spørsmål 2: Hva var årsaken til at ingen arbeiderparti-regjering noen gang så behov for å øke marginals-katten utover 50 pst., tatt i betraktning at levekårsundersøkelse-ne og også Regjeringens egen utjevning-melding viser at det ikke er mellom lønnsinntekter at det har utviklet seg økende forskjell? Det er i forholdet mellom dem som har lønnsinntekt, og dem som på toppen av lønnsinntekt har kapitalinntekter, forskjellen ligger. Hva er da årsaken til at man nå angriper lønnsinntekter allikevel, og at man ikke gjorde det da man satt i regjering-sposisjon?

Spørsmål 3: Det er hevdet fra flere talere fra sentrumspartiene at Arbeiderpartiet med dette forliket har akseptert systemet for rederibeskatning. Jeg kunne formulert spørsmålet slik: Har representanten Nordtun gjort det? Det vil jeg ikke gjøre, for jeg tror jeg vet svaret. Men mitt spørsmål er: Har Arbeiderpartiet nå akseptert systemet for rederibeskatning?

Tore Nordtun (A): Representanten Foss tok opp igjen spørsmålet om pensjonistene, og jeg viser til mitt første replikk-svar, hvor jeg pekte på en del vesentlige endringer. Men jeg vil bare si til Foss at det aller viktigste som etter min oppfatning er nedfelt i denne avtalen, som Arbeiderpartiet også har understreket, er regulering-en av G som skjer i mai. Det er den underreguleringen av G som stadig vekk har inntruffet, som har gjort at pensjonistene ikke har kommet så godt ut. Vi politikere må i de vedtakene vi gjør her i Stortinget, stå ved at G skal reguleres på en skikkelig måte i forhold til utviklingen ellers i samfunnet.

Når det gjelder delingsmodellen og diverse ulovligheter, vil jeg selvfølgelig ikke her klassifisere og definere hva som er ulovlig eller ikke ulovlig. Jeg har tidligere sagt fra denne talerstolen at det er veldig krevende å drive med skattespørsmål – det fins alltid utveier på ulike områder. Men det som var viktig for oss, var at det skjedde en innstramning, at en ikke fikk en ytterligere utglidning med hensyn til identifikasjonsreglene. Jeg tar avstand fra å definere det slik at man når man går inn i regelverket og tolker det på sin måte, og tolkningen er akseptabel ifølge ligningsloven og andre skattelover, gjør

noe ulovlig. Man tilpasser seg et system – det er noe annet.

Når det så gjelder lønnsinntekt og kapitalinntekt, er jeg langt på vei enig med representanten Foss i at det er her ulikhetene har økt sterkt i samfunnet. Vi har mye å gjøre på det området, og i den forbindelse vil jeg vise til og ønske velkommen den skattedebatten som vi skal ha til neste år, når Regjeringen kommer med forslag om et flatere skattesystem til Stortinget. Men sentrumspartiene og Arbeiderpartiet har iallfall nå foretatt en omfordeling som folk vil merke. (Presidenten klubbar.)

Helt til slutt rederibeskatningen: Vi har nå kommet fram til en veldig viktig avtale med sentrumspartiene for det budsjettåret vi går inn i. Det er også viktig at næringslivet har sikre rammevilkår en tid framover.

Presidenten: Presidenten vil be om at ein held seg til den taletida som er fastsett for replikkordskifte.

Kenneth Svendsen (Frp): Arbeiderpartiet har i denne budsjettprosessen yndet å fremstille seg som de som omfordeler ressurser, altså tar ressurser fra dem som har mye, og gir til dem som har lite. Minstepensjonistene er jo de som har minst i samfunnet, og det er også de som sitter med de eldste leilighetene, de eldste husene, og som må bruke mest i fyringsutgifter for å holde disse husene varme. Overfor denne gruppen øker altså regjeringspartiene og Arbeiderpartiet elavgiften med 44 pst. Det er også et faktum at denne gruppen ikke betaler skatt. Når man sier at man omfordeler, fra de rike til de fattige, må mitt spørsmål bli hvordan Arbeiderpartiet og regjeringspartiene har tenkt å organisere det. Hvordan har flertallet tenkt å gi skattelette til dem som har minst, med andre ord de som ikke betaler skatt – minstepensjonistene?

Tore Nordtun (A): Representanten Svendsen etterlyste Arbeiderpartiets reelle hensikter når det gjelder omfordelingen. Jeg har konkret vist til at pensjonistene vil få en skattelettelse. Det kan representanten Svendsen bla opp i tabellene. Jeg har også konkret tidligere i replikkordskiftet vist til hvordan vi gjør det, bl.a. med satsene i minstefradraget, som økes fra 21 til 22 pst., formuestillegget i skattebegrensingsregelen settes ned fra 3 til 2 pst., og tabellene viser at de med inntekter under 160 000 kr vil få en skattelettelse, noe som også vil komme pensjonistene til gode. Det er det ingen tvil om. Videre har vi også det eksemplet jeg brukte som gjaldt deltid-sansatte – de som tjener 75 000 kr eller 100 000 kr i henholdsvis skatteklasse 1 og 2, får skattelettelser på henholdsvis 4 300 kr – 2 850 kr. Det er betydelige ting. Vi har tatt fatt i en omfordeling som er viktig. Som det tidligere er vist til, har forskjellene økt, og da må vi sørge for at de som har minst å rutte med, får mer. Det har vi greid gjennom dette skatteopplegget, og det er vi faktisk stolt over. Med de skattelettelser som Fremskrittspartiet har yndet å fremheve, og også har nedfelt i forslagsform i innstillingen, må jeg stille spørsmålet: Hvor er da tryggheten og fordelingspolitikken? Igjen: Hvor er da tryggheten

ten for dem som trenger det mest i samfunnet vårt? Den tror jeg vil være borte.

Helt til slutt til spørsmålet om heving av elavgiften med 2,5 øre: Vi gikk imot det – det er riktig – for ca. halvannet år siden. Da hadde vi ikke de skattepolitiske grepe- ne heller.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet slutt.

Neste talar er Kenneth Svendsen, med ei taletid på inntil 15 minutt.

Kenneth Svendsen (Frp): Jeg vil innlede med å si at jeg skal ikke bruke hele taletiden på 15 minutter.

Jeg vil vise til at det samlede skatteopplegg og alle hovedlinjer i partienes budsjettforslag ikke er tema for debatten. Jeg skal derfor ta for meg de konkrete lov- endringsforslagene som er en del av Fremskrittspartiets samlede budsjettopplegg, og vil følgelig ikke gjøre rede for alle de overordnede prioriteringene.

Fremskrittspartiet legger til grunn at inntektsfordelin- gen i samfunnet først og fremst skal være et resultat av den enkeltes arbeidsinnsats, og vil ikke endre denne inn- tektsfordelingen gjennom progressiv beskatning. Frem- skrittspartiet mener at progressiv beskatning er spesielt urettferdig overfor personer som har satset mye tid og penger på egen utdannelse. Fremskrittspartiet vil derfor på sikt fjerne all statsskatt på inntekt og som en begyn- nelse på dette innføre personbeskatning ut fra en flat pro- sentsats for alle med bunnfradrag i form av fradrag i ut- lignet skatt.

Det mest akutte problemet i inntektsbeskatningen er imidlertid nå at selv lave inntekter beskattes hardt. Frem- skrittspartiet vil derfor gå inn for at alle får en god skatte- lette ved at personfradragene foreslås økt vesentlig i vårt primære budsjettforslag, til henholdsvis 35 000 kr i skat- teklasse 1 og 70 000 kr i skatteklasse 2.

Vi vil under voteringen her i dag også støtte forslaget fra Arbeiderpartiet og sentrum om å øke nedre grense for minstefradraget til 30 600 kr. Dette er et forslag som går i samme retning som Fremskrittspartiets opplegg.

Når Fremskrittspartiets skattepolitikk er gjennomført – og den dagen vil komme – vil færre mennesker være avhengig av sosialhjelp og andre smuler fra de offentlige hender. En enkel måte å bekjempe fattigdom på er å av- skaffe den fattigdommen som skyldes skattetrykket.

Næringslivets rammevilkår er og har vært en kjerne- sak for Fremskrittspartiet. Budsjettavtalen mellom Ar- beiderpartiet og sentrum betyr at næringslivet har fått færre politiske venner.

Venstre – som i det minste ganske klart har uttalt en næringspolitikk, og som ønsker å fremstå som nærings- livets forsvarer – har skapt seg nok et problem. Budsjett- avtalen gir verre rammevilkår for næringslivet. Vi kan bare takke Venstre for følget og ønske god tur videre – ut av Stortinget!

For ganske nøyaktig ett år siden i den tilsvarende de- batten sa jeg følgende:

«Fremskrittspartiet er svært glad for å ha medvirket aktivt til at samtlige av disse angrepene på næringsli-

vet nå er slått tilbake gjennom den budsjettavtalen som er inngått mellom de fem borgerlige partier.»

De angrepene jeg snakket om, er til dels de samme an- grepene som Arbeiderpartiet nå har dyttet på sentrums- partiene:

- skjerpelser i rederibeskatningen
- skjerpelser i delingsmodellen
- økt elavgift
- nye avgifter på fyringsolje
- økte motorvognavgifter osv. osv.

I år må jeg derfor si at jeg er svært lei for at det har vært fullstendig uaktuelt for sentrum å snakke med Fremskrittspartiet og Høyre om å gi næringslivet trygge og stabile rammevilkår – som Venstre ynder å si.

Den såkalte blokkuavhengigheten har nemlig den pris at det ikke er mulig for noen å forutsi næringslivets ram- mebetingelser i Norge fra det ene året til det andre. Blokkuavhengighet betyr ganske enkelt at regjeringspar- tiene ikke har noen retning på sin politikk i det hele tatt. Sentrum har opphøyet det til et prinsipp å ikke mene noe selv, men å la seg styre – først av den ene, og så av den andre.

Blokkuavhengighet er å balansere på toppen av et gjerde for så å ramle ned, først på den ene siden, og så klatre opp, og ramle ned på den andre siden. Når man ramler så mye som denne regjeringen gjør, må man slå seg mye. Regjeringen virker imidlertid såre fornøyd. Alt- så er blokkuavhengighet noe mer enn ikke å mene noe selv, det er en ny form for politisk masochisme.

Jeg vil så knytte enkelte bemerkninger til andre deler av skatteopplegget som er omtalt i innstillingen. Frem- skrittspartiet bad i fjor Regjeringen om å påskynde arbei- det for å gi fradrag for bidrag til frivillige organisasjoner. Vi mener at det forslaget til regelverk som nå er fremmet, er godt. Jeg vil imidlertid løfte fram en liten detalj som jeg synes det er pussig at det ikke er mulig for flertallet å få rettet opp.

I § 6-50 første ledd bokstav f er det ramset opp tre for- mål som kan tilgodeses med skattefrie gaver: miljøvern, naturvern og dyrevern. Når så Fremskrittspartiet – av alle – foreslår å inkludere kulturvern i oppramsingen, er det bare Høyre som hopper på. Vennligst forklar meg hvor- for det ikke er sentrumspolitikk, eller for den saks skyld sosialdemokratisk politikk å gi et håndslag til bevaring av vår kulturhistorie.

Så til noe ganske annet: Fremskrittspartiet mener at det er viktig å oppmuntre arbeidstakerne til å bli medei- ere i egen bedrift, og legger til grunn at det er en bredt forankret politisk målsetting å legge til rette for et slikt eierskap. Vi fremmer derfor forslag om at det selvfølge- lig må bli slik at opsjoner ikke skal beskattes før man med sikkerhet vet at opsjonen har en virkelig verdi. Be- skatning på utstedelsestidspunktet er i realiteten en be- skatning av verdier som kan være null, og hemmer kraf- tig arbeidstakernes anledning til å bli medeiere i egen be- drift.

Fremskrittspartiet er opptatt av de eldres vilkår i Nor- ge, og ser med undring på at sentrumsregjeringen for tredje gang – av tre mulige forsøk – forsøker å redusere

særfradraget for alder i skatteligningen. Tredje gangen gjelder tydeligvis. Denne gangen lykkes de i samarbeid med Arbeiderpartiet. Dette er et strålende eksempel på blokkuavhengighet. Først økes særfradraget med flere tusen i samarbeid med Fremskrittspartiet, deretter reduseres særfradraget i samarbeid med sosialistene. Slik går det når vingling er et politisk prinsipp.

At Kristelig Folkeparti tør å framstille seg som småbarnsfamiliens parti, blir det formodentlig en snarlig slutt på. Reduksjon i forsørgerfradraget, som attpåtil var fullstendig fjernet av Kristelig Folkeparti-regjeringen, og reduksjon i barnetrygdens satser, betyr i klartekst for trebarnsfamilien med barn under 16 år, et tap på ca. 5 000 kr i året – netto. Det er nesten unødvendig å si at Fremskrittspartiet går inn for å beholde både forsørgerfradraget uendret og barnetrygdens satser ubeskåret.

Fremskrittspartiet har fått med seg at sentrumsregjeringen er opptatt av levende bygder. To vesentlige forutsetninger for at folk bor på bygda, slik som jeg gjør, er at vi har råd til å ha en bil, og at vi har råd til å arbeide – det er ikke alle som har den samme muligheten som jeg, og sitter på Stortinget – og i tillegg at vi har råd til å pendle til jobben, som gjerne er i byen og ikke på bygda. Det er derfor ingen som helst logikk i at sentrumsregjeringen tvinger igjennom skatteskjerpelser for pendlere i tillegg til at bilene blir dyrere.

Vi som bor på bygda og skaper levende bygder, setter pris på å få lov til å legge grunnlaget for livet på bygda selv. Det er mange av oss som helst vil slippe å bli fratatt det lille vi karrer til oss i skatt, for deretter å få det tilbake som øremerkede overføringer som vi ikke har bedt om.

Til slutt må jeg få lov til å si at de aller fleste fradragssystemer vil være unødvendige etter at vi trinn for trinn har innført Fremskrittspartiets skattesystem, og samfunnet vil være spart for en rekke jurister, skatterådgivere og ligningsfunksjonærer som heller kan settes til samfunns-gagnlig arbeid. Imidlertid må vi innenfor det fradragssystemet vi har, legge stor energi i å sørge for at fradragene er riktige og rettfærdige sett fra vårt politiske ståsted.

Jeg vil få lov til å ta opp de forslagene Fremskrittspartiet står alene om, og de forslagene som Fremskrittspartiet fremmer sammen med andre partier.

Presidenten: Kenneth Svendsen har teke opp dei forslaga han refererte til.

Det vert replikkordskifte.

Tore Nordtun (A): Representanten Svendsen kom til å si i sitt innlegg her fra talerstolen at særfradraget var redusert. Det er det ikke. Særfradraget er ikke redusert, men det er heller ikke justert. Nå var ikke det en replikk til meg, men det nytter jo ikke å snakke om skatte- og avgiftspolitikken med en representant fra Fremskrittspartiet. Det er omtrent som å prøve å få fatt i en kalv som man slipper ut om våren. Den er temmelig vårkåt. Og det å følge Fremskrittspartiet med hensyn til skatte- og avgiftslettelser er en umulig sak.

Fremskrittspartiets representant prøver å framstille det slik at de eldres vilkår i Norge blir trygget gjennom

Fremskrittspartiets politikk. Jeg går ut fra at Svendsen har en liten idé om hvilke reduksjoner som vil skje i dette samfunnet hvis Fremskrittspartiets politikk blir gjennomført. Hvor er tryggheten for velferdsordningene våre – og dem kan vi nevne i fleng – hvis vi ikke har inntekter? Mitt spørsmål til Fremskrittspartiets representant når det gjelder skatte- og avgiftspolitikken i det hele tatt, er, og nå må Fremskrittspartiet svare på det: Er det prinsippet om at hver skal være sin egen lykkes smed som skal gjelde nå i samfunnet vårt? Alle skal finansiere sine ordninger selv. Lenge leve Toten, men gi slipp på resten av Norge. Jeg må også minne om at Fremskrittspartiet var med på betydelige ting i fjor da de støttet skatte- og avgiftsopplegget til sentrumsregjeringen den gangen. Da var de faktisk med på nærmest å doble utgiftsveksten i samfunnet.

Kenneth Svendsen (Frp): Det er litt forunderlig å høre på representanten Nordtun når han sier at man ikke har redusert særfradraget for alder. Det er klart at verdien er redusert. Hvis det var slik at det ikke hadde noen betydning for dem som mottok disse pengene, har jeg lyst til å spørre representanten om hvorfor man da justerer alle anslag som har inntektsside til staten. De justeres opp, hvert eneste år. Det er et minimum at de justeres opp ved prisstigningen. Vanligvis økes de jo i tillegg.

Fremskrittspartiet har i sitt forslag justert ned skatter og avgifter som virkelig monner for alle i dette samfunnet, også for dem som har minst. I tillegg har vi gjennom forslag i dette Stortinget foreslått bl.a., og fått vedtatt, 12 000 kr ekstra til minstepensjonistene, et beløp som flertallet i denne sal klarte å redusere, slik at det ble langt, langt mindre til dem.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet til replikk.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF): Skattedebatten i Odelsstinget er kanskje ikkje den meste spennande og den som vert følgt med størst interesse. Det heng vel i hovudsak saman med at skatteopplegget for det påfølgjande året allerede har fått ei grundig og allsidig behandling og merksemd gjennom finansdebatten i Stortinget.

Men likevel er nett denne debatten, debatten om nødvendige lovendringar for å få gjennomført skatteopplegget for neste år, svært viktig. Dersom ikkje dei formelle lovvedtaka er på plass, er heller ikkje det skatteopplegget på plass som statsbudsjettet for neste år er basert på.

Kristeleg Folkeparti si skattetenking har fleire hovudføringer. Me ønskjer eit skatteopplegg med ein god fordelingsprofil. Me ønskjer eit skatteopplegg som vert oppfatta mest mogleg rettfærdig, og eit skatteopplegg som tek vare på næringslivet sitt behov for handlefridom, kapitaloppbygging og ein føreseieleg situasjon.

Nytt i skatteopplegget for neste år er det såkalla minstepensjonistfradraget i arbeidsinntekt mv. Dette fradraget er på 30 600 kr og vil vera med på å gje stor skattelette til lågt-lønte og deltidstilsette med låg årsinntekt. Elles er det ordinære minstepensjonistfradraget oppjustert til 22 pst. av inntekta. Den øvre grensa på minstepensjonistfradraget, 36 600 kr, represen-

terer ein overkompensasjon, òg i høve til kompensasjon for auka elavgift.

Eit anna område som eg vil nemna, er frivillige lag og organisasjonar. Denne delen av Organisasjons-Noreg, som me gjerne kallar for den tredje sektor, utfører viktig og uerstatteleg arbeid på mange felt. Denne Regjeringa er oppteken av at frivillige lag og organisasjonar skal ha gode vilkår. Difor er det gledeleg å registrera at det no er gjennomslag for Regjeringa sitt forslag om skattefrådrag for gåver til slike organisasjonar. Sjølv om den skattefrie summen førebels ikkje er så høg, er det likevel fullt gjennomslag for desse viktige prinsippet.

Floraen av frivillige lag og organisasjonar er stor og representerer eit svært mangfald. Difor kan det vera vanskeleg å finna gode og ryddige definisjonar av kven som skal vera omfatta av ordninga. Mange organisasjonar er lags- eller gruppebaserte, utan eit sentralt medlemsregister. Difor har eit fleirtal i komiteen bedt Regjeringa om å vurdere om krav til eit visst tal lag/grupper kan likestilast med kravet om minst 3 000 medlemmer for å verta omfatta av ordninga.

Det overordna føremålet med å innføra skattefritaksordninga er å oppmuntra, stimulera og hjelpa desse organisasjonane til å halda fram med og vidareutvikla det viktige arbeidet som dei utfører. Difor må ordninga òg treffa dei organisasjonane den var tenkt for. Av den grunn har òg komitefleirtalet bedt Regjeringa om å vurdere om ikkje ordninga også bør omfatta organisasjonar som driv kulturvern.

Som kjent er det føreslege å fjerna sjømannsfrådraget for statslosar. Kristeleg Folkeparti er med på å støtta forslaget. I arbeidet med skatteopplegget for neste år har me vurdert punktet veldig grundig. Me har vore gjennom i kva grad representantar for denne gruppa har fått vore med, eller ikkje vore med, på det førebuande stadiet. Me har nøye sett på at dette betyr ein ikkje uvesentleg reduksjon av nettoinntekta for den enkelte statslos.

Konklusjonen vår er altså at me støttar forslaget om å fjerna sjømannsfrådraget. Når me ikkje støttar Høgre sin merknad i Budsjett-innst. S. nr. 1 for 1999-2000, om at dei legg til grunn at kompensasjon for bortfall av sjømannsfrådraget vert ein del av lønsoppgjeret til våren, heng det saman med at Stortinget ikkje har hatt praksis for å gje slike konkrete føringar i lønsoppgjere. Me trur at partane framleis er tente med ein slik praksis, men det betyr ikkje at me er usamde i det som er realiteten i Høgre sin merknad.

Ingen skattedebatt dei siste åra har vore fri for tema som skatt for reiarlag og delingsmodell. Skatteopplegget for år 2000 representerer ikkje noko unntak i så måte. I delingsmodellen er den såkalla kapitalavkastningsraten redusert med 1 pst., og det er føreteke innstramming i identifikasjonsreglane for liberale yrke.

Når det gjeld det siste, vil eg gjerne få presisera at hovudføremålet ikkje berre er å stramma inn skattereglane for artistar og TV-kjendisar, og så har andre liberale yrke følgt med på kjøpet, meir eller mindre tilfeldig, slik ein kan få inntrykk av når ein les Næringslivets Ukeavis for 26. november 1999. Det er tvillaust slik at enkelte nok har drive bevisst skatteplanlegging ved hjelp av delings-

modellen utover det som var tilsikta frå lovgjevaranes side. Samstundes er det viktig å presisera at dei med liberale yrke ikkje kan generaliserast som notoriske skatteunndrargarar.

Når me har funne det forsvarleg å skjerpa inn identifikasjonsreglane for liberale yrke, er føremålet å tetta skattehol. Me vurderer det slik at det reelle familieengasjementet gjennomgåande er større og har meir omfattande konsekvensar i produksjonsbedrifter og liknande enn innan liberale yrke. Difor meiner me at den føreslegne endringa i identifikasjonsreglane er i tråd med intensjonane med delingsmodellen.

Når det så gjeld skatteordninga for reiarlag vil eg gjerne slå fast at både i budsjettavtalen mellom Arbeidarpartiet og sentrum og elles ved eit stort fleirtal i komiteen er denne ordninga stadfesta som ordning.

Det er føreslege tre endringar i ordninga. Alle desse tre endringane er identiske med det som Regjeringa føreslo i samband med skatteopplegget for inneverande år. Eg nemner summarisk at dette gjeld innstramming i frådragsrett for gjeldsrenter, auka skatt ved høg eigenkapital og skatteplikt ved valutagevinst. På bakgrunn av at desse justeringane no skjer, og med basis i eit sterkt ønske om føreseielege og stabile rammevilkår òg for skipsfartsnæringa, reknar eg med at det no vert ro om skatteordninga for reiarlag i åra som kjem.

I den føreliggjande innstillinga går fleirtalet inn for Regjeringa sitt forslag om at obligasjonsskattlegging skal skje etter den såkalla renteutrekningsmodellen. Her legg fleirtalet vekt på at aktørane i marknaden i lang tid har ønskt å få høve til å skriva ut såkalla underkursobligasjonar. Frå Kristeleg Folkeparti si side meiner me at ei utsetjing av vedtak om obligasjonsskattlegging kan føra med seg uheldig uvisse.

Til slutt: Det ser ut til at prøveordninga med førehandsutfylt sjølvmelding har vore rimeleg vellukka. Ein samla komite har difor ikkje merknader til at prøveprosjektet vert ført vidare òg for inntektsåret 1999. Truleg vert førehandsutfylt sjølvmelding det framtidige mønsteret. Difor er det viktig at me gjev oss god tid til god og grundig evaluering, slik at eventuelle uheldige følgjer kan lukast bort og eventuelle manglar rettast opp.

I Kristeleg Folkeparti kan me stå godt oppreist med det føreslegne skatteopplegget for år 2000.

Børge Brende (H): Representanten Tore Nordtun hevdet i sitt innlegg og i replikkvekslingen med representanten Kenneth Svendsen at pensjonistene vil komme bedre ut med Regjeringens og sentrumspartiens opplegg til neste år enn de gjør i år. Han henviste til Arbeiderpartiets tabeller som de har fått utarbeidet av Statistisk sentralbyrå. Men det som representanten Nordtun selvsagt ikke sa ett ord om, er at Arbeiderpartiet ikke har bedt Statistisk sentralbyrå om å ta med de store avgiftsøkningene som ligger i forliket. Så når en ikke tar med økningen i elavgiften på 44 pst., og når en ikke tar med de andre avgiftsøkningene – jeg tenker på engangavgift på bil, dieselavgift o.l. – kan det hende at en kommer ut med den typen regnestykke. Men det er faktisk slik at pensjonister

varmer opp husene sine. Det er faktisk slik at pensjonister blir rammet av at man nå reelt sett kutter i særfradraget for alder. Representanten Nordtun innførte også i replikkordskiftet med Kenneth Svendsen en ny regnemåte, nemlig det at det ikke er en reduksjon i et fradrag, hvis det ikke prisjusteres. Det er med respekt å melde – jeg skal velge et parlamentarisk uttrykk – en ganske tvilsom måte å regne på og i strid med det som er vanlig. Poenget er at hvis man ikke prisjusterer et fradrag, har det, så langt iallfall, vært regnet som et kutt. Jeg lurer på om representanten Nordtun – jeg ser at han nå ber om en replikk – kan klarlegge litt hva som eventuelt ligger bak at prisjustering ikke lenger må oppfattes som et kutt.

Representanten Nordtun var også i sitt innlegg inne på forskjellene mellom beskatning av arbeidsinntekt og kapitalinntekt. Så sa representanten at på dette området har vi mye å gjøre, og at vi skal komme tilbake til det i forbindelse med behandlingen av meldingen om flatere skatt når finansministeren kommer med den til Stortinget. At vi på dette området har mye å gjøre når det gjelder forskjellen mellom skatt på arbeidsinntekt og kapital, er jeg helt enig i. Det skal vi gjøre noe med gjennom å redusere skatten på arbeidsinntekt.

Men hva Arbeiderpartiet ønsker i så måte, fremstår som meget uklart. Under Stortingets finansdebatt tok Arbeiderpartiets nestleder og tidligere finansminister, Jens Stoltenberg, ordet og sa at han var meget stolt over at han i forhandlingene med sentrum har greid å drive tilbake forslag om å øke skatten på alminnelig inntekt fra 28 pst. til 29 pst. Jeg er helt enig med representanten Stoltenberg i at å skjerpe bedriftsbeskatningen og øke skatten på kapital i en situasjon med sterk konkurranse mellom landene er et uheldig signal. Så der er vi på linje.

Så er Arbeiderpartiets holdning at man ikke skal øke skatten på alminnelig inntekt. Da må det vel være skatten på arbeidsinntekt Arbeiderpartiet ønsker å sette ned, hvis man skal få mindre ulikhet i beskatningen av de to inntektsformene. Og da er det veldig ulogisk at man starter en reduksjon i forskjellen mellom de to skatteformene med å øke skatten på arbeidsinntekt.

Nå bryter man altså i det skatteforliket som nå foreligger med intensjonene i skattekompromisset fra 1992, ved igjen å øke marginalsatten i Norge til 56 pst. Farskapet til den økningen av marginalsatten opp til 56 pst. er det ingen som vil påta seg. Under finansdebatten sa finansminister Gudmund Restad – og han stod ved sine tidligere uttalelser – at en kraftig økning og innføring av et nytt trinn i toppskatten lett ville føre til forsøk på skatteomgåelse. Han står også ved sitt brev fra i fjor, hvor han advarte mot denne omleggingen, ut fra at en så høy marginalskatt vil føre til et voldsomt press, til eventuelt å bli omfattet av delingsmodellen eller å få inntekter inn i et AS, slik at man da får en beskatning på 28 pst. Men noe må man jo gi i forhandlinger, mente finansministeren.

Så lytter man også til flere representanter fra Arbeiderpartiet, bl.a. tidligere leder av finanskomiteen, Karl Eirik Schjøtt-Pedersen, som overhodet ikke var villig til å ta innover seg ansvaret for det nye trinnet i toppskatten, og sa at Arbeiderpartiet vedstod seg det som også tidlige-

re finansminister Sigbjørn Johnsen har uttalt, at dette var ingen god løsning. Så nå fremstår det faktisk som et stort mysterium hvem som i forhandlingene mellom sentrum og Arbeiderpartiet har presset frem et nytt trinn i toppskatten som ingen vil vedstå seg farskapet til.

Man har også vært inne på de store inntektsforskjellene, forskjellene man har fått mellom vanlig arbeidsinntekt – det som defineres som alminnelig inntekt – og kapitalinntekt. Det var også representanten Nordtun inne på i sitt innlegg. Det er i og for seg riktig, for på begynnelsen av 1990-tallet, det vi sammenlikner med, var det ingen store overskudd i de norske bedriftene. Da gikk det dårlig i Norge, det var nedgangskonjunktur, og da var det også lite med aksjeutbytte som ble tatt ut. Så fikk vi redusert arbeidsledigheten, hjulene var i sving, og det oppstod overskudd i bedriftene. En premiss for skattekompromisset i 1992 var faktisk at vi ikke ville låse inn kapitalen i bedriftene, slik som tidligere, hvor kapital ble låst inn og ikke ble tatt ut og plassert i alternative investeringer som gav større avkastning. Derfor la man opp til et system der man skulle invitere til at en del av overskuddet ble tatt ut gjennom utbytte og reinvestert, og det har skjedd. Men så kommer Arbeiderpartiet og kritiserer og er bekymret for det i ettertid. Poenget er at helt siden skattekompromisset ble inngått i 1992, har det hvert år blitt reinvestert mer gjennom nyemisjoner i norsk næringsliv enn det som har blitt tatt ut i aksjeutbytte. Det tror jeg det er viktig å ha i bunn når man diskuterer dette.

Som jeg har nevnt innledningsvis, er det et merkelig vedtak vi i dag skal fatte i skatteloven, hvor vi vedtar noe som alle, med unntak av SV, er imot, nemlig et nytt trinn i toppskatten.

Vi er også kritisk til en økning av boligskatten på 10 pst. som legges til grunn. Vi er også meget kritisk til den forverring som nå skjer av delingsmodellen. Jeg merket meg at representanten Sørfohn sa at sentrum var stolt av det resultat som man nå hadde fått til i forhandlinger med Arbeiderpartiet.

Vi har også merket oss at statsministeren har vært ute og uttalt at det ikke er lagt opp til noen forverring av delingsmodellen i skattekompromisset. Det kunne jeg faktisk ha tenkt meg å få en liten utdypning av fra representanten Sørfohn. Hvordan kan det henge sammen at det ikke er noen forverring av delingsmodellen når kapitalavkastningsraten reduseres fra 11 til 10 pst.? Det foreligger faktisk et regnestykke, et eksempel fra en produksjonsbedrift i Østfold, der en far og to barn jobber, som viser at bare endringen av kapitalavkastningsraten vil kunne medføre en skatteskjerpelse på 84 700 kr. Næringsminister Sponheim sier også at det er ingen endringer i bedriftsbeskatningen som får noen betydning for de næringsdrivende.

Vi har i innstillingen vedheftet et mer fullstendig regneeksempel, hvor reduksjon i avskrivningssattene for bl.a. næringsbygg og forretningsbygg inngår. Summen av det som det legges opp til her, representerer for den bedriften som jeg nevnte i sted, en skatteskjerpelse på 222 373 kr.

Så sies det fra sentrum at vi er fornøyd med at vi har sluppet vesentlige forverringer i beskatningen av næringslivet. Poenget er at hvis vi ser på landene rundt oss, har de

lagt opp til ikke ubetydelige forbedringer. Når man da også er bekymret over filialiseringen i Norge og hovedkontorer som flytter ut, bør man ta innover seg at det norske skatte- og avgiftssystemet bør bli bedre, slik at vi greier å holde på de norske arbeidsplassene. Det bør være utgangspunktet for den type debatt. Vi ser i Danmark f.eks. at holdingselskapene nå har fått en helt annen type beskatning, og flere norske selskaper vurderer å flytte dit.

Finansdepartementet har gjennomgått beskatningen i Norden, og der konkluderer man med at den norske beskatningen er omtrent på lik linje med de andre nordiske land. Men det finansministeren unnlater å ta med i denne vurderingen, er den særnorske formuesskatten. I Danmark har man ikke formuesskatt, og i Sverige har man nå ikke formuesskatt på aksjeandeler hvis en eier over 10 pst. i en bedrift. Da går det ikke an å snakke om viktigheten av norsk eierskap. Hvis man tar med seg 100 000 Hydro-aksjer til Danmark, slipper man formuesskatt. Eier man dem i Norge, får man formuesskatt på toppen. Jeg synes at hvis man skal foreta en sammenligning, må man også ta med formuesskatten i regnestykket, en formuesskatt som jeg for øvrig har forstått at finansministeren er imot, men som det ikke gjøres noe med i det opplegget som nå ligger i bunnen.

Jeg tar da opp Høyres forslag som er inn tatt i innstillingen.

Presidenten: Representanten Børge Brende har teke opp det forslaget han refererte til.

Som representanten Børge Brende registrerte under innlegget sitt, har representanten Nordtun bedt om ordet til replikk. Det vert då replikkordskifte.

Tore Nordtun (A): Jeg ble litt forundret over representanten Brendes innlegg. Jeg oppfattet det slik at det var en lang replikk til meg. Jeg satt og lyttet med undring – hvor er Høyres politikk? Den ble ikke nevnt med ett ord, men det var et ti minutters innlegg fra a til å med nedsabling av dette budsjettforliket som har kommet. Jeg satt som et spørsmålstejn – hvor er Høyres politikk? Han nevnte ingen ting om en skatte- og avgiftslette på 7,1 milliarder kr som Høyre går inn for. Hvor vil han ta det fra? Nei, det sa ikke Børge Brende noen ting om. Det burde Børge Brende sagt litt om – det seriøse Høyre-partiet, hvor vil de kutte 7,1 milliarder kr?

Så vil jeg bare si en ting i tillegg – om pensjonistene. Vi har overkompensert for pensjonistene når det gjelder minstefradraget. Det er utover det som trengs for å kompensere for elavgiften. Og igjen vil jeg understreke: Vi har redusert formuestillegget i skattereduksjonsreglene for pensjonistene fra 3 til 2 pst.

Jeg vil spørre Børge Brende: Hvor er det Høyre kutter mest for å få 7,1 milliarder kr? Og ikke minst: Kan ikke Høyre se en eneste begrunnelse for det løft vi i dag foretar for dem som tjener minst i samfunnet vårt, og at det

var nødvendig med en omfordeling? Det er spørsmålet mitt til Børge Brende fra Høyre. Er det ikke behov for en omfordeling når vi ser at forskjellskløften bare øker?

Og så henger Brende seg opp i at Arbeiderpartiet nå har gått inn for et tredje trinn i toppskatten. Det har stått, og står fortsatt i Arbeiderpartiets program, og det er gjennomføring av Arbeiderpartiets program når vi innfører en ny toppskatt.

Børge Brende (H): Det er litt av en omfordeling representanten Nordtun tar til orde for. Selv med de omlegginger Arbeiderpartiet foretar i forhold til minstefradrag o.l., vil f.eks. en pensjonist komme dårligere ut med det opplegget Arbeiderpartiet og sentrum har blitt enige om, på grunn av bl.a. den voldsomme økningen i elavgiften som det legges opp til, på 44 pst. Så jeg forstår godt at representanten Nordtun i det statistiske grunnlaget som er kommet fra SSB, ikke ville ha med en beregning av hvordan avgiftsøkningene slår ut. Jeg setter også selvsagt pris på at representanten Nordtun gjør oppmerksom på at Høyre heller ikke i år går inn for skatte- og avgiftsøkninger. I fjor var vi på linje med Arbeiderpartiet i forhold til at vi ikke ønsker å skjerpe skattene og avgiftene. Den gangen sa Arbeiderpartiet at skatte- og avgiftsøkninger ville vanskeliggjøre lønnsoppjøret. Gjelder ikke det i år? Vil ikke de økningene som nå ligger inne, vanskeliggjøre lønnsoppjøret til våren? LO-lederen har iallfall sagt at det gjør det.

Og så er Arbeiderpartiet bekymret over arbeidsledighetsutviklingen og vekstutviklingen. Nå har vi hatt negativ vekst, så vidt jeg har forstått, de tre siste kvartalene. Er det slik at det da er lurt å komme med skatte- og avgiftsøkninger? Gjelder ikke Arbeiderpartiets resonnement fra i fjor?

Høyre legger opp til skatte- og avgiftsøkninger, som representanten Nordtun helt riktig sa, på rundt 4 milliarder kr, og så sier vi nei til skatte- og avgiftsøkninger på 4,5 milliarder.

Jeg merket meg at representanten Nordtun også var opptatt av vår inndeckning. Inndeckningen foretar vi bl.a. ved å innføre egenandel i sykkelønsordningen, ikke så tøff som det sosialdemokratene i Sverige har innført, men vi innfører en egenandel. Vi ser også på næringsoverføringer og en del andre kutt. Poenget er at jeg i mitt innlegg tok opp de vanskelige og problematiske endringene som sentrum nå har lagt opp til, og det er ikke urimelig at man også kommenterer det, og samtidig får man også illustrert hva man er imot.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til replikk, og replikkordskiftet er avslutta.

Tida som reglementet fastset for føremiddagsmøtet, er straks omme. Odelstinget avbrøyt no forhandlingane, og nytt møte blir sett kl. 18 for vidare handsaming av sak nr. 4 og dei attståande sakene på dagens kart.

Møte tysdag den 30. november kl. 18

President: J o r u n n R i n g s t a d

D a g s o r d e n :

Sakene på dagens kart (nr. 7)

Ein heldt fram med handsaminga av

s a k n r . 4

Innstilling fra finanskomiteen om skatte- og avgiftsopplegget 2000 – Lovendringer (Innst. O. nr. 12 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 1 (1999-2000))

Jørgen Holte (Sp): Regjeringa sitt forslag om skattar og avgifter utgjer ein auke på om lag 1 940 mill. kr for år 2000. Etter avtalen med Arbeidarpartiet utgjer skatte- og avgiftsopplegget ein auke på om lag 2 300 mill. kr. Dette svarar til ein realauke frå 1999 til år 2000 på om lag 0,7 pst., som er ein moderat auke sett i høve til utviklinga av det generelle velferdsnivået.

Innafor dei rammene fleirtalet i Odelstinget har samla seg om, har Regjeringa sine framlegg, slik innstillinga til lovendringar syner, i hovudtrekk fått gjennomslag.

Endringane etter budsjettavtalen mellom sentrumspartia og Arbeidarpartiet er m.a. at frådraget for stønad til forsørging fram til 18 år er ført vidare som i dag, men med eit likt beløp for alle barn under 18 år – dette som ein del av Regjeringa sitt framlegg om innføring av barnetrygd for 16- og 17-åringar frå 1. mai år 2000.

Det er vidare, i motsetning til i Regjeringa sitt framlegg, gitt skattereduksjonar på om lag 550 mill. kr gjennom justering av innslagspunktet for første trinn i toppskatten til 277 800 kr i klasse 1 og 329 000 kr i klasse 2. I tillegg er det gjort framlegg om nytt andre trinn i toppskatten for inntekter over 762 700 kr, som svarar til ei samla skjerpning på om lag 570 mill. kr påløpt for år 2000.

Skattefrådrag for aksjesparing blir oppheva. Det betyr at gjeldande bindingstid for AMS-midlane blir ført vidare for innskot gjort i inntektsåret 1999.

Senterpartiet meiner det har vore rett å stimulere til sparing og motivere for verdien av å auke tilgangen av eigenkapital i næringslivet. Det synest no som at aksjesparing er vel kjend for å vere lønsam, og at vidare skattestimulering er mindre aktuelt. Om skattelette skulle vere hovudgrunnen for slik sparing, vil eg vise til forslaga om auka minstefrådrag både gjennom satsauke og gjennom høgre minstegrense for løsinntekter.

Når det gjeld skattlegging av næringslivet, er det gjort mindre endringar i identifikasjonsreglane for delingspliktige verksemder, og for kven som er å oppfatte som nærstående personkrets for verksemder som ikkje skal ha tak for berekna personinntekter.

Det er vidare gjort endringar for alle delingspliktige ved å redusere kapitalavkastingsraten med 1 pst. Det betyr at ein større del av nærings- og selskapsinntektene blir ført fram for skattlegging som personinntekt. For de-

lingspliktige bedrifter er dette ei samla skjerpning av skattlegginga med om lag 185 mill. kr.

Med desse endringane og med tillegg av mindre justeringar i reiaraskatten, som t.d. omfattar innstramming i frådragsretten for gjeldsrenter, auka skatt ved høg eigenkapital og innføring av skatteplikt for valutagevinstar, er det denne gongen ei brei semje i Odelstinget om skattlegging både av næringslivet og reiarlaga. Det er viktig avdi dei ulike næringane treng stabile tilhøve å arbeide under.

For aktivitetsnivået på sokkelen har Regjeringa fått gjennomslag for skattelette ved å redusere CO₂-avgifta med om lag 440 mill. kr. Produksjonsavgifta er òg på ei rekke felt redusert og utgjer om lag 300 mill. kr neste år.

Når det gjeld pensjonistane, får Regjeringa gjennomslag for å auke grensene for skattefrie nettoinntekter både for einslege og for ektepar. Regjeringa får òg fleirtal for å redusere satsen i formuestillegget i skatteavgrensingsregelen frå 3 til 2 pst.

Gjennom auka skattlegging av lønstakarar med høge inntekter og gjennom delvis utilsikta skattetilpassing i næringslivet er desse inntektene omfordelte ved å gi lette for lønstakargrupper opp til 166 000 kr gjennom innfasing av lønsfrådraget på 30 600 kr.

På avgiftssida er auka elavgift eit viktig miljøsteg og eit ledd i å følgje opp prinsippa frå stortingsmeldinga om grønne skattar. Prising av elkraft til eit høgare nivå kan utløyse utvikling av alternative energibedarar. Den auka avgifta vil bli omfordelt gjennom kompensasjon ved auka minstefrådrag, personfrådrag og lette for pensjonistane gjennom vidareføring av særfrådrag og auke i grensene for skattefrie inntekter.

Til slutt vil eg vise til saksordførar Tore Nordtun sin grundige gjennomgang av saka. Med dei endringane som vi her har vore inne på, har Regjeringa fått gjennomslag for hovudtrekka i forslaget til lovendringar.

Øystein Djupedal (SV): Mesteparten av det vi i dag debatterer, har vi egentlig ferdigdebatterert, for hovuddebatten gikk som kjent over to dagar i forrige uke.

La meg kort bare nevne et par ting som har vært viktige for SV.

Vårt perspektiv når vi går inn og skal behandle skatter og avgifter, dreier seg særlig om to ting. Det ene er at vi ønsker å omfordele, og det andre er at vi ønsker en avgiftspolitik i retning av grønne avgifter og grønne skatter, som man vil se er i tråd med det som er SVs politikk. SV er ikke en del av budsjettforliket, men samtidig er det et par av de forslagene vi subsidiært vil støtte fordi de går i en retning som er mer positiv enn alternativet. Det som er utgangspunktet, er at vi må omfordele inntekt, og det er til overmål bekreftet gjennom den utjamningsmeldingen som Regjeringen har lagt fram.

Så til begrepet utjamning. Vi i SV har ikke kalt det Utjamnings-NORGE, men Forskjells-Norge, som jo etter hvert, har blitt et begrep. Svakheten i den såkalte utjamningsmeldingen er manglende tiltak for å snu den utviklingen som har vært gjennom 1990-tallet. Der har forskjellene eksplodert, hovedsakelig av én grunn, og det er at aksjeutbytte og realisasjon av aksjer har medført at de

10 pst. rikeste sitter med ca. 90 pst. av den relativt store verdien som aksjeutbytte er. Det er på toppen av alt skattefritt, og det er jo det som gjør at man har fått en eksplosjon. Det betyr at et av de viktigste tiltak i utjamningsmeldingen er at vi i likhet med våre to naboland Sverige og Danmark får skatt på aksjeutbytte. Det har da også SV fremmet i innstillingen. Så langt har det ikke lyktes SV å få flertall for det, men jeg vil jo tro at når man ser utviklingen gjennom 1990-tallet, og hvis det også skal fortsette framover gjennom det nye århundret, vil flere enn SV se at det finnes rimelighetsgrunner for at det skal innføres, og det finnes sterke rimelighetsgrunner til å spørre hvorfor de 10 pst. rikeste skal stikke av med så store skattefrie aksjeutbytter.

Det vi ellers er opptatt av, er at rederiene skal betale normal skatt. Det er for oss helt uforståelig at fordi at en næring sier at man har konkurranse fra utlandet, skal den unntas det ordinære skattesystemet. Fordi man har sterke nok lobbygrupper i ryggen, har man lyktes i å etablere et skatteamnesti for noen av Norges rikeste selskap. Det vil over tid selvfølgelig være fullt mulig for en hvilken som helst norsk næringsvirksomhet som har konkurranse fra utlandet, å si at utenlandske selskaper har en langt lettere beskatning enn det vi har i Norge, og på den måten bruke det som brekkstang for at også vi skal redusere våre skatter og avgifter. I så måte er det interessant å se den gjennomgangen som er gjort i nasjonalbudsjettet, der man viser at de nordiske land relativt sett ligger noenlunde likt, men at det ikke er mulig å si med noen grad av rimelighet at Norge har et hardere skattetrykk på næringslivet enn andre.

Det vi også har vært opptatt av, og som heldigvis forliket innebærer, er at man nå avviker AMS-ordningen. AMS-ordningen har i realiteten bare vært en omplassering av formue, og for dem som har ønsket å plassere sine penger i aksjer, har det uansett vært en gunstig avkastning, rett og slett fordi aksjer gjennom de siste år har hatt bedre avkastning enn alternativ sparing, og det finnes ingen rimelighetsgrunner til at man skal gi en skatte-subsidie for det.

Når det gjelder inntekts- og formuesbeskatning, har SV som hovedgrep at vi også ønsker å innføre et nytt trinn i toppskatten. Det gjør man også i forliket, og det er vi glade for. Vi hadde riktignok ønsket at innslagspunktet skulle være litt lavere, og også med et betydelig høyere bunnfradrag. I SVs skatteopplegg ønsker vi et bunnfradrag opp mot 25 pst., 43 000 kr som makssats, samtidig som innslagspunktet for toppskatt er på 10 G. Det hadde ført til en veldig riktig omfordeling av inntekt, slik at de som har mest, også bidrar mest, mens de som har lavest inntekt, hadde fått et betydelig bunnfradrag.

SV vil subsidiært støtte det som ligger i budsjettforliket. Den modellen som SV har, hadde gitt skattelettelse til en langt større gruppe enn med det som ligger i forliket, men det er selvfølgelig bedre enn ingenting.

SV ønsker at det skal innføres et nytt trinn også i formuesskatten, slik at de som har de aller største formuene, skal bidra mer. Nå ser jeg at trenden her blant enkelte partier er at man skal avvike formuesskatten. Man sier at formuesskatten er en særnorsk skatt. Jeg kjenner høyresi-

den godt nok til å vite at de til enhver tid vil finne en skatt som de mener er helt urimelig og særnorsk, og på den måten setter skytset inn mot den og over tid faktisk kanskje dessverre også lykkes med å få den fjernet. Det håper jeg ikke, for formuesskatten er en viktig skatt for omfordelt formue, og derfor ønsker SV at den skal brukes aktivt.

Når det gjelder barnetrygd, har det vært en stor debatt om den. SV har også ønsket at barnetrygden skulle utvides til 18 år, men vi er imot at forsørgerfradraget skal fjernes. Det vi gjør, er at vi utvider barnetrygden, men at vi samtidig ikke utvider satsene. Vi ønsker også at de som er mellom 16 og 18 år, skal få barnetrygd.

En sak som vi står alene om i dagens innstilling, er fradrag for gaver til frivillige organisasjoner. Det var tidligere et fagforeningsfradrag på 1800 kr. Det er nå blitt redusert til 900 kr, og man kan ved dokumentasjon få fradrag for å gi til store humanitære organisasjoner. SV har vært imot denne omleggingen, vi mener det har vært riktig å gi et fradrag for fagforeningskontingent og næringskontingent, vi har ment at det ikke var riktig at man ved å gi til frivillige organisasjoner skulle kunne få fradrag. Det ville være en uheldig utvikling, fordi vi mener at mennesker som ønsker å gi, ikke skal gi på grunn av at man finner et subsidielement i skattesystemet, men rett og slett fordi man ønsker å gi til organisasjoner man støtter. Dette kan også utmerket godt få en dreining mot at det er de store organisasjonene som nå vil stikke av med mesteparten av de frivillige bidragene, og at de små idrettslagene og de små organisasjonene som sliter tyngst økonomisk, ikke vil kunne komme inn under ordningen. Vi er dessverre alene om det, og det er også en del av et forlik fra i fjor mellom Høyre og Regjeringen som her følges opp.

En annen ting som er uheldig i dette budsjettet, er at flertallet går inn for å gi avgiftslettelser for oljeselskapene gjennom CO₂-avgiften, og det er et meget uheldig signal. Hvis man ser på CO₂-utslippet fra norsk sokkel sammenlignet med hvilket som helst annet oljeproduerende land, vil en se at vi på grunn av vårt avgiftssystem har lyktes i å få reduksjon i CO₂-utslippet. Vi har hatt et incitament i form av en avgift som dermed gjør at man fra selskapenes side bestreber seg på å få utslippene ned. Det har man da også lyktes med. Det som her foreligger, er altså at man ønsker å gi lettelse i CO₂-avgiften for selskapene i et slags naivt håp om at det skal bidra til at aktiviteten i leverandørindustrien skal gå opp. Det er i seg selv tankespinn at man skal gi oljeselskapene skattelettelse fordi de da i neste omgang skal plassere flere ordrer hos norske verft. Skal man inn med tiltak derfor norsk verfts-næring og leverandørindustri, må man selvfølgelig gjøre det målrettet overfor den bransjen det gjelder, og ikke oljeselskapene. Paradokset er jo stort når man tenker på at da de første signalene ble gitt fra Stortinget om at man ønsket avgiftslette – det var i fjor – var altså oljeprisen en tredjedel av det den er i dag. I dag har vi en oljepris som er 17 – 18 dollar høyere enn da statsbudsjettet ble vedtatt i fjor vinter, og den er ca. 10 dollar over det den var i sommer, da stortingsflertallet begynte å gå i denne retningen.

Jeg mener dette er et meget uheldig signal. Særlig med tanke på at Regjeringen har hatt ønske om – og vilje til – at grønn skattepolitikk på en måte skulle være en fanesak, er det synd å se at man velger denne typen avgiftslettelse. Det eneste det medfører, er selvfølgelig at selskapene må betale mindre skatt.

Denne korte gjennomgangen av SVs ulike forslag tror jeg i grunnen er tilstrekkelig. Hovedmodellen vår er som sagt omfordeling og grønn skattepolitikk. Det er to perspektiv som peker inn i det nye århundret, to perspektiv for en solidarisk, grønn og bærekraftig skatte- og avgiftspolitikk.

Jeg vil med det ta opp de ulike forslag, som står i innstillingen.

Presidenten: Representanten Øystein Djupedal har teke opp dei forslaga han refererte til.

Statsråd Gudmund Restad: Odelstinget behandler i dag lovsakene i skatte- og avgiftsopplegget for 2000.

Regjeringen har i forbindelse med budsjettet for kommende år fremmet særskilt mange forslag til endringer i skatte- og avgiftslovgivningen. Skatte- og avgiftslovgivningen er et regelverk som i særlig grad må være tilpasset de forandringer som til enhver tid skjer i samfunnet, og av den grunn er det nødvendig med stadige endringer av regelverket på området.

Noen av de forslagene som Regjeringen fremmer i sin proposisjon, innebærer bare mindre justeringer i skatte- og avgiftsreglene. Andre forslag må forventes å få større betydning for dem som blir berørt.

De fleste av forslagene i Regjeringens proposisjon har fått tilslutning fra en enstemmig finanskomite. På områder hvor det ikke er enstemmighet i finanskomiteen, er det likevel gjennomgående bred støtte for Regjeringens forslag. Dette er gledelig.

Av alle de forslag Regjeringen fremmet i sin proposisjon, er det bare forslaget om å avvikle forsørgerfradraget i skatt som ikke vil bli vedtatt. På dette området følger det av budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet at ordningen med forsørgerfradraget i skatt videreføres, men med enkelte forenklinger i forhold til dagens regelverk.

Budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet er jeg godt fornøyd med. Avtalen førte til at det er flertall i finanskomiteen for å fremme forslag til enkelte lovendringer som ikke var omtalt i Regjeringens proposisjon. Noen av disse lovendringene innebærer at det demmes opp for utilsiktede virkninger av regelverket og kan derfor karakteriseres som tetting av hull som hindrer regelverket i å fungere som forutsatt. Dette gjelder enkelte endringer innenfor den særskilte rederibeskatningen, og endringer i de såkalte identifikasjonsreglene i delingsmodellen. Innstrammingen i identifikasjonsreglene i delingsmodellen vil bare gjelde innenfor såkalte liberale yrker, og jeg er godt fornøyd med at de små og mellomstore produksjonsbedriftene dermed er skjermet.

På grunn av det brede flertallet for Regjeringens mange forslag i proposisjonen skal jeg ikke gi noen omtale av

de enkelte forslagene her. På to områder har komiteflertallet imidlertid kommet med merknader som foranleder en nærmere kommentar fra meg. Dette gjelder for det første en flertallsmerknad gitt i forbindelse med Regjeringens forslag til regler om fradragsrett for gaver til visse frivillige organisasjoner.

Forslaget til fradragsordning for gaver til visse frivillige organisasjoner begrenser ordningen til organisasjoner som har 3 000 eller flere medlemmer. Flertallet i finanskomiteen ber departementet om å vurdere i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett om krav til et visst antall lag eller grupper skal likestilles med kravet om minst 3 000 medlemmer.

Finansdepartementet arbeider allerede med spørsmålet, og jeg tar sikte på å ta dette opp f.eks. ved høring av forskriften til skatteloven § 6-50, og komme tilbake med en vurdering og eventuelt forslag senest i revidert nasjonalbudsjett til våren.

Flertallet i finanskomiteen ber videre departementet vurdere om ordningen også bør omfatte organisasjoner som driver kulturvern. Denne problemstillingen tar jeg også sikte på å komme tilbake til i revidert nasjonalbudsjett.

Den andre saken gjelder utredning om petroleums-skattesystemet. Regjeringen oppnevnte i statsråd 22. oktober 1999 et ekspertutvalg som skal utrede petroleums-skattesystemet. Komiteens flertall understreker i innstillingen behovet for en slik gjennomgang av dette skattesystemet, og ber Regjeringen legge fram for Stortinget sine vurderinger og forslag til endringer senest 1. november 2000. Jeg viser til at en slik tidsramme kan være noe knapp, avhengig av hvilke endringer som i tilfelle kan bli aktuelle. Men jeg vil selvfølgelig følge opp komiteens anmodning så sant det lar seg gjøre.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet til sak nr. 4. (Votering, sjå side 114)

Etter ynske frå familie-, kultur- og administrasjonskomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 5 og 6 vert handsama under eitt – og reknar det som vedteke.

S a k n r . 5

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om lov om endringer i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting og i lov av 15. mai 1987 nr. 21 om film og videogram (Rammene for den forretningsmessige verksemda til Norsk rikskringkasting AS) (Innst. O. nr. 14 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 55 (1998-1999))

S a k n r . 6

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om lov om endringer i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting. Sponsing i kringkasting (Innst. O. nr. 15 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 63 (1998-1999))

Presidenten: Etter ynske frå familie-, kultur- og administrasjonskomiteen vil presidenten foreslå at debatten

blir avgrensa til 1 time og 15 minutt, og at taletida blir fordelt slik på gruppene:

Arbeidarpartiet 25 minutt, Framstegspartiet 10 minutt, Kristeleg Folkeparti 10 minutt, Høgre 10 minutt, Senterpartiet 5 minutt, Sosialistisk Venstreparti 5 minutt, Venstre 5 minutt og representanten Steinar Bastesen 5 minutt.

Vidare vil presidenten foreslå at det blir gitt høve til replikkordskifte på inntil tre replikkar med svar etter innlegg frå hovudtalaren for kvar partigruppe og etter innlegg frå medlemmer av Regjeringa.

Vidare blir det foreslått at dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

– Det er vedteke.

Jon Olav Alstad (A) (ordfører for sak nr. 6): Det er etterlengtede saker vi skal behandle i dag. Den ene er om sponing i fjernsynet, og er i hovedsak en etablering av et klarere regelverk og et sterkere skille mellom sponing og reklame. Det blir også etablert et bedre regelverk for sponing i NRK. Den andre saken er i hovedsak en avklaring av rollefordelingen mellom de ulike fora etter omdanningen av NRK til aksjeselskap. I tillegg er det en oppklaring av NRKs ulike roller og muligheter i den nye fjernsynsvirkeligheten vi allerede nå ser kommer.

Først til sponsorreglene: Det primære for flertallet har vært å etablere et system som klart skiller mellom sponing og reklame som to vidt forskjellige finansieringsmåter, der det ene går til drift og det andre til produksjon, grovt forenklet. Det er selvsagt ikke like enkelt for seerne å skille dette. Derfor er det bra at vi nå også får etablert et klarere skille, slik at det kan framstå litt forskjellig.

Regjeringen foreslo en del endringer der det nok ikke fremstod like klart, bl.a. fordi forslaget ville ha medført et skille mellom sponing i kommersielle selskap og sponing i ikke-kommersielle selskap. Nå får vi et veldig klart regelverk, som også vil være enklere å kontrollere. Det vil også bety at seerne vil oppfatte et sterkere skille, selv om jeg tror at det ikke vil være avgjørende for publikums holdning til sponing. Faktisk oppfatter jeg det som en klar fordel at publikum er såpass kritisk og oppmerksom på dette, og det er en av årsakene til at vi velger å beholde den klare synliggjøringen av sponsorene som vi gjør.

Derimot er det ikke flertallets ønske at sponing skal få lov til å utvikle seg slik at overgangen til reklame blir mer og mer diffus. Det kan også medføre at sponing blir brukt til å omgå regelverket for reklame, men dagens vedtak setter en stopper for det.

Reglene for NRK blir også klarere og enklere å forholde seg til. Enkelte land har langt bedre erfaringer med å regulere etter programtyper framfor beløpsgrenser. Det som har slått meg i det påvirkningsarbeidet som har skjedd overfor oss, er at det nye regelverket visstnok skal medføre at TV 2 mister all sin sponing, mens den vil øke i NRK. Det henger selvsagt ikke på greip, men er med på å bekrefte at det nye regelverket nok ikke vil medføre de helt store endringene i volum på sponing, men vil bidra til å bremse en utarting av sponingen.

Det andre forslaget går på rammene for den forretningsmessige virksomheten i NRK. Med den utviklingen vi har bl.a. i rettigheter og kostnader knyttet til programmer, er det vanskelig å se for seg at NRK skal kunne holde det samme gode kvalitetstilbudet til publikum i framtiden dersom det ikke skjer endringer. Det blir først og fremst et kostnadsspørsmål.

Jeg tror ikke det er mulig å bruke lisensen til både å opprettholde NRKs virksomhet og samtidig utvikle nye tilbud som følge av den utviklingen vi ser med digitalisering. Derfor må NRK gis mulighet til å skaffe seg inntekter på andre områder. Det som derimot står veldig klart, er at det tilbudet som gis i dag, skal være reklamefritt. Det er NRKs store forse i dagens konkurranse, og den skal det ikke rokkes ved. Derfor blir ikke publikum utsatt for mer reklame når de bruker det tradisjonelle allmennkringkastingstilbudet.

Derimot er det helt urimelig at norske lisensbetalere skal være med og betale for utviklingen av nye tilbud som f.eks. retter seg mot nordmenn og etterkommere i utlandet. Det må kunne finansieres på andre måter.

Det er veldig klart at NRK ikke kan opprette tilbud med reklame som sendes her i landet. Så for publikum vil dette ikke medføre endringer, men gi mulighet til at de kan motta det samme høye kvalitetstilbudet også i framtiden.

På mange måter er dette å gi NRK mulighet til å kunne gå inn på områder der det skjer verdiskaping som følge av fjernsynet, og sørge for at disse pengene ikke havner i private lommer, men gir folk et bedre tilbud på skjermen. Det er omtrent den motsatte strategien av det vi for tiden ser i f.eks. TV 2, men det er helt i tråd med det som skjer i f.eks. BBC.

To andre saker er også behandlet i innstillingen. Det første er et forsøk på omkamp fra departementets side når det gjelder visning av film i filmklubber, og det handler litt om hvordan man ser på film, i hvert fall gjør det det for min del.

Stortingsflertallet har tidligere vært veldig klar på at film er et kunstverk, det er et åndsverk, og da må det finnes arenaer der dette kan presenteres som et kunstverk, og ikke bare som et kommersielt produkt. Det er mange år siden vi sluttet å sensurere malerier, bøker og andre åndsverk, men fortsatt henger dette igjen i filmen. Det syns jeg for så vidt er greit i forhold til en kommersiell visning. Derimot er det prinsipielt litt betenkelig når det gjelder visning av film som et åndsverk.

Her velger flertallet å stå fast på tidligere standpunkter, og så blir det opp til departementet å finne en løsning på problemet. Politikken er veldig klar. Da må det være mulig å finne de rette ordene i lovteksten som sikrer at politikken også kan gjennomføres, og så komme tilbake til Stortinget med den saken.

Så har det skjedd en merkelig sak hva gjelder et tidligere vedtak i Stortinget. Da vi behandlet nærradiomeldingen gikk flertallet inn for å beholde den praksisen som var, mens et mindretall – deriblant jeg – ville ha radikale endringer. Paradoxet var at mindretallet i komiteen hadde flertall i stortingsalen. Dermed måtte mindretallet i

komiteen fremme det som forslag for å få gitt uttrykk for sitt syn siden de hadde flertall i stortingsalen. Selvsagt måtte det ses i sammenheng med måten det var behandlet på, og de merknadene som var skrevet, eller forarbeidene, som det heter. I ettertid dukket det opp en sak, først ved Jæren Misjonsradio, og så ved ytterligere en radio, der vi oppdaget at departementet begynte å bruke vedtaket i innstillingen og ikke så det i sammenheng med flertallets intensjon. Dermed ble det helt feil. Enden på visa ble at man begynte å ta sendetid fra enkelte radioer. Det var helt tydelig at det ikke var flertallets ønske, og det var helt klart i strid med det som står i den opprinnelige innstillingen. I dag gjøres det et nytt vedtak for å være sikker på at dette ikke fortsetter, men at flertallets egentlige intensjon den gang blir fulgt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Roar Bredvold (Frp): Ja, å se forskjell på reklame og sponning er ikke så greit, det er vi enige om alle sammen.

Det jeg bl.a. har lagt merke til, er representanten Alstads uttalelser om at lisensen i bunn og grunn er en luksusskatt for å ha TV. Er Arbeiderpartiet fortsatt av den oppfatning at det er luksus å ha TV, noe mer eller mindre alle har og må ha?

Fremskrittspartiet registrerer også at Arbeiderpartiets gamle fanesak om at halvparten av sponsorene skulle være offentlige, nå blir borte. Hvordan reagerer Arbeiderpartiet på denne snuoperasjonen?

Jon Olav Alstad (A): En kan vel kanskje forvente at de som jobber med det, ser klarere forskjell på reklame og sponning i fjernsynet enn det publikum generelt gjør. I hvert fall har ikke jeg foreløpig noe problem med å se forskjell på det, og enda klarere blir det vel når vi har fått igjennom dagens sak.

Når det gjelder lisensen, er Arbeiderpartiets utgangspunkt at det fortsatt er skatt på TV. Det var bakgrunnen for at den ble innført, det er bakgrunnen for at den fortsatt er der, og det er bakgrunnen for at det hvert år gjøres et vedtak om det. Så enkel er vel bakgrunnen for lisensen.

Når det gjelder det at halvparten av sponsorene skulle være offentlige, er det for så vidt greit at det forsvinner. Det var faktisk et kompromiss fra den første gangen vi innførte en sponsorbegrensning. De borgerlige var nemlig veldig opptatt av å få en beløpsbegrensning, noe Arbeiderpartiet ikke var så opptatt av. Den beløpsbegrensningen ville man imidlertid sette til 0,5 pst. av NRKs inntekter, for det var jo NRK det gjaldt. Det var vel derfor man var så hypp på å få innført beløpsbegrensningen på 1 pst. også. Da var det greit for oss i Arbeiderpartiet å si at NRKs situasjon den gangen var at omtrent halvparten kom fra mer offentlige organer, mens den andre halvparten kom fra næringslivet. Det var bakgrunnen for det.

I dag er verden forandret, og da er det greit å følge med på ferden og ta høyde for den når vi utvikler en ny politikk, og det er vel det som er hovedårsaken til at vi nå

får nye sponsorregler. Den gangen ble regelverket laget fordi man følte at NRK ikke tok sponning ordentlig på alvor og hadde et godt forhold til sponning. Man er tryggere når det gjelder det i dag, og man ønsker et klarere regelverk. Det svenske regelverket, som på mange måter er likt det vi innfører i dag, har fungert veldig godt. Paradoxet er at i Sverige er det ingen politikere som gidder å bry seg med sponning i det hele tatt.

Ola T. Lånke (KrF): Det er ikke mye i representanten Alstads innlegg som jeg reagerer på. Det er i grunnen bare én ting, og det går på dette med å tillate voldsskildringer i filmklubbssammenheng.

Det undrer meg at Stortingets flertall, anført av representanten Alstad, kan pålegge departementet å innføre unntaksregler fra en lov som ikke åpner for unntak i forskrift. Verken straffeloven § 382 eller film- og videogramloven åpner for slikt unntak. Og det undrer meg enda mer at man vil åpne for å ta bort enhver grense for hva som er lovlig når det gjelder offentlige voldsskildringer, dersom det skjer i filmklubber eller andre ikke-kommersielle sammenhenger. Det uforståelige er at det som bryter loven når det vises i en kinosal med betalt inngangsbillett, blir definert som åndsverk eller kunst og dermed er mer lovlig dersom det vises i en filmklubb, hvor medlemskort er løst på forhånd eller også til og med kan løses ved inngangsdøren. Da er det tillatt. Hittil har det vært forbudt etter straffeloven.

Så sier representanten Alstad at sensur på andre kunstyttringer, som bildende kunst, har vært avskaffet. Men representanten Alstad ser vel forskjell på billedmedier som fjernsyn og bildende kunst? Vi har i mange år hatt gående en aksjon mot vold i billedmediene. Med den økende voldsbølgen vi har sett i det siste, er det god mediepolitikk å gjøre dette grepet som flertallet her foreslår?

Jon Olav Alstad (A): Det er jo godt at jeg får Ola T. Lånke til å reagere litt, da. Jeg takker for at jeg blir kreditert det vedtaket som vil bli gjort her i dag. Det synes ikke jeg er noen bakdel i så måte.

Representanten Lånke snakket om å innføre unntaksregler. Da vi utredet straffeloven sist, forandret flertallet definisjonene i denne paragrafen i straffeloven, og flertallet var veldig klar på at dette ikke måtte få de følgene som Filmklubbforbundet hadde anført overfor oss. Vi skrev det inn, og vi håpet da at man kunne ta en flertallsmerknad til etterretning og komme tilbake med et klart regelverk, også i forhold til det som anføres om at dette vedtaket vil ta bort enhver grense. Da hadde man hatt en mulighet til å komme tilbake med en fleksibel løsning på bakgrunn av de merknadene som var skrevet der, og da kunne man ha presentert oss for et opplegg som ivaretok det som var flertallets ønsker. Jeg brukte veldig mye tid på å klargjøre det sist vi behandlet straffeloven, for jeg fikk vel omtrent den samme replikken fra representanten Lånke den gangen også.

I stedet må vi nå gjøre dette i vedtaks form og så få muligheten til å komme tilbake til det. Det er ikke noen ny problemstilling, den har vært godt kjent. Vi hadde hatt

(Alstad)

muligheten allerede ved revisjonen, dersom det hadde vært anført som problemet den gangen, til å legge inn en slik forskriftshjemmel. I stedet bør man nå forvente at departementet kommer tilbake til saken, der man eventuelt kan finne en løsning på utfordringene slik Stortinget ønsker, for vi vet hva vi ønsker oss politisk. Det er ikke ordene, bruken av ord i straffeloven, som i så måte skal legge hindringer for at vi oppnår den politikken.

Så spør representanten Lånke om jeg ser forskjell på fjernsyn og billedkunst. Det ser jeg veldig klart forskjell på, men jeg anerkjenner også film som et åndsverk, på lik linje med billedkunst og bøker. Det synes jeg nok representanten Lånke kanskje bør få et mer prinsipielt forhold til.

Trond Helleland (H): Jeg kunne begynne med å stille representanten Alstad spørsmålet om han ser forskjell på lysbildeshow og fjernsyn, for når flertallet nå har endt opp på likebehandling av NRK og de kommersielle kanalene i strid med departementets forslag – for så vidt også i strid med det Høyre har foreslått – har det altså endt med en variant der det skal være såkalte ikke-bevegelige bilder som skal identifisere sponsor. Jeg regner med at mange av dem som ikke er i salen nå, snart vil slå over på TV 2 og se håndball-VM, der det er sponsor. Der er det bevegelige bilder knyttet til sponsoridentifikasjon. Dette blir altså nå forbudt, i og med flertallets vedtak. Når Alstad gjør det til et poeng at TV 2 antakelig overdriver betydningen av at denne muligheten blir borte, synes jeg det er veldig greit å referere til det departementet selv skriver, at departementet også er redd for at de kommersielle kanalene vil miste en betydelig andel av inntektene sine som knyttes opp mot sponsor, når det blir innført ikke-bevegelige bilder.

Så er det en ting representanten Alstad overhodet ikke var inne på i sitt innlegg. Det skjønner jeg godt, for det er tydeligvis noe som skal forbigås i stillhet. Men det er altså en historisk dag i dag; NRK blir gitt anledning til å starte med reklame på tekst-TV. Jeg mener at dette er det første alvorlige bruddet på NRKs allmennkringkastingsprofil, der en nå kan risikere å bli ønsket velkommen til NRK og Coca-Colas tekst-TV-sider. Det vil være realiteten med det vedtaket som fattes nå, og jeg spør representanten Alstad om han ser at dette vil være med på å undergrave legitimiteten ute hos det norske folk for lisensbetaling. Hvis det norske folk nå blir sittende å se på tekst-TV på NRK, risikerer en all form for reklame unnatt det som Barne- og familiedepartementet har advart mot, nemlig reklame rettet mot barn. Men NRKs tekst-TV kan bli en fullt ut kommersiell tjeneste, og jeg mener at det fortsatt er en integrert del av allmennkringkastings-tilbudet.

Jon Olav Alstad (A): Representanten Helleland prøver å gjøre det til et poeng at det er et lysbildeshow vi inviterer til, og utfordrer meg på om jeg ser forskjell på et lysbildeshow og fjernsyn. Selvsagt gjør jeg det. Poenget med det sponsorreglementet vi nå lager, er at seerne skal

ha muligheten til å identifisere den som sponser det, og selv får muligheten til å se om programmet bærer preg av sponsorens påvirkning eller ikke – ingenting annet. Derfor er det ikke noe poeng å få bevegelige bilder når vi til slutt klarte å ende opp med et flertall for ikke-bevegelige bilder. Hele hensikten med regelverket må være å ha likebehandling. Og for publikum tror jeg faktisk det gjør en forskjell. Jeg tror sponsering heretter vil bli mindre påtrengende enn det man hittil har kunnet oppleve, ikke minst i leserbrevspaltene, som publikums reaksjon.

Så var representanten inne på at jeg visstnok har sagt at TV 2 overdriver tapet. Nei, det som jeg sa, var at det har slått meg at det nye regelverket visstnok skal medføre at TV 2 mister all sin sponsering, mens det fra samme hold hevdes at den for NRKs del vil øke. Det er et paradoks. Det gir meg grunn til å tro at her må det i hvert fall være en av delene som er betydelig overdrevet, for det kan jo ikke skje samtidig.

Når det gjelder tekst-TV, er vel også representanten Helleland klar over den utviklingen som skjer, med en integrering mellom ulike media. Vi ønsker ikke å hindre NRK i å være med på den utviklingen, derfor ønsker vi å åpne muligheten for reklame på tekst-TV. Hvis representanten Helleland tror at han i morgen – etter at vedtaket er gjort – vil oppleve å få se en Coca-Cola-reklame på NRKs tekst-TV, tror jeg han i de neste to-tre årene vil bli noe skuffet.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

Per Roar Bredvold (Frp) (ordfører for sak nr. 5):

Ot. prp. nr. 55, Om lov om endringer i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting og i lov 15. mai 1987 nr. 21 om film og videogram, er en viktig sak som avklarer rammene rundt den fremtidige forretningsmessige virksomheten til Norsk rikskringkasting AS. Den avgjør hjemmelen for NRK, om de har mulighet til å engasjere seg i forskjellige forretningsmessige selskaper. For det andre er målet med saken å avklare om NRK skal kunne engasjere seg i andre typer forretningsvirksomhet enn det selskapet kan med dagens regler. Etter dagens regler kan ikke NRK engasjere seg i annen forretningsvirksomhet enn den som har å gjøre med allmennkringkasting.

Departementet ønsker med framlegget å styrke NRKs rolle som den sentrale allmennkringkasteren i Norge.

NRK har vært organisert som et 100 pst. statlig eid aksjeselskap siden 30. april 1996. Når man gjorde dette, var det en overordnet mediepolitisk oppgave å sikre NRK gode rammevilkår. Bakgrunnen for dette var nettopp et ønske om å styrke rammevilkårene for allmennkringkasting i Norge. Departementet understreket også samtidig behovet for «å sikre at beslutninger av vesentlig mediepolitisk betydning også i fremtiden underlegges politisk behandling og kontroll.»

Den forretningsmessige virksomheten i NRK blir i dag stort sett drevet av det heleide datterselskapet NRK Aktivum AS. Etter gjeldende rett er NRKs høve til å drive forretningsvirksomhet avgrenset til formål som har med allmennkringkasting å gjøre. Det er en generell ten-

dens i Europa at allmennkringkasterne får anledning til å engasjere seg i forretningsmessige forhold. I våre naboland ser vi også denne utviklingen.

Utviklingen på kringkastingsområdet gjør det nødvendig å klarlegge NRKs rolle som kringkaster i det nye medielandskapet. De forretningsmessige rammene som vil bli lagt til grunn for NRK, vil være avgjørende for hvordan NRK kan ivareta sin oppgave som allmennkringkaster i fremtiden.

Den teknologiske utviklingen peker generelt mot en omlegging til digital produksjon og distribusjon av radio og fjernsyn. Digital kringkasting vil kunne utnytte kapasiteten mye bedre, samtidig som det blir anledning til flere kanaler og nye tjenester. Det blir også anledning til å transportere flere ulike tjenester i det samme nettet.

For tiden er det en sterk konkurranse både nasjonalt og ikke minst internasjonalt om senderrettigheter. Mediibransjen er i dag preget av raske strukturendringer med internasjonale forgreininger. Dette innebærer allianser og oppkjøp samtidig med en rask utvikling av ny teknologi. Etter departementets syn risikerer NRK å havne på sidelinjen hvis ikke NRK raskt kan posisjonere seg rett i forhold til den kommersielle medie verden. Departementet mener at NRK gjennom datterselskap bør få anledning til å engasjere seg i forretningsmessig virksomhet på lik linje med konkurrentene, samtidig som NRKs allmenne programtilbud til lyttere og seere må være reklamefrie, videre at det ikke er aktuelt for NRK å drive, eie eller være deleier i radio- eller fjernsynskanaler som er finansiert med reklame, og som har Norge som primært målområde. Det må heller ikke være mulighet til å kryssubsidiere den forretningsmessige virksomheten med lisensmidler. Overskuddet i den forretningsmessige virksomheten skal brukes til å øke programproduksjon og programinnkjøp.

Departementets syn i høringsnotatet angående reklameinnslag på tekstfjernsyn er at man er positiv til dette, også i teksttjenesten som er knyttet til NRKs allmennkringkaster, dette fordi man mener at tekstfjernsyn må regnes som en tilleggstjeneste, da seerne aktivt må oppsøke tjenesten. TV 2 AS er negative til dette, og Barne- og familiedepartementet vil be Kulturdepartementet vurdere om det er hensiktsmessig å tillate reklame på tekstfjernsyn generelt, alternativt vurdere regulering når reklamen har barn som målgruppe.

Komiteens syn på denne saken er noe delt, og det kan synes som om det ikke er enstemmighet på noe punkt. Det viser at saken er ganske komplisert og vanskelig. Det alle derimot er enige om, er at det er viktig å avklare rammen rundt den forretningsmessige virksomheten til Norsk rikskringkasting AS, også lovmessig, men komiteen er ikke enig om hvilke retningslinjer og muligheter NRK skal få og på hvilket grunnlag.

Fremskrittspartiet har et annet syn enn flertallet. Fremskrittspartiet mener at NRK Aktivum AS er en virksomhet som drives i konkurranse med andre aktører på kringkastingsmarkedet. Forskjellen er at mye av den virksomheten som ligger i dette, er bygd opp av lisenspenger gjennom årene, og man har dermed fått et helt an-

net grunnlag å drive virksomhet på enn de andre aktørene på markedet. Fremskrittspartiet mener også at NRK ikke skal ha eierdeler i reklamefinansierte kringkastings selskap så lenge lisensfinansieringen består.

Fremskrittspartiet vil også, på lik linje med Høyre og SV, advare mot en utvikling der NRK, med departementets godkjenning, stadig flytter grensene for hva som skal unntas fra allmennkringkastingsbegrepet. En uthuling av dette begrepet innebærer en svekkelse av kringkastingslisensens legitimitet.

Ellers vil jeg nevne at komiteen også fremmer forslag i forbindelse med lokalradio:

«Stortinget ber Regjeringen iverksette at ingen lokalradio skal fratas sendetid i konsesjonsperioden, med unntak av særskilte tilfeller.»

I forbindelse med Ot. prp. nr. 55 vil jeg fremme fellesforslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og SV, som lyder:

«Virksomheten i Norsk Rikskringkasting AS finansieres ved kringkastingsavgift, salgsinntekter m.v. Virksomheten kan ikke finansieres ved reklame i NRKs allmennkanaler. Kringkastingsavgift fastsettes av Stortinget.»

I tillegg fremmer Fremskrittspartiet følgende to forslag:

«Stortinget ber Regjeringen om å fremme sak for Stortinget med en plan for en snarest mulig privatisering av NRK.»

Og:

«Stortinget ber Regjeringen fremme sak for Stortinget med en plan hvor kringkastingsavgiften avskaffes i løpet av en tre-års periode.»

Så til Ot. prp. nr. 63, om sponning.

Fremskrittspartiet er av den oppfatning at det nå er viktig å gjennomføre en avklaring i reglene om sponning i kringkasting. Fremskrittspartiet vil vise til at det i de senere år har blitt en utglidning i bruken av sponning, spesielt i NRK. I denne sammenheng må det vises til at slik sponningen fremtrer i dag, er forskjellen mellom sponning og reklame blitt svært liten. Dette innebærer at det i dag er få fjernsynsseere som er i stand til å forstå forskjellen mellom sponning og reklame. Fremskrittspartiet kan heller ikke se at det er den helt store forskjellen mellom disse to ting, og mener at det er viktig at det fremover skapes et klart skille, slik at reglene om sponning ikke blir misbrukt. Fremskrittspartiet er av den oppfatning at det skal være mulighet for sponning i NRK, men at det må gjelde svært strenge regler for dette. Sponning skal kun tillates ved visning av programmer som er av særlig nasjonal interesse, som f.eks. store sportsbegivenheter og kulturelle begivenheter.

Fremskrittspartiet er også av den oppfatning at det må åpnes for sponning fra politiske partier i de kommersielle kanalene på lik linje med næringslivet og andre.

M o r t e n L u n d hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Representanten Bredvold har tatt opp de forslag han refererte.

Ola T. Lånke (KrF): De to sakene som nå er til behandling, dreier seg begge om å foreta en klargjøring og styrking av viktige sider av de økonomiske rammevilkårene for allmennkringkastingen i Norge.

Jeg konstaterer med tilfredshet at Regjeringen har fått flertall i komiteen for sine forslag vedrørende NRKs forretningsmessige virksomhet. Det samme gjelder forslagene som omhandler sponning, med et par viktige unntak.

Når det gjelder klargjøringen av lov- og regelverket rundt NRKs forretningsdrift, er hele komiteen enig om at dette er nødvendig. Det er ikke tvil om at de lovendringer som i dag vil bli vedtatt, ikke bare er nødvendig for å gi NRK større økonomisk armslag, men også viktig for å sikre fleksibilitet i den løpende virksomhet, som er nødvendig for at NRK i framtiden skal kunne tilby et programspekter som er konkurransedyktig.

I dag er det mer viktig enn noen gang å foreta grep som sikrer NRKs konkurransedyktighet, slik at institusjonen i større grad kan holde stand mot den voksende kommersielle kanalflora som trenger seg på fra utenverdenen. Det legges imidlertid svært viktige forutsetninger til grunn for det nye regelverket, for det første at lisenspenger ikke skal brukes til å subsidiere den forretningsmessige virksomhet, og for det andre at eventuelle inntekter fra datterselskaper som kan drive kommersiell virksomhet, skal holdes helt atskilt fra avgiftsinntektene, slik at en lett skal kunne se hvor de forskjellige midlene blir brukt.

Tekst-TV er blitt et nyttig supplement også til NRKs allmennkanaler, og det er da viktig at NRK kan ha et slikt informasjonstilbud knyttet til sine kanaler. Sentrumpartiene ser ikke noe prinsipielt til hinder for at det kan sendes reklame innenfor rammen av NRKs tekstfjernsyn. Det må bygge på en opplagt misforståelse når høyrepartiene og SV argumenterer med at innføring av reklame på tekst-TV bidrar til å flytte grensene for hva som skal unntas fra allmennkringkastingsbegrepet. Poenget er at selv om tekst-TV teknisk sett er en del av de ordinære fjernsynssignalene, er det ingen som kan være i tvil om at det allikevel er noe annet enn fjernsyn med levende bilder. Om det omfattes av allmennkringkastingsbegrepet som sådant eller ikke, er likegyldig i forhold til reklame. Reklame er jo tillatt i de kommersielle allmennkanalene.

Derimot vil Kristelig Folkeparti være enig i at det bør vurderes i forskrifts form å forby reklame på tekstfjernsyn når dette direkte er ment å skulle støtte opp under eller ligge på skjermen samtidig med det ordinære programmet i allmennkanalens fjernsynssendinger, slik Barne- og familiedepartementet har påpekt i sin høringsuttalelse. Samtidig bør forskriftene inneholde en regulering i de tilfeller tekstfjernsynet har barn som målgruppe. Bakgrunnen for ønsket om reklame på tekst-TV er naturligvis den sterkt økende konkurranse som er på gang, også innenfor tekst-TV, og som gjør slik finansiering nødvendig.

Så en bemerkning til flertallet i komiteen, som blåser til omkamp om retten til å sende filmatiserte voldsskild-

ringer dersom dette skjer utenfor såkalt næring, men innenfor filmklubbsammenheng. I en tid hvor vold er et økende samfunnsproblem, og man til og med i årevis har kjørt omfattende kampanje mot vold i billedmediene, vil flertallet i kulturkomiteen gå til det skritt å liberalisere straffeloven på dette punktet. Dette kan umulig være politikk i pakt med tiden.

I Ot.prp. nr. 63 har departementet lagt fram forslag til endring av reglene for sponning i kringkasting. Det står en samlet komite bak ønsket om å få slike endringer. Særlig viktig har det vært å sikre prinsippet om identifisering av sponsor, slik at seerne kan vite hvem som har betalt for programmet, og ha mulighet til å se i hvilken grad dette også har påvirket programinnholdet. Et viktig hensyn har også vært å gjenopprette skillet mellom sponning og reklame, som har blitt mer og mer utydelig i dagens kringkasting. Vi konstaterer at dette blir sikret gjennom forslagene.

På et par punkter var det imidlertid ikke flertall i komiteen for Regjeringens forslag. Regjeringen ønsket noe strengere regler for NRK enn for de kommersielle kanalene. Det gjaldt fremstillingen av sponsormerke og formen på dette. Flertallet har imidlertid slått fast at de samme reglene skal gjelde for NRK som for de kommersielle kanaler, nemlig at sponsors navn også i NRK identifiseres ved navn, logo eller varemerke.

En annen diskusjon har gått omkring bruken av stillestående eller bevegelig bilde. Det var i komiteen i utgangspunktet flertall for å gjennomføre en ordning med like regler, og Kristelig Folkeparti ser det også naturlig å støtte Arbeiderpartiets forslag om ikke bevegelige bilder for sponning i alle kanaler, som er det forslaget som etter vårt skjønn bidrar til å opprettholde det viktige skillet mellom sponning og reklame. Jeg tror samlet sett det er blitt en fornuftig løsning i forhold til begge proposisjonene.

J o r u n n R i n g s t a d hadde her teke over presidentplassen att.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Per Sandberg (Frp): Sterk konkurranse gjør det nødvendig med åpnere rammer i NRK, sier representanten Lånke.

Representantens parti og også andre peker på problemet med kryssubsidiering innenfor NRK. Konkurransetilsynet har sett at det å etterprøve kryssubsidiering i konkurranseutsatte prosjekter i NRK er nesten umulig. Tilsynet sier:

«Etter tilsynets vurdering kan det vanskelig hevdes at NRK skal kunne konkurrere på like vilkår med konkurrerende kommersielle kringkastingsselskaper all den tid selskapet mottar ca. 2,5 milliarder kroner i lisensinntekter» ... «Etter tilsynets vurdering kan resultatet av ulike rammebetingelser være at sluttbrukerne får et dårligere tv-tilbud og at ressursbruken i kringkastingsmarkedet blir høyere enn om rammevilkårene hadde vært mer like.»

Mitt spørsmål til representanten er: Hvordan skal Kristelig Folkeparti greie å kontrollere hvorvidt det foregår kryssubsidiering, når til og med Konkurransetilsynet sier at de ikke greier oppgaven? Jeg vil også gjerne få representanten Lånke til å utdype nærmere: Hvis lisensnivået holdes på dagens nivå, og det ikke ser ut til å bli større inntekter i forhold til de utvidede rammene, hvordan skal da NRK greie å lage produkter av bedre kvalitet?

Ola T. Lånke (KrF): Representanten Sandberg berører viktige problemstillinger knyttet til NRKs forretningsmessige virksomhet.

Målet med alle de forslagene som ligger i de to proposisjonene, er å styrke NRK økonomisk, slik at NRK nettopp kan være en kulturpilar i Norge, som kan holde stand mot kommersiell innflytelse fra utenverdenen. Vi må da forsøke å legge alle rammevilkår til rette slik at dette lykkes. De mange forslag som ligger i disse proposisjonene, er siktet inn mot dette. Og det at NRK kan få lov til å drive forretningsmessig virksomhet utenom de nevnte allmennkanalene, synes helt nødvendig og akseptabelt.

Problemet med kryssfinansiering har vært drøftet, og jeg er oppmerksom på Konkurransetilsynets innvendinger. Dette har vært nøye vurdert både av departementet og av andre, og jeg registrerer at det bare er Fremskrittspartiet som egentlig setter spørsmålsteget ved dette problemet. Heller ikke Høyre har anvendt dette som et argument mot disse forslagene i proposisjonen.

Men det som er de sentrale poengene her, er nettopp at «alle transaksjoner skal skje basert på et armlengde prinsipp», som det heter. Det kan kanskje være litt vanskelig å illustrere, men det vil si at alle transaksjoner mellom NRK og Aktivum i prinsippet skal skje på samme vilkår som overfor tredjeparter NRK ikke har eierinteresser i. Det skal være en åpen handel, og det skal også være en reell prising. Det er også sagt tydelig at departementet skal følge nøye med i utviklingen på dette området for å se om dette holder, og om det er nødvendig å ta skritt for å endre på de reglene som nå innføres.

Men la oss prøve dette, la oss nå se hvordan dette går, og så får vi konstatere om NRK klarer å heve kvaliteten på programtilbudet «all over» og kan konkurrere med de kommersielle kanalene.

Trond Helleland (H): Jeg må si jeg blir litt overrasket når representanten fra Kristelig Folkeparti, Ola T. Lånke, står her og på en måte glatt og elegant avfeier at det overhodet er noen sammenheng mellom fjernsyn og tekst-TV. Jeg ser at departementet har lagt seg på den tolkningen, nettopp for å imøtekomme NRKs krav. Men samtidig sier representanten Alstad – som jo utgjør en del av det samme flertallet – at tekst-TV, med f.eks. digitalfjernsyn, blir en mye mer integrert del av TV-bildet. Det har representanten Lånke sett eksempler på – bl.a. i England, sammen med resten av komiteen. Der viser det seg at hvis en åpner for reklame i tekst-TV, også i den moderne form, vil skillet mellom hva som er fjernsyn, og hva som er tekst-TV, bli mer og mer utvisket.

En annen ting som overrasker meg, og som jeg gjerne vil ha en vurdering av, både av Lånke og eventuelt av en representant for Arbeiderpartiet senere, er at det i merknadene fra flertallet vises til den høringsuttalelsen som Barne- og familiedepartementet har avgitt. Det jeg har trodd når jeg har sett på hvordan flertallet har uttrykt seg, er at her sier de at det ikke skal være reklame rettet mot barn. Men representanten Lånke brukte deler av innlegget sitt nå til å si at han kunne tenke seg at det Barne- og familiedepartementet har foreslått, bør vurderes i forskrifts form. I høringsuttalelsen står det bl.a.:

«Det bør også vurderes om en i forskriften bør forby reklame når tekstfjernsynet direkte er ment å støtte opp under, eller ligger på skjermen samtidig med det ordinære programmet i allmennkanalens fjernsynssendinger.»

For meg hørt det ut som om representanten Lånke støttet opp om dette synet fra partileder Valgerd Svarstad Hauglands departement. Betyr dette at representanten Lånke ser for seg et tekst-TV som er reklamefritt når det er ordinære fjernsynssendinger, og at det er reklame når fjernsynssendingene blir slått av? Meg bekjent blir jo fjernsynsdagen stadig utvidet, og snart er det ikke mange timer fri. Hva er da vitsen med reklame i tekst-TV?

Ola T. Lånke (KrF): Jeg skal innrømme overfor representanten Helleland at vi står overfor vanskelige avgrensingsproblemer. Jeg tror ikke noen legger skjul på det, så det er ingen grunn til å si at dette er en opplagt sak.

Det vi har sett, er at det har blitt en økende konkurranse også på tekst-TV-området. Det har gjort det helt nødvendig for institusjonen NRK å begynne å tenke på hvordan man skal kunne finansiere sitt tilbud i framtiden. Det blir et spørsmål om å utnytte alle muligheter for å skaffe inntekter for at denne fjernsynsinstitusjonen skal kunne ha den kvalitet på programtilbudet og det mangfold i programmene som vi ønsker at det skal være. Det er bakgrunnen for at vi har gått inn for å tillate reklame på tekst-TV nå. Jeg går ut fra at det er mulig å vurdere løpende om det er nødvendig eller riktig å opprettholde det. At det konvergeres, at det blir større sammensmelting av tekst-TV og fjernsyn, ser vi også. Jeg benekter ikke det. Det har vi også sett i England, så dette er ikke noen lett balansegang. Det er ikke lett å trekke dette skillet. Likevel har vi valgt å falle ned på den avgjørelsen at vi vil tillate reklame på tekst-TV. Jeg har tatt de forbehold jeg nevnte i mitt innlegg, som også er i tråd med Barne- og familiedepartementets høringsuttalelse. Jeg tror at vi vil få se eksempel på det som representanten Helleland gav uttrykk for, nemlig at det kan bli skjerming av ulike deler av tekst-TV på ulike tider.

Dette synes jeg er et veldig spennende og interessant felt, og det skal bli interessant å følge utviklingen, men som sagt, departementet må ha en hånd med i dette hele veien og prøve å kontrollere om det er mulig å gjennomføre reklame på tekst-TV på en slik måte som vi nå går inn for. Hvis ikke, må vi vurdere det på nytt.

Ågot Valle (SV): Jeg må si at både sentrumpartiene, innbefattet Kristelig Folkeparti, og Arbeiderpartiet gjør noen merkelig krumspring når det gjelder å tillate reklame på tekst-TV. Jeg synes ikke representanten Lånke kom med noen særlig god begrunnelse for hvorfor dette skal tillates, og jeg vil spørre ham: Trenger virkelig barn og unge som har full mulighet til å se på tekst-TV lenge utover kvelden, mer reklame enn strengt tatt nødvendig? Er det ikke mindre reklame de trenger? Det var det ene spørsmålet.

Det andre gjelder en ting som har forundret meg litt. Vi for vår del har en merknad om at dersom NRK engasjerer seg i betalings-TV, kan det friste NRK til å vise de mest attraktive programmene i betalings-TV først, og dermed gjør man allmennkanalene mindre attraktive, som Senter for Medieøkonomi, Handelshøyskolen BI, har påvist, og som også Konvergensutvalget har påvist. Jeg oppfatter det slik at departementet også deler denne bekymringen. Da synes jeg det er litt underlig at Kristelig Folkeparti ikke kan være med på en påpeking av at man her må være føre var, og at departementet allerede nå bør «line» opp de prinsippene som trengs for å ivareta balansen mellom allmennkanalene og betalings-TV-drift.

Ola T. Lånke (KrF): Jeg kan være enig med representanten Ågot Valle i – og det har jeg for så vidt sagt allerede – at reklame på tekst-TV på områder spesielt rettet mot barn som målgruppe, kan være uheldig. Men jeg synes det grenser til det tendensiøse når man overdimensjonerer betydningen av reklame på tekst-TV. Er det reklame på tekst-TV som blir det store problemet på kulturfronten i fremtiden? Er det der vi kan vente oss den store påvirkningsfaren for barn og unges sinn? Nei, ærlig talt, jeg tror vi må se på de store linjer her. Det handler om å styrke en allmennkringkasting for fjernsyn som vi har hatt i Norge gjennom 30-40 år, og som vi ønsker skal kunne overleve i en kommersiell og konkurranseutsatt situasjon. Da må jeg spørre om det er bedre at barn og unge overrumples og overdynges – må jeg vel si – av programmer fra de kommersielle kanalene, som virker mye mer nedbrytende på barna enn reklame på tekst-TV. Jeg må spørre: Har man ikke sans for proporsjoner? Hva er det dette dreier seg om?

Så til dette med betalings-TV: Det er en fare som kan komme, men det er også en utfordring. Det er en utfordring for NRK å skape slike programmer at dette ikke skjer. Vi må være villige til å gå inn i dette med åpne øyne og ta den utfordringen.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet slutt.

Trond Helleland (H): Dagens debatt handler i bunn og grunn om hvor langt NRK skal kunne gå i kommersiell retning uten å bli reklamefinansiert. Høyre slutter seg til de fleste lovendringene, men på to viktige punkter setter vi foten ned, av hensyn til de kommersielle kanalene og av hensyn til lisensfjernsynets legitimitet.

Det er viktig å avklare rammene rundt den fremtidige forretningsmessige virksomheten til NRK AS. NRK har

de siste årene engasjert seg i nye forretningsområder, og konkurransen i fjernsynsmarkedet har økt kraftig. Høyre er opptatt av at NRK skal få ryddige rammevilkår, men vi er skeptiske til flertallets merknader om at en utvikling hvor NRK engasjerer seg på stadig nye områder, vil føre til en styrking av NRK som en ledende allmennkringkaster. Min påstand er: Jo mer kommersielt NRK blir, jo mindre grunn er det til å forsvare lisensfinansieringen. Jo mindre ryddige rammevilkår NRK har, jo større grunn er det til å stille spørsmålsteget ved om lisensinntekter blir brukt til å subsidiere kommersielle deler av NRKs virksomhet. Av den grunn er Høyre med på en klargjøring av regelverket, samtidig som vi vil advare mot å gå for langt i å kommersialisere NRK. Jeg vil vise til uttalelsene bl.a. fra Konkurransetilsynet, hvor man advarer mot kryssubsidiering knyttet til NRKs virksomhet:

«Kulturdepartementet synes å være oppmerksom på problemet med kryssubsidiering, men hevder i notatet at NRKs regnskapssystemer er utformet slik at det forhindrer kryssubsidiering. Hvordan dette gjøres er ikke klargjort. Konkurransetilsynet er ikke kjent med NRKs regnskapssystemer, men vil påpeke at kryssubsidiering fra ett selskap i NRK til et annet kan skje på flere måter enn gjennom rene pengetransaksjoner. Kryssubsidiering kan eksempelvis skje ved at NRK tilbyr et nyopprettet selskap tilgang til kompetanse, utstyr, programmateriale (eksempelvis programarkiv) og sendeutstyr uten å fastsette markedspriser på slike varer og tjenester.»

Jeg er derfor glad for at et flertall fastslår at lisenspengene ikke skal brukes til forretningsmessig engasjement.

Når det gjelder NRKs mulighet til å delta i reklamefinansierte kanaler, vil Høyre understreke at NRKs allmennkanaler fortsatt må være reklamefrie, og at Stortinget må få seg forelagt eventuelle tillatelser til reklamefinansierte kanaler i Norge eller rettet mot Norge. Jeg vil allikevel legge til at Høyre ikke vil være spesielt liberale hva angår NRKs mulighet til å sette i gang reklamefinansiert fjernsyn i Norge eller rettet mot Norge. Denne oppmykningen samt flertallets forslag om å gi NRK adgang til å sende reklame på sine tekst-TV sendinger, er etter vår mening med på å svekke NRKs troverdighet som et lisensbasert, reklamefritt alternativ.

Det mest bisarre i denne saken er omdefineringen av tekst-TV fra å være en del av allmennkringkastertilbudet til NRK til å bli en selvstendig del som ikke defineres som en del av allmennkanalene. Flertallet skriver at de er positive til at NRKs tekstfjernsyn ikke skal regnes som en del av allmennkanalene, mens de i neste merknad skriver at de støtter forslaget om å sende reklameinnslag i NRKs tekstfjernsyn, også i tekstfjernsyn som er knyttet til NRK sine allmennkanaler. Hvor er logikken i dette? Tekst-TV er ikke en del av allmennkanalene, sier flertallet, men samtidig sier de at tekst-TV er knyttet til allmennkanalene. Hvorfor ikke gjøre det litt enklere og si rett ut at NRK har ønsket reklame på tekst-TV, og derfor så får de få det? I stedet forsøker man å omdefinere definisjonen av kringkasting på en uforståelig måte.

Høyre vil advare mot en utvikling der NRK, med departementets og stortingsflertallets godkjennelse, stadig flytter grensene for hva som skal unntas fra allmennkringkastingsbegrepet. En uthuling av hva dette begrepet innebærer, vil svekke kringkastingslisenens legitimitet, og vil etter hvert føre til et press fra andre aktører og misfornøyde lisensbetalere mot en full kommersialisering av NRK. Jeg vil også be NRK være tilbakeholdne med en full kommersialisering av sitt tekst-TV, selv om de nå gis anledning til det av stortingsflertallet. Den dagen man blir møtt av en startside på NRKs tekstfjernsyn hvor det står: «Velkommen til NRK og Coca-Colas tekst-TV», vil nok mange lisensbetalere bli i tvil om hvorfor de betaler lisens.

Ot. prp. nr. 63 for 1998-99 omhandler også de kommersielle kringkasterne, og innebærer en opprydding i reglementet knyttet til sponning av tv-programmer. De kommersielle kanalene har mulighet til å få alle sine programmer sponset, mens det foreslås at NRK skal ha anledning til å benytte sponsorer ved dekning av idrettsarrangementer, samt programmer produsert av NRK som skal sendes til flere land eller som er av samfunnsmessig interesse eller kulturell betydning.

Høyre støtter denne oppryddingen, og støtter også at én pst.-regelen om sponning, blir fjernet. Det er imidlertid viktig å understreke at definisjonen av «samfunnsmessig betydning» er uklar, og at NRK bør være varsom med å få sponset programmer som ikke er av kulturell eller idrettslig karakter.

Det mest oppsiktsvekkende i denne saken, er at regjeringspartiene har forlatt regjeringens standpunkt om sponsoridentifikasjon. Dette har de gjort vel vitende om at både departementet og TV 2 har advart mot at dette kan medføre betydelig inntektsbortfall for TV 2. TV 2 selv har antydning et inntektsbortfall på 55-60 mill. kr pr. år dersom de blir pålagt å vise ikke bevegelige bilder som sponsorplakater. Det er det regjeringspartiene nå går inn for på tross av at departementet skriver i Ot.prp. nr. 63:

«Dersom det nå skulle innføres strengere regler for sponsoridentifikasjonen for de kommersielt finansierede kringkasterne, ville dette med stor sannsynlighet medføre betydelige inntektstap som trolig vanskelig kan kompenseres gjennom økte reklameinntekter.»

Høyre går inn for likebehandling av de kommersielle kanalene og NRK når det gjelder sponsoridentifikasjon. De siste årene har både NRK og de kommersielle kanalene benyttet seg av bevegelig sponsoridentifikasjon, sist sett på TV 2 i går i forbindelse med håndball-VM. NRK benytter seg av samme type bevegelig sponsoridentifikasjon. Denne praksisen burde etter vår mening kunne videreføres. I stedet har man gått to skritt tilbake og glemmer at fjernsyn faktisk er et medium for bevegelige bilder, ikke en lysbildeframviser. Hvilke konsekvenser dette vil ha for TV 2 og TvNorge, ser man ut til å gi blaffen i.

Til slutt noen ord om en annen sak som komiteen har funnet grunn til å fatte et vedtak om. Vi har fått flere meldinger om at vel etablerte lokalradioer har fått beskjed om at de kan komme til å miste deler av sin innar-

beidede sendetid midt i en konsesjonsperiode. Dette finner jeg helt uakseptabelt, spesielt i situasjoner der vi står overfor en lokalradio med mange fast ansatte medarbeidere. Rammevilkårene skal ikke skaltes og valtes med på en slik måte at arbeidsplasser står i fare. Høyre slutter seg derfor til det forslag til vedtak som ligger på bordet i dag, og som en enstemmig komitee står bak.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jon Olav Alstad (A): Jeg hadde egentlig tenkt å holde kjeft, men det var et par ting i Hellelands innlegg som gjorde meg litt nysgjerrig, og som jeg gjerne kunne tenke meg å få utdypet litt.

Jeg skjønner at Høyre har hengt seg opp i dette med Coca Cola og tekst-TV. Jeg tror det begynner å bli en nokså uinteressant sammenlikning, for Tekst-TV er ikke det som er mest egnet for merkevarebygging, og det er vel det Coca Cola i stor grad bryr seg om.

Men Høyre brukte uttrykket «helkommers tekst-TV». Kunne representanten Helleland prøve å forklare meg hvordan Høyre ser for seg at et helkommersielt tekst-TV vil se ut? Jeg tror reklame på tekst-TV aldri kommer til å bli noe stort irritasjonsmoment, verken for den ene eller den andre. Man legger knapt nok merke til den i andre tekst-TV-er for tiden. Jeg tror derfor ikke det vil være den helt store forskjellen, men bekymringen for den helkommersielle tekst-TV-en kunne jeg tenke meg å få utdypet litt. Jeg skjønnte at den måtte være alvorlig når han klarte å bruke mesteparten av sitt innlegg på det.

Et lite spørsmål til slutt: Hva slags realisme synes Høyre og representanten Helleland det ligger i anslaget til TV 2 om at de skal tape alle sine inntekter, for det har jo ikke vært noe slags bekymring over at NRK, med akkurat det samme regelverket, vil tape alle sine sponsor kroner. Det burde vært en like bekymringsfull situasjon i så måte, hvis det er slik at Høyre stiller seg bak det. Å få Høyres vurdering av hvordan utviklingen vil bli etter de vedtakene vi gjør i dag, kunne derfor være minst like interessant og opplysende som å få TV 2 sine.

Trond Helleland (H): Jeg kan ikke se at jeg i mitt manus har brukt ordet «helkommers» om tekst-TV. Det er mulig at Alstad hørte det, og det er mulig at jeg har sagt det, men det står i hvert fall ikke i mitt manus.

Det som er mitt hovedpoeng, er at jo mer kommersielt NRK blir, jo mindre grunn er det til å forsvare lisensfinansieringen. Og det er jo et paradoks at jeg står her i dag som representant for Høyre og er den som på en måte går imot reklame i tekst-TV for NRK, men det skyldes nettopp det faktum at vi ønsker å verne om NRK som en allmennkringkaster som er reklamefri.

Jeg har ikke vært inne på en del av de andre tingene som står omtalt i denne proposisjonen. Flertallet har bl.a. ikke vært med på å slutte seg til mine merknader om at NRK Alltid Nyheter og NRK Alltid Klassisk skal være omfattet av et reklameforbud. Med andre ord: Det ligger altså en mulighet her for å komme tilbake til Stortinget og be om reklamefinansiering av disse kanalene.

Ellers vil ikke jeg, som representanten Jon Olav Alstad, forsøke å stå her og være bedriftsøkonom og bedriftsleder. Jeg registrerer at departementet i sin proposisjon har advart mot at TV 2 ikke får bevegelig sponsoridentifikasjon. De vil i så fall få et betydelig inntektsbortfall, skriver departementet. Og departementet svarer på et spørsmål fra komiteen at TV 2 selv har anslått dette til å «utgjøre mellom 55 og 60 mill. kroner» i året. Jeg har intet ønske om å gå inn og overprøve eller vurdere gehalten i dette utsagnet. Jeg registrerer at departementet står inne for det, og jeg registrerer at TV 2 har brukt disse tallene. Så får heller representanten Alstad bruke tiden her på å framstå som bedriftsøkonom og bedriftsleder, og vurdere hvordan TV 2s prognose for sponsorinntekter vil bli med det nye vedtaket som stortingsflertallet i dag påfører de kommersielle kanalene.

Ola T. Lånke (KrF): Jeg skal ikke begi meg inn på å vurdere om TV 2s estimat for sponsorinntekter er holdbart eller ikke; det får tiden vise. Men faktum var at representanten Helleland i sitt innlegg oppholdt seg mye ved sponsoridentifikasjoner.

Sponsing er ikke først og fremst en inntektskilde, har jeg skjønt, men noe som er nødvendig for å skaffe institusjonene senderettigheter, for å kunne konkurrere om viktige begivenheter, særlig i sportssektoren.

Jeg forundrer meg litt over Høyre, som nettopp er med på alle merknader i innstillingen som handler om å utdype og klargjøre skillet mellom sponsing og reklame. Dette må bli klarere, sier komiteen, og Høyre er med, hele veien. Men så er det at Høyre – når de selv skal velge alternativ – går til den motsatte ytterlighet og velger det alternativet som ligger nærmest reklame, og som absolutt kan bidra til at vi, også når det gjelder sponsing, kommer inn på en glideskala henimot å få reklame, nemlig å tillate bruk av bevegelige bilder.

Den må være mye blind som ikke ser inkonsekvensen i Høyres argumentasjon når det gjelder sponsing.

Trond Helleland (H): Nå har jeg vokst opp på en døveskole og ikke en blindeskole, men jeg føler ikke at jeg er så veldig blind. Det vi har sagt ganske tydelig, er at vi ønsker et klart skille mellom reklame og sponsing. Vi følger flertallet her, vi er så å si samstemmig i komiteen på det. Realiteten er at vi i dag har bevegelig sponsoridentifikasjon i både TV 2 og NRK – tilsnikelse antakelig i NRK. Det har i hvert fall kommet etter hvert, og nå er det altså et forslag om å stramme det inn. Så reverserer man regelverket også for de kommersielle kanalene. Jeg vil kalle det å gå to skritt tilbake.

Det som er viktig er forholdet mellom sponsing og reklame. Jeg tror de fleste, både de som ser litt dårlig og de som ser veldig dårlig, ser forskjell på en reklamefilm og en reklamesnutt på TV 2 f.eks., som varer et halvt minutt, som har masse prating, som har musikk, og som i det hele tatt har et helt annet bildespråk enn en sponsorplakat. Det er fortsatt det vi snakker om når vi snakker om bevegelige sponsoridentifikasjoner. Det siste eksemplet jeg husker fra i går, er Kreditkassen, som har en

sponsoridentifikasjon der de kjører denne K-en sin gjennom en isblokk. Det er liksom det som er sponsingen. Det er altså ikke snakk om å si noe om tjenesten, det er snakk om å presentere logoen til firmaet, og det er det flertallet, og for så vidt både Lånke og jeg, er enige om at det fortsatt skal være. Det skal være anledning til å vise firmalogo, det skal ikke være noen reklamefilm.

Det er mulig at Lånke har litt vanskelig for å skjønne vår logikk i dette, men da må han være tilbøyelig til å spørre: Hvor var departementets logikk da de gikk inn for bevegelige bilder på TV 2 og ikke-bevegelige bilder på NRK? Vi ønsket tross alt like regler, og jeg skjønner at det ikke var med lett hjerte at representanten Lånke gikk vekk fra departementets forslag.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet til replikk.

Unn Aarrestad (Sp): Bakgrunnen for forslaga og denne debatten er m.a. å klargjera NRK sitt høve til å engasjera seg i kommersiell drift, og om NRK skal kunna driva med anna slags forretningsdrift enn etter gjeldande reglar.

NRK har nå kome i ein konkurransesituasjon som er langt vanskelegare enn den var for nokre år sidan. Her er det meininga at NRK gjennom dotterselskap skal få engasjera seg i forretningsdrift på lik line med konkurrentane. Auka inntekter skal igjen brukast til programproduksjon, både allmennkringkastarane i nabolanda våre og BBC i England går nå mot meir utvida kommersiell drift gjennom dotterselskap.

Samstundes skal NRK sitt allmenne programtilbod vera reklamefritt. Det er ein absolutt føresetnad. Lisenspengar skal heller ikkje nyttast til kommersielt engasjement. Det skal altså ikkje på nokon måte vera mogleg å krysssubsidiere den kommersielle drifta med lisenspengar, om nokon skulle innbilla seg det. Etter odelstingsproposisjonen skal selskapet sin revisor kontrollere dette slik aksjelova føreset. Dette spørsmålet har vore reist av fleire.

Elles kan ikkje NRK delta i, eller etablera, reklamefinansierte kanalar som er særskilt retta mot marknaden, utan at Stortinget har handsama dette.

Tanken bakom heile forslaget er å styrkja NRK si rolle som den sentrale allmennkringkastaren i Noreg. Overskotet av forretningsverksemda skal nyttast til å finansiere auka programproduksjon og programinnkjøp. Nå vil det kunna verta høve til å senda reklame i tekstfjernsyn, som dermed ikkje lenger vert rekna som ein del av allmennkanalane. Her er det viktig at det vert gitt nærmare reglar, slik at tenester som rettar seg mot barn, vert skjermat mot reklame.

Senterpartiet er likevel ikkje samd i at lova vert endra slik at filmklubbar som gir offentlege framsyningar, får fritak frå forbodet mot framsyning av ulovlege valds- skildringar etter straffelova. Går ein inn for dette, vil det kunna stå i motstrid til den satsinga ein har føreteke dei seinare åra for å redusere bruken av vald i biletmedia. Gjer ein unntak for filmklubbar, vil det kunna ha som

følgje at også andre offentleg vil kunna syna filmar med t.d. grove porno- og valdsskildringar. Og når det vert hevda at det heller ikkje finst sensur på bilete, kunst og bøker, forstår eg ikkje samanlikninga, mildt sagt.

Når det gjeld NRK og sponning, har det vore behov for å klargjera reglane for dette, sidan praktiseringa av regelverket har flote noko ut. Nå vert det innført reglar som avgrensar kva program NRK kan motta sponsormidlar til. Dette vil framfor alt vera til idrettsarrangement, men òg til program i samproduksjon med andre som har særleg samfunnsgagnleg eller kulturell verdi.

Det skal heller ikkje vera noka avgrensing for NRK for innkjøpte program. Føresetnaden om at NRK ikkje skal ha over 1 pst. av årlege driftsinntekter i sponsormidlar, vert nå oppheva. Elles vil det verta lovfesta å forby politiske parti å sponsa kringkastingsprogram.

Det er kanskje spørsmålet om sponning som har vore mest debattert i denne saka, særleg om det skulle brukast logo eller ikkje. Her er det viktig at det vert sett det same kravet til identifikasjon av sponsor i NRK sine sendingar som det som gjeld for dei kommersielle kanalane. Dermed kan NRK identifisera ved bruk av namn, logo eller varemerke.

Det er elles viktig at det vert eit klart skilje mellom sponning og reklame. Utviklinga av sponsorinnslag vil framleis kunna gå i retning av ordinære reklameinnslag, noko som vil kunna vera uheldig frå ein sjåarsynsstad. Dette er bakgrunnen for å innføra dei same identifikasjonsreglane for dei kommersielle kanalane som dei som er føreslått for NRK. Og det er det ikkje på nokon måte noko problem å gå inn for.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Roar Bredvold (Frp): Ved å slutte seg til departementets forslag til utviding av NRKs forretningsvirksomhet aksepterer man samtidig at NRK skal kunne engasjere seg i betalings-TV. Dette kan ikke være i samsvar med Senterpartiets program og syn på dette området. Mener ikke representanten Aarrestad at dette kan føre til en kvalitativ utarming av tilbudet i allmennkanalene? Undertegnede får derfor ikke denne koblingen til å lyde som god senterpartipolitikk.

Unn Aarrestad (Sp): Eg er glad for at representanten Bredvold har merka seg kva som er Senterpartiet sin politikk, og kva vi står for i verdspørsmål – det tykkjer eg er veldig positivt.

Når det gjeld betalings-TV i NRK, kan det verta mogleg, men eg vil tru at det vil gå ganske lang tid før noko slikt vert aktuelt. Det er ikkje det som er framme i første rekkje, det er andre område som nå er mykje meir aktuelle, og som vert debatterte. Betalings-TV er jo noko som vil vera totalt skilt frå allmennkanalen NRK, men det kan koma om ei tid, når ein om nokre år måtte få digital-TV òg her til lands. Men eg ser ikkje på det som den store endringa oppe i dette, og eg ser heller ikkje at det er det som NRK vil satsa på først. Det er atskillege andre ting som NRK har prioritert før dette.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet til replikk.

Ågot Valle (SV): Jeg tror alle her i salen – de fleste i hvert fall – er opptatt av å forsvare NRK som en lisensfinansiert allmennkringkaster, og at NRK har forpliktelser til å stå for mangfold og kvalitet, til å produsere og sende program som samler de mange foran TV-skjermen, men også smale program som i utgangspunktet ikke er rettet mot det høye seertallet.

SV er klar over at det ikke er en lett oppgave å forsvare kvalitet og mangfold i en stadig tøffere medie verden, en medie verden som har gitt oss mer kommersiell enfold. Derfor vil NRK som mediebedrift stå overfor mange tøffe utfordringer. Jeg er realistisk nok til å innse at for å forsvare NRK som reklamefri allmennkringkaster, kan det bli nødvendig å gi NRK flere bein å stå på økonomisk. Derfor vil SV i hovedsak støtte Regjeringas forslag, men det er ett unntak, og det er at vi ikke vil slippe til reklame på tekst-TV, og det skal jeg begrunne – begrunnelsen er vel allerede gitt. Samtidig vil vi advare mot en utvikling der det å øke forretningsdriften i seg sjøl ut fra et ensidig blick på seertall blir et mål. For å forhindre en kommersialisering av NRK, blir det da nødvendig å stille opp med andre alternativ enn bare uhemmet å utvide forretningsdriften. For SV kan det bli aktuelt å stille opp med statsmidler til digitale investeringer, og vi vil også peke på de mulighetene som ligger i å innføre konsesjon på reklamefinansierte allmennkringkaster. Konsesjonsavgift kan være med på å finansiere noen for NRK nødvendige investeringer, men først og fremst vil det kunne gi norsk filmproduksjon et løft, som igjen vil komme både NRK og TV 2 til gode.

NRK begrunner behovet for mer midler med at det koster å sende dyre sportssendinger, og det er helt sant. Men da vil jeg peke på at prisen på sportssendinger vil bli påvirket i positiv lei dersom og når Stortinget senere vedtar opplegget i Ot. prp. nr. 2.

SV vil, som sagt, gå imot reklame på tekst-TV. Det gjør vi fordi tekst-TV er en integrert del av den reklamefrie allmennkringkasteren NRK. For publikum vil tekst-TV framstå som en del av allmennkanalenes tilbud, slik Forbrukerombudet skriver i en høringsuttalelse. Reklame på tekst-TV mener vi derfor vil undergrave lisensfinansiering. Og uansett hva representanten Lånke sier, vil reklame på tekst-TV være med på å øke reklamepresset, for dersom en åpner opp for reklame på flere arenaer, vil det øke reklamepresset. Og er det noe særlig barn og unge trenger mindre av, og ikke mer av, er det reklame og forbrukspress.

Jeg er – jeg hadde nær sagt – smertelig klar over at vedtaket i dag betyr grønt lys for NRK til å involvere seg i betalings-TV, og det er også vi med på. Men det kan bety at NRK kan bli fristet til å sende de mest attraktive programmene i betalings-TV først, rett og slett for å tjene mest mulig penger. Konvergensutvalget advarer mot at gratistilbudet i allmennkanalene svekkes dersom NRK faller for denne fristelsen. Jeg oppfatter det også slik at departementet i brev til komiteen også uttrykker en be-

kymring, men at departementet vil følge utviklingen nøye. Det er greit, men jeg mener det er for defensivt. Her er det om å gjøre å være føre var, og jeg er forundret over at komiteflertallet ikke ser denne problemstillinga, siden de ikke er med på merknaden til SV, og heller ikke er med på at departementet allerede nå må avklare prinsipper om hvordan denne balansegangen skal takles.

SV støtter i hovedsak innstillinga angående sponing i kringkasting. Vi oppfatter det slik, som flere andre har gjort, at det vi nå gjør i dag, er å rydde opp i skillet mellom reklame og sponing. Men vi er ikke enig med komiteflertallet i at det skal være mulig å sponse undervisningsprogram. Det er to grunner til det. For det første er barn og unge en målgruppe for undervisningsprogram, og vi mener derfor at sponing av undervisningsprogram vil kunne bryte med prinsippet om at program for barn og unge ikke skal kunne sponses. For det andre må det aldri oppstå tvil om at innholdet i undervisningsprogram er objektivt i den forstand at det ikke påvirkes av eventuelle interesser. Derfor er jeg forundret over at flertallet – ikke noen andre partier – heller ikke ser denne problemstillinga.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Jon Olav Alstad (A): Jeg har i grunnen bare et lite spørsmål knyttet til kommentarene fra SV hva gjelder betalings-TV. SV har ikke vært imot innføring av betalings-TV, men har hatt en del andre betenkeligheter, så det kunne vært greit å få en avklaring på følgende: Syns SV det er rimelig at norske lisensbetalere skal betale hvis man oppretter et betalingstilbud for å nå norske seere som er interessert i norske kanaler, enten det er i Spania eller det er i USA, og at de seerne som da får et tilbud, slipper unna – det jo er betalings-TV det ofte blir snakk om?

Ågot Valle (SV): Jeg oppfatter det også sånn at det kan gis muligheter for å opprette betalings-TV som er ment for det norske markedet. Derfor er Konvergensutvalget og Senteret for medieøkonomi, Handelshøyskolen BI, bekymret for at NRK kan være fristet til å sende de mest attraktive programmene først på betalings-TV og dernest på allmennkanalen NRK.

Vi har ikke vært imot å gi NRK muligheten til å opprette betalings-TV. Derfor er vi også med på det i denne innstillingen. Men vi mener at departementet, som er bekymret for at allmennkanalen på en måte kan miste grepet sitt ved denne utviklingen, allerede nå bør se på hvordan man prinsipielt kan gå fram for å takle denne balansegangen.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet til replikk.

Statsråd Åslaug Marie Haga: Når det gjelder sponing i kringkasting, slutter flertallet i komiteen seg i hovedsak til Regjeringens forslag. Samlet sett betyr dette at vi får klarere skiller mellom vanlige reklameinnslag og sponsoridentifikasjon. Samtidig oppheves den noe kunstige grensen for hvor store inntekter NRK kan få fra

sponing. Hvis NRK etter dette skulle få høyere inntekter fra sponing, vil dette bety at allmennkringkastingen i Norge blir styrket.

Regjeringens forslag om strengere regler for NRK enn for andre fjernsynsselskap når det gjelder sponsoridentifikasjon, bygger for det første på et ønske om å holde NRK mest mulig reklamefritt. Jeg nevner her at departementet har mottatt mange reaksjoner på omfattende presentasjon av sponsorer, spesielt i NRKs sendinger. Særlig gjelder dette sportssendinger.

For det andre er det kommet klare indikasjoner på at de kommersielle fjernsynsselskapene vil tape penger på innskrenkninger i forhold til dagens regler. Det er ikke uten videre gitt at disse selskapene kan kompensere dette tapet gjennom økte reklameinntekter. Det var således ut fra en samlet vurdering av disse elementene at Regjeringen tok sitt standpunkt om ulike regler for NRK og de øvrige selskapene. Men jeg tar selvsagt flertallets syn om like regler for alle selskap til etterretning.

Vi vil snarlig følge opp behandlingen av proposisjonen, og et utkast til forskrifter vil bli sendt på høring tidlig på nyåret.

Jeg er glad for at flertallet i komiteen slutter seg til departementets forslag om NRKs forretningsmessige virksomhet.

Hensikten med departementets forslag er tredelt. For det første er dagens regelverk ikke presist nok og bidrar til å så tvil om hvilke muligheter NRK reelt har til å engasjere seg i forretningsmessige aktiviteter. For det andre utsettes NRK i dag for en helt annen konkurranse fra kommersielle kringkastere i inn- og utland enn for bare få år tilbake. Skal NRK beholde sin sentrale posisjon som allmennkringkaster, må selskapet kunne engasjere seg bredere enn tilfellet er i dag. For det tredje er det viktig å få presisert at det er en absolutt forutsetning at overskuddet fra forretningsdriften skal brukes til å produsere og kjøpe inn programmer for sending i allmennkanalene. Forslaget bidrar dermed til å styrke allmennkringkastingen i Norge, noe det i lang tid har vært bred politisk enighet om i denne sal. Det vil imidlertid være feil å tro at disse inntektene – viktige som de vil være – gjør lisensinntektene mindre sentrale for NRK.

Et viktig element i departementets forslag er å hindre at det blir brukt lisensmidler til å krysssubsidiere forretningsvirksomheten, som mange har vært inne på her. Jeg kan forsikre om at vi vil følge utviklingen svært nøye, og om nødvendig innføre spesielle regler om separat regnskapsføring, slik vi har beskrevet i brede ordelag i proposisjonen.

Et flertall i komiteen ber om at det blir utarbeidet forslag til regler slik at filmer som er i strid med straffelovens bestemmelser om utilbørlig bruk av grove voldsskildringer, kan vises når det ikke skjer i næring. Dette vil i praksis si i filmklubber.

Jeg vil her benytte anledningen til å presisere at straffelovens § 382 setter forbud mot å vise slike voldsskildringer *offentlig*.

Jeg vil også understreke at de aller fleste filmklubbene er tilgjengelige for det brede publikum. Med andre ord er

visning i de fleste filmklubbene offentlig visning selv om visningen ikkje skjer i næring. Dette betyr at dersom flertallets forslag blir realisert, vil tilgangen på voldsfilm øke. Jeg finner dette beklagelig i lys av bl.a. handlingsplanen mot vold i bildemediene, som regjeringen Harlem Brundtland iverksatte.

Jeg vil imidlertid lojalt følge opp flertallets merknad og ta saken opp med Justisdepartementet, som er den rette instans når det gjelder endringer i straffeloven. Flertallets syn kan – slik jeg ser det – ikke gjennomføres uten at det skjer endringer i straffeloven.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Per Sandberg (Frp): Stortinget har ved flere anledninger uttrykt at man ønsker et forsterket og et livskraftig lokal-TV. Vi ser nå at man er i ferd med å bygge opp et godt lokalt fjernsynstilbud landet over. Selv om den økonomiske situasjonen og oversikten for 1998 viser at lokal-TV er i vekst, ser vi at man fortsatt sliter med eksistensgrunnlaget. Underskuddene er betydelige. Det siste året var det faktisk bare 1/3 av stasjonene som gikk i balanse.

I Voksenåserklæringen uttrykte dagens regjering:

«Nærradio og lokal-TV er viktige faktorer i det lokale mediebildet, og bør sikres gode rammevilkår.»

Ser ikke statsråden noen betenkeligheter ved at nye og frie rammer for NRK lett kan få meget uheldige følger for dagens nyetablerte lokal-TV? Hvis NRK får så vide rammer som departementet foreslår, og som ligger i saken i dag, vil lokal-TV rett og slett få en ny og stor kommersiell konkurrent, altså NRK.

Når realitetene er slik som de foreligger her i dag, innser også vi i Fremskrittspartiet at dette får flertall. Da blir mitt naturlige spørsmål til statsråden: Vil statsråden underveis eventuelt foreta noen konsekvensanalyser for de lokale TV-stasjonene, og hva vil statsråden eventuelt gjøre for å ivareta lokal-TV's rett og eksistensgrunnlag i forhold til den nye og forsterkede konkurransevridningen som ligger i dagens forslag?

Statsråd Åslaug Marie Haga: Det er riktig som representanten Sandberg påpeker, at Regjeringen er svært opptatt av å opprettholde både lokal-TV og lokalradio på et høyt nivå. Det oppfatter vi som viktig, også i en distriktspolitisk sammenheng.

Så er spørsmålet om de nye og friere rammene for NRK får konsekvenser for lokal-TV og -radio. Umiddelbart er det definitivt ikke gitt at det vil få noen automatiske konsekvenser. Jeg er opptatt av at vi skal greie å opprettholde NRK omtrent som flertallet av det norske folk kjenner det, samtidig som vi skal opprettholde lokal-TV og lokalradio. Men jeg tror vi må være realistiske i vårt forhold også til NRK, og for noen av oss er det veldig viktig å opprettholde NRK som en lisensfinansiert allmennkringkaster som nettopp ivaretar mangfold og kvalitet. Skal vi greie det, er vi nødt til å gjøre enkelte endringer i den forretningsmessige driften og i de forretningsmessige mulighetene som NRK skal ha. Så jeg er

opptatt av at vi både skal greie å ivareta NRK på en god måte og også skal greie å opprettholde lokalradio og lokal-TV på en god måte. Vi vet at det er mange som sliter økonomisk når det gjelder det lokale nivået, men jeg kan ikke se at vi gjennom de endringene vi nå gjør i forhold til NRK, vil skape forhold som endrer rammebetingelsene for lokalradio og lokal-TV dramatisk.

Trond Helleland (H): Statsråden holdt fast ved at innføring av ikke-bevegelig sponsoridentifikasjon for de kommersielle kanalene ville kunne medføre et betydelig inntektstap. Jeg synes det da er interessant at statsråden og for så vidt også flertallet – som kanskje ikke er av den samme oppfatning, at det vil medføre inntektstap – med åpne øyne går inn for det, når en ser den litt vanskelige situasjonen den kommersielle allmennkringkasteren TV 2 nå er oppi økonomisk.

Når det gjelder punktet om tekst-TV og reklame på tekst-TV, hørte jeg ikke at statsråden nevnte det. Nå hadde statsråden ikke mer en 5 minutter til rådighet, så da tenkte jeg å gi henne en liten mulighet til å utdype det i sitt svar.

Representanten Lånke viste til uttalelsen fra Barne- og familiedepartementet, og han la spesielt vekt på at det skulle vurderes om en i forskriften skulle forby reklame når tekstfjernsyn direkte er ment å støtte oppunder eller ligger på skjermen samtidig med det ordinære programmet i allmennkanalenes fjernsynssendinger.

Jeg vil gjerne ha statsrådens kommentar til forslaget fra Barne- og familiedepartementet, fordi Kulturdepartementet også sier:

«Kongen i forskrift skal kunne gi nærmere regler om utsending av reklame i NRKs tekstfjernsyn, m.a. slik at dei omsyna Barne- og familiedepartementet nemnar kan ivareta kast.»

Jeg lurer på om det er «dei omsyna» som representanten Lånke viste til i sitt innlegg, som også statsråden vil legge vekt på når det skal utformes regler eller forskrifter for dette. Og kan statsråden si noe om det er teknisk mulig å operere med et sett tekst-TV-sider som henger sammen med sendingene til NRK, der det ikke skal være reklame, og et sett tekst-TV-sider som er utenom sendetid, der det skal være reklame? Er det slik departementet har tenkt seg dette, eller er det representanten Lånke som har misforstått?

Statsråd Åslaug Marie Haga: Det har vært en relativt bred diskusjon her omkring tekst-TV. Jeg har bare lyst til å si helt innledningsvis at jeg synes det er en ganske komplisert sak. Vi har i departementet gjort avveininger i ulike retninger, og jeg tror vi har vært innom de fleste argumenter som har blitt anført i denne debatten i den ene og den andre retningen. Men vi har da konkludert med det som fremgår av proposisjonen. Mitt generelle utgangspunkt for å gå for den løsningen er at vi er nødt til å gi NRK forretningsmessige muligheter for at vi skal greie å opprettholde reklamefrie kanaler med et stort mangfold. Men jeg sier ikke at dette er enkelt. Vi har foretatt avveininger fram og tilbake og havnet der vi har havnet.

Som representanten Helleland viste til, redegjør vi i proposisjonen for muligheten for at Kongen i forskrift skal kunne gi nærmere regler om utsending av reklame i NRKs tekstfjernsyn. Jeg må innrømme at jeg ikke har full oversikt over de tekniske mulighetene, men jeg vil bare her bekrefte at vi vil gå inn i prosessen i forhold til forskrift på det tidspunkt det måtte være nødvendig, og at vi vil vurdere ulike sider og ulike problemstillinger som det vil være nødvendig å ta høyde for i den prosessen.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet til replikk. Fleire har heller ikkje bede om ordet til sakene nr. 5 og 6.
(Votering, sjå side 134)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutt, sa

presidenten: Odelstinget skal votere i sakene nr. 1-6.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

I o v

om endringer i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4

I

I vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4 gjøres følgende endringer:

Ny § 23 b skal lyde:

*Forbud mot bruk av elektronisk utstyr i motorvogn
Departementet kan gi nærmere bestemmelser om forbud mot bruk i motorvogn av elektronisk utstyr som kan forstyrre føreren.*

§ 28 nytt annet ledd skal lyde:

Departementet kan gi nærmere regler om godkjenning av pris for bruk av øvingsbaner til obligatorisk opplæring for fører av tunge kjøretøy.

II

Loven trer i kraft straks.

Presidenten: Framstegspartiet har varsla at dei vil gå imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 59 mot 13 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 20.04.14)

Presidenten: Det vert votert over overskrifta til lova og lova i det heile. Presidenten reknar med at Framstegspartiet også her vil gå imot. – Det vert nikka.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile vart vedteken med 61 mot 13 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 20.04.44)

Presidenten: Lovvedtaket vil verte sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Siv Jensen på vegner av Framstegspartiet sett fram eit forslag til § 6.

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

I o v

om endringer i lov av 25. april 1986 nr. 11 om fordeling av utgifter til fjerning av innretninger på kontinentalsokkelen

I

I lov av 25. april 1986 nr. 11 om fordeling av utgifter til fjerning av innretninger på kontinentalsokkelen gjøres følgende endringer:

Lovens tittel skal lyde:

Lov om *tilskudd* til fjerning av innretninger på kontinentalsokkelen

§ 1 skal lyde:

Når innretninger brukt til utvinning eller rørledningstransport av petroleum kreves fjernet i medhold av petroleumsløven § 5-3 skal staten *ved tilskudd* dekke sin andel av de samlede utgifter ved fjerningen i samsvar med reglene i denne lov. Dette gjelder likevel ikke utgifter pådratt før det er truffet vedtak om fjerning i medhold av petroleumsløven.

Avgjørelse ved ligningen om hva som er utgifter ved fjerningen, jf petroleumsskatteløven § 3 g, er bindende for utbetalinger av tilskudd etter denne lov.

Departementet kan ved enkeltvedtak eller forskrift fastsette hva som etter denne lov skal anses som utgifter ved fjerningen.

§ 2 skal lyde:

Statens prosentvise andel av fjerningsutgiftene i forhold til *det enkelte tilskuddssubjekt* fastsettes lik summen av *tilskuddssubjektets* endelig utlignede skatter på inntekt av utvinning og rørledningstransport av petroleum over de år vedkommende fjerningsenhet har vært i bruk for *tilskuddssubjektet*, dividert med summen over de samme årene av *tilskuddssubjektets* alminnelige inntekt henført til sokkeldistriktet. Skatt som nevnt i selskapskatteløven § 3-5, eller tilsvarende skatt beregnet på grunnlag av utbytte som det er gitt fradrag for ved skattleggingen i Norge, tas ikke i betraktning ved beregningen etter første punktum.

Med tilskuddssubjekt menes i denne lov eier eller rettighetshaver som endelig bærer utgifter ved fjerningen, når innretninger brukt til utvinning eller rørledningstransport av petroleum kreves fjernet i medhold av petroleumsløven § 5-3. Bestemmelsen gjelder bare for tilskuddssubjekt som er skattepliktig etter petroleumsskatteløven § 5.

Tilskudd som utbetales i medhold av § 1, jf § 2, kan ikke overstige tidligere samlet skatt etter petro-

leumsskatteloven §§ 3 og 5 betalt av tilskuddssubjektet med fradrag for tidligere utbetalt tilskudd. Eventuelt overskytende tilskudd avregnes mot fremtidig ilignet skatt.

Ved fastsettelse av statens prosentvise andel etter første ledd tas ikke med utlignede skatter og beregningsgrunnlag for skatt for inntektsår før 1975.

§ 5 skal lyde:

Ved fastsettelsen av statens andel etter § 1 skal de ulike tilskuddssubjekts kostnadsandel legges til grunn. Med kostnadsandel menes den andel av de samlede utgifter ved fjerningen vedkommende tilskuddssubjekt endelig bærer. Har et tilskuddssubjekt ervervet sin eierandel i de aktuelle innretninger helt ut gjennom overdragelse av innretningene etter de starttidspunkter for brukstiden som er angitt i § 3 tredje ledd, anses brukstiden for dette tilskuddssubjektet å starte det året overdragelsen fant sted. Departementet kan likevel gjøre vedtak om at en annen brukstid skal legges til grunn hvor en eierandel helt eller delvis er overdratt etter de starttidspunkter som er angitt i § 3 tredje ledd. Slikt vedtak kan også bestemme at andre kostnadsandeler enn nevnt i første punktum eller at tidligere eiere eller rettighetshaveres inntekts- og skatteforhold skal legges til grunn ved andelsberegningen.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 6 skal lyde:

Dersom statens tilskuddsandel fastsatt etter § 2 er lavere enn skattesatsen for alminnelig inntekt på tidspunktet for vedtak om fjerning, kan tilskuddssubjektet likevel kreve at staten dekker en andel lik nevnte skattesats. Tilskudd fastsatt i medhold av denne bestemmelse som overstiger beregnet tilskudd etter § 2, kommer ikke til utbetaling, men avregnes mot fremtidig skatt etter petroleumsskatteloven §§ 3 og 5 ilignet tilskuddssubjektet.

Presidenten: Her ligg det føre eit avvikande forslag frå Framstegspartiet. Forslaget lyder:

«§ 6 skal lyde:

Dersom statens tilskuddsandel fastsatt etter § 2 er lavere enn 50 pst., kan tilskuddssubjektet likevel kreve at staten dekker en slik andel av fjerningsutgiftene. Tilskudd fastsatt i medhold av denne bestemmelsen som overstiger beregnet tilskudd etter § 2, kommer ikke til utbetaling, men avregnes mot fremtidig skatt etter petroleumsskatteloven §§ 3 og 5 ilignet tilskuddssubjektet.»

Det vert votert alternativt mellom tilrådinga frå komiteen og dette forslaget.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom tilrådinga frå komiteen og forslaget frå Framstegspartiet vart tilrådinga vedteken med 63 mot 12 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 20.05.51)

Vidare var tilrådd:

Ny § 8 skal lyde:

Departementet kan fastsette nærmere regler til utfylling og gjennomføring av denne lov.

II

Endringene under I trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Det vert votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Lovvedtaket vil verte sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Presidenten vil gjere merksam på at det forslaget frå Sosialistisk Venstreparti som er teke inn i innstillinga på side 22, ikkje er sett fram.

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

l o v

om betalingssystemer m.v.

Kapittel 1 Definisjoner

§ 1-1 Interbanksystemer og systemer for betalingstjenester

Som interbanksystem regnes systemer basert på felles regler for avregning, oppgjør eller overføring av penger mellom kredittinstitusjoner.

Som systemer for betalingstjenester regnes systemer basert på standardvilkår for overføring av penger fra eller mellom kundekonti i banker og finansieringsforetak når overføringene bygger på bruk av betalingskort, tallkoder eller annen form for selvstendig brukerlegitimasjon utstedt til en ubestemt krets.

§ 1-2 Verdipapiroppgjørssystemer

Som verdipapiroppgjørssystem regnes systemer basert på felles regler for avregning, oppgjør eller overfø-

ring av finansielle instrumenter som nevnt i verdipapirhandeloven § 1-2 annet ledd.

§ 1-3 Andre definisjoner

Med deltaker menes avregningsentral, oppgjørsbank, sentral motpart, annen institusjon eller foretak som deltar i et interbanksystem eller verdipapiroppgjørssystem.

Med avregningsentral menes foretak som foretar avregning.

Med oppgjørsbank menes kontobank for deltakere i et interbanksystem eller verdipapiroppgjørssystem.

Med sentral motpart menes institusjon som trer inn som part eller på annen måte garanterer for at andre deltakere oppfyller sine forpliktelser.

Med avregning menes omregning av ordrer mellom to eller flere deltakere til en samlet nettoforpliktelse eller nettofordring.

Med oppgjør menes endelig overføring av penger eller finansielle instrumenter mellom deltakere i interbanksystemer eller verdipapiroppgjørssystemer.

Med oppdrag menes deltakers ordre om å overføre betalinger eller finansielle instrumenter til en annen deltaker i systemet.

Med innledning av insolvensbehandling menes tidspunkt for åpning av gjeldsforhandling etter lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs (konkursloven) § 4 fjerde ledd, tidspunkt for åpning av konkurs etter konkursloven § 74 første ledd, eller tidspunkt for vedtak om offentlig administrasjon etter lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner § 4-5.

Med betalingskort menes uttaks-, debet- og kredittkort eller lignende kort for uttak eller overføring av penger.

Med EØS menes Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet.

Kapittel 2 Interbanksystemer

§ 2-1 Formål

Formålet med bestemmelsene i dette kapittel er å bidra til at interbanksystemer organiseres slik at hensynet til finansiell stabilitet blir ivaretatt. Det skal særlig legges vekt på å motvirke risiki som følge av likviditets- eller soliditetssvikt hos deltakere i slike systemer.

§ 2-2 Virkeområde

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder for etablering og drift av interbanksystemer her i riket.

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder ikke for Norges Bank.

§ 2-3 Konesjon

Et interbanksystem kan ikke etableres eller drives uten tillatelse av Norges Bank.

Norges Bank kan gjøre unntak fra kravet til tillatelse for systemer som har et så begrenset omfang at det ikke antas å ville ha betydning for den finansielle stabiliteten.

§ 2-4 Vilkår for konesjon

Et interbanksystem skal ha en operatør som er ansvarlig for etablering og drift. Operatøren kan være en av de deltakende banker, annet selskap, selveiende institusjon eller forening.

Daglig leder av operatørens virksomhet skal oppfylle nødvendige krav til hederligandel og erfaring. Tilsvarende gjelder for styremedlemmene.

Avtalen mellom deltakerne i et interbanksystem skal angi hvilke rettigheter og plikter deltakerne skal ha overfor hverandre, samt angi operatør.

Norges Bank kan fastsette nærmere krav til virksomheten, herunder kapitalkrav til og krav til sikkerhet overfor operatør, oppgjørsbank eller sentral motpart.

§ 2-5 Søknad om konesjon

Søknaden om konesjon skal opplyse om:

- eier- og deltakerforhold samt plan for systemets organisering og drift, herunder om oppgavefordelingen mellom banker og andre institusjoner som deltar i systemet,
- de kriterier som er fastsatt for tilslutning til og deltakelse i systemet. Er deltakelse i systemet betinget av medlemskap eller kapitalinnskudd, skal det opplyses om dette,
- tiltak for å sikre den tekniske driften, herunder beredskap for driftsavbrudd dersom det ordinære systemet ikke fungerer,
- tiltak for å begrense risiki i systemet som følge av likviditets- eller soliditetssvikt hos deltakere i slike systemer,
- prinsipper for tilknytning av systemer for betalingstjenester og annen overføring av penger mellom kundekonti.

Avtale som nevnt i § 2-4 tredje ledd skal vedlegges søknaden.

§ 2-6 Endringsavtaler og nye avtaler

Operatøren skal gi melding til Norges Bank før det foretas endring av betydning når det gjelder eier-, organisasjons- og driftsforhold m.v. som nevnt i §§ 2-4 til 2-5.

Endring kan iverksettes dersom Norges Bank ikke har truffet annen beslutning innen 2 måneder etter at melding er mottatt.

Norges Bank kan fastsette nærmere regler om endringer som omfattes av paragrafen her, herunder regler om fritak for meldeplikt.

§ 2-7 Adgangen til å delta i interbanksystemer

Kredittinstitusjoner som har adgang til å drive virksomhet her i riket har rett til å bli medlem i interbanksystemer og til å bruke disse i samsvar med fastsatte tariff- og alminnelige forretningsvilkår. Dette gjelder ikke hvis konesjon er gitt og avtalen for interbanksystemet fastsetter at det skal gjelde særlige vilkår for tilknytning til eller deltakelse i systemet.

§ 2-8 Suspensjon av deltakere

Operatøren skal suspendere en deltaker fra systemet dersom fortsatt deltakelse vil være i strid med § 2-1. Før

vedtak om suspensjon treffes, skal saken såvidt mulig forelegges Norges Bank.

§ 2-9 Tilsyn m.v.

Norges Bank kan kreve at operatøren gir de opplysninger som Norges Bank anser nødvendige for å påse at systemet innrettes og drives i samsvar med bestemmelse gitt i eller i medhold av loven her.

Finner Norges Bank at systemet ikke er innrettet eller drives i samsvar med bestemmelser fastsatt i eller i medhold av lov, kan Norges Bank gi operatøren de pålegg som er nødvendige for å rette på forholdet.

Norges Bank kan kreve at det utpekes ny operatør dersom operatøren ikke lenger anses egnet til å forestå virksomheten.

§ 2-10 Tilbakekall av konsesjon

Norges Bank kan trekke tillatelsen etter § 2-3 helt eller delvis tilbake dersom:

- a) operatøren har gjort seg skyldig i grov eller vedvarende overtredelse av sine plikter gitt i eller i medhold av lov,
- b) det ellers forekommer misligheter hos operatøren eller andre omstendigheter som gir grunn til å frykte at systemet ikke virker som angitt i § 2-1,
- c) operatøren ikke lenger driver aktiv virksomhet knyttet til den konsesjonspliktige virksomheten.

Kapittel 3 Systemer for betalingstjenester

§ 3-1 Formål

Formålet med bestemmelsene i dette kapittel er å bidra til at systemer for betalingstjenester innrettes og drives slik at hensynet til sikker og effektiv betaling og til rasjonell og samordnet utførelse av betalingstjenester ivaretas.

§ 3-2 Meldeplikt

Det skal uten unødig opphold gis melding til Kredittilsynet om etablering og drift av system for betalingstjenester.

Meldingen skal inneholde opplysninger om:

- a) avtalene mellom deltakende institusjoner om overføring eller uttak av betalingsmidler,
- b) avtalene om tilknytning av brukersteder,
- c) avtalene mellom systemer for betalingstjenester,
- d) bruk av betalingskort, tallkoder eller annen form for selvstendig brukerlegitimasjon som skal benyttes ved betaling.

§ 3-3 Almennelige systemkrav

Systemer for betalingstjenester skal innrettes og drives i samsvar med formålet i § 3-1. Kredittilsynet kan gi nærmere regler om standardisering av avtaler, vilkår, tekniske forhold m.v. for systemer for betalingstjenester.

Finner Kredittilsynet at et system ikke innrettes eller drives i samsvar med bestemmelser fastsatt i eller i medhold av lov, kan Kredittilsynet gi den institusjonen som

driver systemet de pålegg som er nødvendige for å rette på forholdet.

Kapittel 4 Rettsvern og sikkerhet for avregnings- og oppgjørsavtaler

§ 4-1 Virkeområde

Bestemmelse i dette kapitlet gjelder for interbanksystemer med tillatelse etter § 2-3, Norges Bank, og for verdipapiroppgjørssystemer etter særskilt godkjenning av Kredittilsynet.

Bestemmelsene i dette kapitlet kan etter særskilt godkjenning gis anvendelse for interbanksystemer og verdipapiroppgjørssystemer som er etablert i annen EØS-stat. Godkjenning skal kun gis dersom systemets regler anses formålstjenlige. Godkjenning til interbanksystemer gis av Norges Bank. Godkjenning til verdipapiroppgjørssystemer gis av Kredittilsynet.

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder bare systemer med minst tre deltakere, som har avtalt at norsk lovgivning skal anvendes for systemet i samsvar med § 4-3, og som er meldt til EFTAs overvåkningsorgan i samsvar med § 4-5.

Bestemmelsene i §§ 4-2 første og tredje ledd og 4-4 gjelder også for norske deltakere i interbanksystemer eller verdipapiroppgjørssystemer som har valgt lovgivningen i annen EØS-stat for systemet og som er meldt til EFTAs overvåkningsorgan eller EU-kommisjonen i samsvar med rådsdirektiv 98/26/EF om endelig oppgjør i betalingssystem og i oppgjørssystem for verdipapir.

§ 4-2 Rettsvern for avtaler om avregning og oppgjør

Avtaler om avregning og oppgjør kan gjøres gjeldende etter sitt innhold selv om det innledes insolvensbehandling hos en deltaker i systemet når oppdraget er lagt inn i systemet før det er innledet insolvensbehandling.

Tidspunktet for når et oppdrag skal anses mottatt i systemet skal avtales mellom deltakerne i systemet. Det samme gjelder tidspunktet for når retten til å tilbakekalle ordre er bortfalt. Norges Bank kan for interbanksystemer fastsette nærmere regler om når oppdrag skal anses lagt inn etter første ledd. Kredittilsynet kan fastsette slike regler for verdipapiroppgjørssystemer.

Dersom et oppdrag blir lagt inn i systemet etter at det er innledet insolvensbehandling etter første ledd, og oppdraget gjennomføres samme dag som insolvensbehandling innledes, gjelder første ledd tilsvarende dersom avregningsentralen, sentral motpart eller oppgjørsbanken kan godtgjøre at de etter oppgjørstidspunktet ikke hadde eller burde hatt kunnskap om at insolvensbehandling var innledet.

§ 4-3 Lovvalg

Deltakerne kan bare velge lovgivningen i en EØS-stat der minst én av deltakerne har hovedkontor.

Lovgivningen i den stat som deltakerne har valgt for systemet etter første ledd avgjør hvilke rettigheter og forpliktelser en insolvent deltaker har som deltaker i systemet.

§ 4-4 Sikkerhet

Sikkerhet som er stilt overfor en deltaker i et interbanksystem eller verdipapiroppgjørssystem, kan ikke omstøtes etter dekningsloven § 5-7.

Dersom finansielle instrumenter som nevnt i verdipapirhandelloven § 1-2 annet ledd er stilt som sikkerhet etter første ledd, og retten til de finansielle instrumentene er registrert i et register, en konto eller en verdipapirsentral i en EØS-stat, skal lovgivningen i dette landet være bestemmende for rettighetene til innehaver av sikkerhetsstillelsen.

§ 4-5 Meldeplikt

Interbanksystemer som nevnt i § 4-1 skal gi melding til Norges Bank om hvem som er deltakere i systemet, og om endringer med hensyn til deltakerne. Verdipapiroppgjørssystemer som nevnt i § 4-1 skal gi tilsvarende melding til Kredittilsynet.

Norges Bank skal gi melding til EFTAs overvåkningsorgan om systemer som omfattes av kapitlet her, og gi melding om innledning av insolvensbehandling hos en deltaker i et slikt system.

En deltaker i systemet skal opplyse enhver tredjepart som har begrunnet interesse i opplysningene, om hvilke systemer deltakeren er medlem av og om hovedreglene for systemets virksomhet.

Kapittel 5 Øvrige bestemmelser

§ 5-1 Forskrifter

Departementet kan fastsette nærmere regler om:

- norske finansinstitusjoners deltakelse i utenlandske betalingssystemer,
- avregning, oppgjør og overføring av betalingsmidler til og fra utlandet,
- systemer for betalinger som ikke er knyttet til kundekonti i banker og finansieringsforetak,
- utfylling og avgrensning av bestemmelsene i loven her.

§ 5-2 Taushetsplikt

Ansatte og tillitsvalgte i en institusjon som omfattes av denne lov, har taushetsplikt med hensyn til opplysninger de får om andres forretningsmessige eller private forhold, med mindre annet følger av lov. Tilsvarende gjelder andre som utfører oppdrag for institusjonen.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at styret eller noen som har fullmakt fra styret gir andre finansinstitusjoner opplysninger som er mottatt i egenskap av operatør.

§ 5-3 Straffebestemmelser og tvangsmulkt

Ansatte eller tillitsvalgte i institusjoner som omfattes av denne lov og som forsettlig eller uaktsomt overtrer loven eller bestemmelser eller pålegg gitt med hjemmel i loven, straffes med bøter eller under særlig skjerpene omstendigheter med fengsel inntil 1 år, dersom forholdet ikke går inn under strengere straffebestemmelse. Medvirkning straffes på samme måte.

Overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov er forseelse. Foreldelsesfristen for adgang til å reise straffesak er 5 år.

Hvis pålegg i medhold av loven ikke blir etterkommet, kan departementet bestemme at de personer eller den institusjon som skal oppfylle pålegget, skal betale en daglig løpende mulkt til forholdet er rettet. Pålegg om mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 5-4 Lovens anvendelse på Svalbard

Kongen gir forskrift om denne lovs anvendelse for Norges økonomiske sone og for Svalbard, Jan Mayen og bilandene, og kan fastsette særlige regler under hensyn til forholdene der.

Kapittel 6 Ikrafttredelse. Overgangsregler. Endringer i andre lover

§ 6-1 Ikrafttredelse og overgangsregler

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. De enkelte bestemmelser kan settes i kraft til ulik tid.

Departementet kan fastsette nærmere overgangsregler.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 6-2 Endringer i andre lover

Fra den tid loven trer i kraft gjøres følgende endringer i andre lover:

- I lov 24. mai 1961 nr. 1 om sparebanker skal § 23 annet ledd lyde:

Bestemmelsen i første ledd gjelder ikke lån i Norges Bank og i Sparebankenes sikringsfond. Uten hinder av bestemmelsen i første ledd, kan en sparebank stille sine faste eiendommer som sikkerhet for lån til finansiering av eget bankbygg. *En sparebank kan også uten hinder av bestemmelsen i første ledd stille sine eiendeler som sikkerhet for avtaler overfor avregningsentral, sentral motpart eller oppgjørsbank.* Kredittilsynet kan dispensere fra bestemmelsen i første ledd.

- I lov 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker gjøres følgende endring:

§ 5 tredje ledd annet punktum oppheves.

- I lov 8 juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs (konkursloven) gjøres følgende endringer:

§ 5 nytt annet ledd skal lyde:

Skifteretten skal straks underrette Norges Bank når den har avsagt kjennelse om åpning av gjeldsforhandling i institusjon som deltar i system som nevnt i lov om betalingssystemer § 1-1 første ledd eller § 1-2.

§ 78 nytt femte ledd skal lyde:

Skifteretten skal straks underrette Norges Bank når den har avsagt kjennelse om åpning av konkurs i institusjon som deltar i system som nevnt i lov om betalingssystemer § 1-1 første ledd eller § 1-2.

4. Lov 8. mars 1985 nr. 8 om midlertidig tillegg til lov av 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner oppheves.

5. I lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet (sentralbankloven) gjøres følgende endringer:

§ 5 tredje ledd nytt fjerde og femte punktum skal lyde:

Representantskapet kan etter forslag fra hovedstyret bestemme at produksjon av pengesedler og mynter eller annen forretningsmessig virksomhet som faller inn under denne loven, skal utøves av selskap som banken helt eller delvis eier. Representantskapet fører tilsyn med slike selskaper.

Nåværende § 5 tredje ledd fjerde til syvende punktum, blir sjette til niende punktum.

Ny § 8a skal lyde:

§ 8a Egne foretak

Representantskapet kan etter forslag fra hovedstyret bestemme at produksjon av pengesedler og mynter eller annen forretningsmessig virksomhet som faller inn under denne loven, skal utøves av selskap som banken helt eller delvis eier. Hovedstyret representerer banken som eier i slike selskaper.

Representantskapet fører tilsyn med selskap som nevnt i første ledd, og har rett til å kreve de opplysninger fra selskapets daglige leder, styret og den valgte revisor som er nødvendige for tilsynet. I den utstrekning det er nødvendig, kan representantskapet selv foreta undersøkelser i selskapet. Representantskapet skal varsles før generalforsamlingen i selskapene og har rett til å være tilstede på generalforsamlingen.

§ 11 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Hovedstyret kan beslutte at banken skal delta i en arbeidsgiversammenslutning som innenfor sitt område kan treffe avgjørelser som vil være bindende for banken.

§ 11 første ledd nåværende annet og tredje punktum, blir nye tredje og fjerde punktum

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 13 nytt tredje ledd skal lyde:

Banken kan bestemme at andre kan produsere pengesedler og mynter etter avtale med banken.

Presidenten: Arbeidarpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varsla at dei her går imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 43 mot 33 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 20.07.27)

Vidare var tilrådd:

§ 21 første ledd skal lyde:

Banken kan kjøpe og selge gjeldsdokumenter som er utstedt eller garantert av staten og andre lett omsettelige gjeldsdokumenter. Banken kan uten hinder av det som er bestemt i § 22 inngå gjenkjøpsavtaler og foreta andre markedsoperasjoner med slike dokumenter.

6. I lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel skal § 7-9 annet ledd nr. 2 lyde:

2. §§ 7-5 annet og tredje ledd, 7-6 og 7-7 samt kapittel 13.

7. I lov 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet gjøres følgende endringer:

§ 6-1 annet ledd skal lyde:

Kredittilsynet trer inn i skifterettens sted ved utøvelse av myndighet etter aksjelovens og allmennaksjelovens §§ 5-25 til 5-27 og § 7-3. Reglene i aksjeloven kapittel 7 og §§ 5-25 til 5-27 og revisorloven gjelder tilsvarende for gjensidige forsikringsselskaper.

§ 6-2 annet ledd oppheves.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Det vert votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Lovvedtaket vil verte sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten er det sett fram 15 forslag. Det er:

- forslaga nr. 1 og 2, frå Kenneth Svendsen på vegner av Framstegspartiet, Høgre, Sosialistisk Venstreparti og representanten Steinar Bastesen
- forslaga nr. 3 og 4, frå Kenneth Svendsen på vegner av Framstegspartiet og Høgre
- forslaga nr. 5 og 6, frå Kenneth Svendsen på vegner av Framstegspartiet
- forslag nr. 7, frå Børge Brende på vegner av Høgre

(Presidenten)

– forslaga nr. 8-15, frå Øystein Djupedal på vegner av Sosialistisk Venstreparti

Presidenten tek fyrst for seg forslaga nr. 1, 2, 6, og 15.

Forslag nr. 1, frå Framstegspartiet, Høgre, Sosialistisk Venstreparti og representanten Steinar Bastesen lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede og legge frem forslag om særskilt fradrag for ekstraordinære vedlikeholdsutgifter som skyldes fredning.»

Forslag nr. 2, frå Framstegspartiet, Høgre, Sosialistisk Venstreparti og representanten Steinar Bastesen lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gjennomgå situasjonen for pendlere der det ikke eksisterer alternativt kollektivtilbud, med sikte på en mer rettferdig ordning.»

Forslag nr. 6, frå Framstegspartiet lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at det blir gitt regler for å redusere ligningstakstene for boliger, fritidshus og forretningseiendommer m.v. med 25 pst.»

Forslag nr. 15, frå Sosialistisk Venstreparti lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme en proposisjon med nødvendige lovforslag for å oppheve den særskilte rederiskatteordningen med virkning fra og med inntektsåret 1999.»

Desse forslaga vert i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende til Stortinget.

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slike vedtak til

L o v e r

A

L o v

om endringer i lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

I lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 36 sjetten ledd oppheves.

§ 45 sjetten ledd oppheves. Nåværende syvende til niende ledd blir nye sjetten til åttende ledd.

§ 50 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Kongen kan gi forskrifter om at enkelte grupper av skattepliktige uavhengig av bestemmelsene i *regnskapsloven ved* beregningen av utbyttet skal ta hensyn til endringer i varebeholdning, utestående fordringer og gjeld.

§ 50 annet ledd bokstav a tredje avsnitt annet punktum skal lyde:

Bestemmelsen i foregående punktum gjelder uavhengig av den tidsmessige plassering av inntekter og fradrag på en slik tilvirkningskontrakt i den skattepliktiges *årsregnskap*.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 50 tredje ledd skal lyde:

Gevinst og tap på finansielle instrumenter som nevnt i verdipapirhandelloven § 1-2 annet ledd inntektsføres eller fradragsføres etter § 41 syvende ledd annet punktum.

Presidenten: Høgre har varsla at dei vil røyste imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 64 mot 10 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 20.09.28)

Vidare var tilrådd:

§ 50 nye sjetten, syvende og åttende ledd skal lyde:

Utgifter til egen forskning og utvikling knyttet til konkrete prosjekter som kan bli eller er blitt til driftsmidler, skal behandles som del av kostprisen for vedkommende driftsmiddel. Andre utgifter til egen forskning og utvikling skal fradragsføres etter § 41 tiende ledd første punktum.

Renter og andre utgifter til finansiering ved egentilvirkning av driftsmidler kan fradragsføres etter § 41 tiende ledd første punktum.

Bestemmelsene i denne paragraf, med unntak av § 50 annet ledd innledningen og femte ledd, kommer også til anvendelse for foretak som er regnskapspliktig etter regnskapsloven § 1-2 annet ledd.

§ 54 tredje ledd oppheves.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Presidenten vil her la votere over forslag nr. 9, frå Sosialistisk Venstreparti, til § 59 nr. 1. Forslaget lyder:

«a.

I lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I.

§ 59 nr. 1 skal lyde:

1. Aksje eller andel eiet av den aktives nærstående likestilles med aksje eller andel eiet av den aktive skattyter selv ved fastsetting av personinntekt etter § 57 og § 58. Som nærstående regnes skattyters foreldre, ektefelle, ektefelles foreldre, barn, samboer og samboers foreldre. Utbytte eller andel av overskudd som nærstående oppbærer eller har krav på, regnes like med skattyters aksje eller andel.

II.

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1999.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Sosialistisk Venstreparti vart mot 4 røyster ikkje vedteke.

Vidare var tilrådd:

§ 60 tredje ledd fjerde og femte punktum skal lyde:

Skattyteren kan i stedet kreve verdsetting etter eiendelens bokførte verdi i regnskap oppgjort etter reglene i *regnskapsloven*. Er verdsetting etter annet eller tredje punktum lagt til grunn første år for eiendelen, er dette bindende for senere år.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1999.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

B .

L o v

om endringer i lov av 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt

I lov av 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt gjøres følgende endringer:

I

§ 23 nr. 3 skal lyde:

Restskatten forfaller til betaling 3 uker etter at utleggingen av skattelisten er kunngjort, *likevel tidligst 20. august i ligningsåret*. Er restskatten minst kr 1 000, forfaller den til betaling i *to* like store terminer. *Første termin forfaller som i første punktum, mens annen termin forfaller 5 uker senere.*

II

§ 8 nr. 1 første punktum skal lyde:

Likningssjefen i den kommune hvor den skattepliktige skal iliknes skatt etter reglene i skatteloven § 3-1 eller § 3-4, avgjør hvorledes forskottstrekket skal foretas.

§ 18 nr. 1 skal lyde:

Forskottsskatt utskrives av likningssjefen i den kommune hvor den skattepliktige anses bosatt etter skatteloven § 3-1 eller hvor den skattepliktige etter reglene for øvrig i skatteloven § 3-4 skal iliknes skatt, jfr. § 8 nr. 1.

§ 37 nr. 5 skal lyde:

Selskaper og innretninger hjemmehørende i riket som yter godtgjørelse, tantieme, gratiale eller lignende til personer bosatt i utlandet og selskap og innretninger hjemmehørende i utlandet (skatteloven § 2-3 første ledd a-g, annet ledd og § 3-4 første til tredje ledd), er ansvarlig for skatt som iliknes av ytelsen.

III

§ 27 nr. 2 annet ledd skal lyde:

Hver av terminene settes som hovedregel lik *en tredjedel* av den utliknede skatt ved siste likning, eventuelt

forhøyet eller redusert med en prosentsats som fastsettes for det enkelte år av vedkommende departement.

§ 27 nr. 3 annet ledd skal lyde:

Likningssjefen kan etter krav fra den skattepliktige frafalle eller redusere forhåndsskatten når det er overveiende sannsynlig at det ikke vil bli utliknet skatt for vedkommende inntektsår eller den utskrevne forhåndsskatt vil overstige *to tredjedeler* av utliknet skatt med mer enn 20 pst. og kr. 2 000.

§ 27 nr. 4 skal lyde:

Forhåndsskatt kan innen 30. april innbetales med et høyere beløp enn det som er utskrevet når dette anses utilstrekkelig til å dekke *to tredjedeler* av den skatt som vil bli utliknet.

§ 27 nr. 6 skal lyde:

Resterende skatt *forfaller til betaling 3 uker etter at utleggingen av skattelisten er kunngjort*. Beløp under kr 100 *pliktes ikke* innbetalt.

§ 27 nr. 7 skal lyde:

Dersom resterende skatt overstiger *en tredjedel* av utliknet skatt skal skattyter svare rente av differansen etter nærmere regler som fastsettes av departementet. Rentebeløpet forfaller til betaling sammen med resterende skatt.

§ 27 nr. 9 skal lyde:

Er den innbetalte forhåndsskatt større enn *to tredjedeler* av utliknet skatt, har den skattepliktige krav på rentegodtgjørelse etter regler som fastsettes av departementet.

§ 27 nr. 10 annet ledd annet punktum oppheves.

§ 27 nr. 10 tredje ledd skal lyde:

Hvis første termin av *forhåndsskatt ikke* blir betalt ved forfall, anses også annen termin forfalt til betaling.

§ 27 nr. 10 fjerde ledd siste punktum oppheves.

IV

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med skatteavregningen for inntektsåret 1999. Endringene under II trer i kraft 1. januar 2000. Endringene under III trer i kraft 1. januar 2001 med virkning for betaling av skatt for inntektsåret 2000 og senere.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

C .

L o v

om endring i lov av 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver

I lov av 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver gjøres følgende endring:

I

§ 4 tredje ledd første punktum skal lyde:

Fritatt for avgiftsplikt er rett til pensjon som tilkommer en arving på grunn av avdødes tjenestestilling eller individuell pensjonsavtale for så vidt den tilfredsstiller kravene i *skatteloven § 6-47 første ledd bokstav c* og ytelsen ikke er garantert å komme til utbetaling.

II

Endringen under I trer i kraft fra og med inntektsåret 2000.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

D .
L o v

om endringer i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift

I lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres det følgende endringer:

I

§ 5 første ledd nr. 1 bokstav d skal lyde:

Veldedige og allmennyttige institusjoner og organisasjoner, av prospektkort, brosjyrer, kalendere og andre gjenstander av ubetydelig verdi, forutsatt at det skjer leilighetsvis og er ledd i vedkommende institusjons eller organisasjons virksomhet. *Unntatt er også veldedige og allmennyttige institusjoner og organisasjoner, når disse omsetter varer til betydelig overpris.*

§ 18 fjerde og femte ledd oppheves.

§ 18 sjetten ledd blir nytt fjerde ledd.

II

§ 16 første ledd nr. 1 bokstav d skal lyde: til bruk for *utenlandsk skip*.

§ 16 første ledd nr. 2 bokstav a skal lyde: til bruk for skip på minst 15 meter største lengde *når det i utenriks fart frakter last eller mot vederlag befordrer passasjerer*,

§ 16 første ledd nytt nr. 3 skal lyde:

Varer og tjenester til bruk for luftfartøy som nevnt i § 17 første ledd nr. 1 bokstav c, når det går i utenriks fart.

Nåværende nr. 3 til 12 blir nye nr. 4 til 13.

§ 63 første ledd første punktum skal lyde:

Det skal ikke betales avgift ved innførsel av varer som nevnt i § 5 første ledd nr. 6 a og b, § 16 første ledd nr. 7 og 8 og § 17 første ledd nr. 1.

III

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med 1. juli 1999. Endringene under II trer i kraft straks.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

E .
L o v

om endringer i lov av 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven)

I lov av 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 4-4 nr. 1 skal lyde:

Skattyter som driver *virksomhet eller* utleie av fast eiendom skal som vedlegg til selvangivelsen levere *næringsoppgave* og utskrift av konti som har betydning for vurderingen av årsoppgjøret.

§ 4-4 nr. 2 skal lyde:

Et annet regnskapsår enn kalenderåret kan legges til grunn for ligningen dersom det er gitt unntak i medhold av regnskapsloven § 1-7 første ledd annet punktum. Næringsoppgaven skal likevel ikke omfatte mer enn 12 måneder.

Skattyter som går over til å nytte et annet regnskapsår enn tidligere, skal levere særskilt *næringsoppgave* for tiden mellom avslutningen av det forrige og begynnelsen av det nye regnskapsåret.

§ 4-4 nr. 7 skal lyde:

Departementet fastsetter skjema for *næringsoppgave* og andre vedlegg og gir forskrifter for bruken av skjemaene. *Departementet kan herunder gi bestemmelser om verdsettelse av driftsmidler for særskilte grupper mv.*

Ligningsloven §§ 5-1 og 5-3 oppheves.

§ 8-2 nr. 3 første punktum skal lyde:

Grunnlaget for ligningen skal fastsettes ved skjønn hvis skattyteren ikke har levert pliktig selvangivelse, *næringsoppgave* eller utenlandsoppgave.

§ 8-5 nr. 2, 3 og 4 oppheves. Nåværende § 8-5 nr. 5 blir nr. 1 nytt tredje punktum.

§ 9-2 nr. 7 skal lyde:

Skattyteren kan ikke kreve å få sin klage behandlet hvis han har unnlatt

- å levere selvangivelse, næringsoppgave eller utenlandsoppgave
- å gi opplysning som ligningsmyndighetene spesielt har bedt om eller
- å medvirke til spesiell undersøkelse etter pålegg han har fått etter § 4-10.

§ 10-1 nr. 1 første punktum skal lyde:

Skattyter som leverer selvangivelse eller *næringsoppgave* etter fristen til den kommune hvor han er skattepliktig etter § 24 eller § 20 første ledd i skatteloven, skal svare en forsinkelsesavgift.

§ 10-2 nr. 1 første punktum skal lyde:

Finner ligningsmyndighetene at skattyter i selvangivelse, *næringsoppgave*, klage eller annen skriftlig eller muntlig oppgave eller forklaring gir en ligningsmyndighet uriktige eller ufullstendige opplysninger som har ført til eller kunne ha ført til fastsetting av for lav skatt, skal skattyteren ilegges en tilleggsskatt som fastsettes i prosent av den skatt som er eller kunne ha vært unndratt.

§ 10-2 nr. 2 skal lyde:

Har en skattyter unnlatt å levere pliktig selvangivelse eller *næringsoppgave*, skal tilleggsskatten beregnes av den samlede skatt som fastsettes ved ligningen.

II

§ 4-6 nr. 1 første ledd annet punktum skal lyde:

Skattytere som etter *skatteloven* bare er skattepliktig til staten, skal levere selvangivelse til *kontorkommunen*, jf. § 8-6 nr. 1.

§ 4-6 nr. 2 bokstav b skal lyde:

fritak for å levere selvangivelse i andre kommuner enn den hvor vedkommende skattyter er skattepliktig etter § 3-1 i skatteloven.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 6-6 overskriften skal lyde:

Om livsforsikringspremie, spare- og fondsinnskudd, tilskudd til forskningsinstitutter mv., betaling for pass og stell av barn mv. og *gaver til selskaper, stiftelser og sammenslutninger* som nevnt i skatteloven § 6-50.

§ 6-6 ny bokstav g skal lyde:

g. selskaper, stiftelser og sammenslutninger som nevnt i skatteloven § 6-50 gi oppgave til ligningsmyndighetene over gaver som gir giveren rett til fradrag etter nevnte bestemmelse, med opplysning om giverens navn, fødselsnummer/organisasjonsnummer.

§ 6-16 bokstav c skal lyde:

c. i forskrift bestemme at de i denne paragraf spesifiserte oppgavene; lønnsoppgaver mv. etter § 6-2, saldo- og renteoppgaver ved årsskifte eller ved oppgjør av konti i løpet av det siste inntektsår etter § 6-4 og § 6-13 nr. 2 d, kontrolloppgaver etter § 6-3 nr. 5, kontrolloppgaver fra Verdipapirsentralen etter § 6-5, livsforsikringspremie, pensjonsforsikringspremie og innskudd i indivi-

duell pensjonsavtale (IPA) mv., spare- og fondsinnskudd, tilskudd til forskningsinstitutter mv. og betaling for pass og stell av barn mv. og *gaver til selskaper, stiftelser eller sammenslutninger* etter § 6-6, utbetalinger mv. fra forsikringsselskaper, banker og forvaltningsselskaper for verdipapirfond etter § 6-7, aksjonæroppgaver etter § 6-11, oppgaver fra Trygdeetatens Innkrevingsentral og Statens Innkrevingsentral etter § 6-13 nr. 4, fordelingsoppgaver over inntekter, utgifter og formue i boligselskap etter skatteloven § 7-12 første til fjerde ledd og i boligsameier etter forskrift gitt i medhold av skatteloven § 7-2, skal overleveres i maskinlesbar form.

Presidenten: Presidenten har forstått at Sosialistisk Venstreparti vil røyste imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken mot 4 røyster.

Vidare var tilrådd:

§ 8-6 nr. 1 skal lyde:

Formue og inntekt fastsettes av ligningsmyndighetene i den kommune som etter skattelovens regler om skattestedet, skal ha skatten. Underskudd fastsettes i den kommunen hvor det er oppstått.

For selskap og innretning som nevnt i skatteloven § 3-2, fastsettes skattepliktig formue og inntekt i kontorkommunen. Har selskapet eller innretningen flere kontorer, foretas fastsettingen i den kommunen hvor hovedkontoret ligger. Har selskapet eller innretningen ikke noe kontor, foretas fastsettingen i den kommunen hvor styret har sitt sete.

For skattyter som lignes etter § 2-4 nr. 1, foretas fastsettingen av de særskilte sentrale ligningsmyndigheter. For disse skattytere kommer bestemmelsene i nr. 2, 3 og 4 ikke til anvendelse.

§ 8-6 nr. 8 fjerde punktum skal lyde:

For formue og inntekt som nevnt i nr. 5 og 6 foretas utskrivningen for upersonlig skattyter i *kontorkommunen*, jf. nr. 1.

§ 8-8 nr. 1 tredje punktum skal lyde:

Personlig skattyter og slik skattyters bo skal likevel tas med i listen bare i den kommune hvor vedkommende er skattepliktig etter skatteloven § 3-1 eller § 3-4.

§ 10-1 nr. 1 første punktum skal lyde:

Skattyter som leverer selvangivelse eller *næringsoppgave* etter fristen til den kommune hvor han er skattepliktig etter § 3-1 eller § 3-4 i skatteloven, eller til den kommune hvor skattepliktig inntekt og formue skal fastsettes etter § 8-6 nr. 1 i denne lov, skal svare en forsinkelsesavgift.

III

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1999. Endringene under II trer i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2000.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

F .
L o v

om endringer i lov av 20. juli 1991 nr. 65 om særregler for beskatning av selskaper og selskapsdeltakere (selskapsskatteloven)

I lov av 20. juli 1991 nr. 65 om særregler for beskatning av selskaper og selskapsdeltakere (selskapsskatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 1-3 nr. 2 og 4 oppheves. Nåværende nr. 3 blir nytt nr. 2.

§ 1-4 nr. 1 annet punktum skal lyde:

Den del av konsernbidraget som giveren ikke får fra-
drag for *fordi det overstiger den ellers skattepliktige al-
minnelige inntekt*, er ikke skattepliktig for mottakeren.

§ 1-5 nr. 2 oppheves. Nåværende nr. 3 blir nytt nr. 2.

§ 2-2 nr. 3 første punktum skal lyde:

Dersom aksjekapitalen i året forut for ligningsåret er forhøyet eller satt ned *ved innbetaling fra eller utbetaling til aksjonærene*, legges verdien pr. 1. januar i ligningsåret til grunn ved ligningen.

§ 2-2 nr. 4 første punktum skal lyde:

Er selskapet stiftet året forut for ligningsåret, blir verdien å sette til *65 prosent av summen av aksjenes på-
lydende beløp og overkurs*.

§ 5-5 nr. 2 nytt fjerde og femte punktum skal lyde:

*Har selskapet ytet konsernbidrag i løpet av inntekts-
året, skal det gjøres fradrag for den del av konsernbidra-
get som giveren ikke får fradrag for etter § 1-3 nr. 1 før-
ste punktum. Tilsvarende skal det gjøres tillegg for kon-
sernbidrag i det mottakende selskap for den del av kon-
sernbidraget som ikke beskattes etter § 1-4 nr. 1 annet
punktum.*

Nåværende § 5-5 nr. 2 fjerde og femte punktum blir nye sjetten og syvende punktum.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for inntektsåret 1999.

I forhold til arveavgift skal endringen i § 2-2 nr. 4 første punktum likevel ikke gjelde for rådighetserverv i 1999.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

G .
L o v

om endringer i lov av 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard

I lov av 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard gjøres følgende endringer:

I

§ 2-1 fjerde ledd skal lyde:

Skatt skal ikke svares av formue i *eller inntekt* av fast eiendom eller anlegg med tilbehør som ligger utenfor Svalbard.

§ 3-1 annet ledd første punktum skal lyde:

I skatteloven unntas fra anvendelse bestemmelsene om vilkår for skatteplikt til riket, om fordeling av beskatningsretten mellom kommuner, om sambeskatning av ektefeller, om minstefradrag og særfradrag, *om skipsak-sjeselskaper og skipsallmennaksjeselskaper* samt om be-
regning av gevinst og tap ved realisasjon av aksjer mv.

II

§ 4-8 skal lyde:

Ligningsmyndighetene *kan foreta* en nærmere granskning av en skattyters regnskaper. Skattyteren skal gi *ligningsmyndighetene* adgang til å foreta de nødvendige undersøkelser, og gi de opplysninger og den bistand som kreves for å utføre oppdraget.

III

Endringene under I trer i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2000. Endringen under II trer i kraft 1. januar 2000.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

H .
L o v

om endringer i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)

I lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 23-2 ellefte ledd skal lyde:

Stortinget fastsetter størrelsen på arbeidsgiveravgiften. Det kan fastsettes ekstra arbeidsgiveravgift av ytelser over bestemte grenser. Arbeidsgiveravgiften kan være geografisk differensiert. *Det kan fastsettes særbestemmelser for foretak med virksomhet innen nærmere angitte næringer.*

Siv Jensen (Frp) (fra salen): Fremskrittspartiet vil her stemme imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 64 mot 12 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 20.13.31)

Vidare var tilrådd:

II

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er mindre enn 21 400 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 21 400 kroner.

Presidenten: Her ligg det føre eit avvikande forslag, nr. 12, frå Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«I lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endring:

I.

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er mindre enn 26 400 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 26 400 kroner.

II.

Endringen under I trer i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2000.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom tilrådinga frå komiteen og forslaget frå Sosialistisk Venstreparti vart tilrådinga vedteken mot 4 røyster.

Vidare var tilrådd:

III

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 1999.

Endringen under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2000.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

I.

L o v

om endring i lov av 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven)

I lov av 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) gjøres følgende endring:

I

§ 1-2 nytt tredje ledd skal lyde:

Ligningskontoret, fylkesskattekontoret eller sentralskattekontoret kan i enkelttilfelle pålegge den som

antas å drive næringsvirksomhet regnskapsplikt etter kapittel 2 for den virksomhet som drives. Slikt pålegg kan begrenses til å gjelde enkelte bestemmelser i nevnte kapittel. Pålegget kan bare gis for to år av gangen.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med 1. januar 2000.

Presidenten: Framstegspartiet og Høgre har varsla at dei går imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 54 mot 22 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 20.14.47)

Vidare var tilrådd:

J.

L o v

om endringer i lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 2-3 første ledd bokstav g skal lyde:

lønn fra den norske stat begrenset etter § 2-36 tredje ledd,

§ 2-3 første ledd bokstav h nr. 1 første punktum skal lyde:

Skatteplikten omfatter inntekt vunnet ved arbeid om bord i tjeneste hos rederi eller hos arbeidsgiver som driver virksomhet på norsk registrert fartøy, begrenset etter § 2-36 fjerde ledd.

Ny overskrift til § 2-5 skal lyde:

Fylkeskommune og kommune

§ 2-5 første ledd oppheves. Nåværende annet og tredje ledd blir nytt første og annet ledd.

§ 2-5 nytt annet ledd bokstav a skal lyde:

inntekt og gevinst som nevnt i første ledd a og b,

§ 2-30 første ledd bokstav b skal lyde:

staten – herunder statlig institusjon, innretning eller *fond*

§ 2-30 første ledd bokstav e nytt nr. 9 skal lyde:

SND Invest AS

§ 2-30 første ledd bokstav i nr. 2 skal lyde:

finansieringsforetak og forening av låntakere som driver virksomhet som har konsesjon etter lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner

§ 2-35 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Foregående punktum gjelder likevel ikke ved anvendelsen av § 10-13.

Nåværende tredje punktum blir fjerde punktum.

§ 2-36 annet ledd skal lyde:

Fritatt for skatt til kommune og fylkeskommune er norske og utenlandske selskaper og innretninger som er selvstendige skattesubjekter, jf. § 2-2 første ledd. Dette gjelder likevel ikke dødsbo.

Tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde og femte ledd blir nytt tredje og fjerde ledd.

§ 2-37 første ledd skal lyde:

Skatteplikt etter denne lov kan begrenses ved bestemmelse i avtale inngått i medhold av lov om adgang for Kongen til å inngå overenskomst med fremmede stater til forebygging av dobbeltbeskatning mv.

§ 3-2 skal lyde:

Selskaper og innretninger svarer kun skatt til staten, jf. § 2-36 annet ledd. Skattepliktig formue og inntekt fastsettes i kontorkommunen, med de unntak og presiseringer som følger av ligningsloven § 8-6.

§ 3-4 oppheves.

§ 3-5 oppheves.

§ 3-6 oppheves.

Nåværende § 3-7 blir ny § 3-4.

Ny § 3-4 tredje ledd første punktum skal lyde:

Skattyter som er skattepliktig etter § 2-3 første ledd e og f, skattlegges for mottatt godtgjørelse mv. til den kommunen eller de kommunene hvor vedkommende selskaps produksjonsvirksomhet foregår eller hvis selskapet ikke driver produksjonsvirksomhet, til den kommunen hvor kontoret er eller bestyrelsen foregår.

Ny § 3-4 femte ledd skal lyde:

Person som ikke er bosatt i riket og som regelmessig driver berging med sammenhengende virksomhet på norsk territorium, skattlegges for formue i og inntekt av den virksomheten som drives her, til den kommunen hvor vedkommende skip lengst har vært stasjonert i inntektsåret. For selskap eller innretning som ikke er hjemmehørende i riket og som driver slik virksomhet, fastsettes skattepliktig formue i og inntekt fra virksomheten i den kommunen som er nevnt i forrige punktum.

§ 4-10 annet ledd skal lyde:

Verdien av andel i boligselskap som omfattes av § 7-12, settes til andelshavers andel av boligselskapets netto formue. Departementet gir nærmere regler om fordeling av boligselskapets formue mellom andelshaverne. Innskudd fra andelshaverne kommer ikke til fradrag ved beregning av boligselskapets formue.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Presidenten vil her la votere over forslag nr. 13, frå Sosialistisk Venstreparti, til § 4-12 andre og tredje ledd. Forslaget lyder:

«I lov av 26. mars 1999 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I.

§ 4-12 annet ledd skal lyde:

Aksje notert på SMB-listen ved Oslo børs verdsettes til kursverdien 1. januar i likningsåret.

§ 4-12 tredje ledd skal lyde:

Ikke børsnotert aksje verdsettes til aksjens formuingsmessige andel av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi 1. januar året før likningsåret fordelt etter pålydende.

II.

Endringene under I trer i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2000.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Sosialistisk Venstreparti vart mot 4 røyster ikkje vedteke.

Vidare var tilrådd:

§ 4-13 første ledd første punktum skal lyde:

For aksjeselskap eller allmennaksjeselskap som er stiftet året før ligningsåret, settes aksjeverdien til 65 prosent av summen av aksjenes pålydende beløp og overkurs.

§ 4-13 annet ledd første punktum skal lyde:

For aksjeselskap eller allmennaksjeselskap hvor aksjekapitalen i året før ligningsåret er forhøyet eller satt ned ved innbetaling fra eller utbetaling til aksjonærene, legges verdien 1. januar i ligningsåret til grunn ved ligningen.

§ 4-30 fjerde og femte ledd oppheves.

§ 4-53 skal lyde:

(1) Stat, fylkeskommune og kommune gis fradrag for gjeld med et beløp som svarer til halvparten av den skattepliktige bruttoformuen.

(2) Når det i tilknytning til kommunal eiendom som nevnt i § 2-5 annet ledd b nr. 2 drives skattepliktig virksomhet, gis det ikke fradrag for gjeld.

§ 5-2 tredje punktum skal lyde:

Skatteplikten gjelder ikke ved gave, herunder gavesalg og arveforskudd, av formuesgjenstand eller varebeholdning knyttet til giverens virksomhet når gavemottakeren plikter å svare arveavgift etter lov om avgift på arv og visse gaver og vedkommende overtar hele eller deler av virksomheten.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Presidenten vil her la votere over forslag nr. 4, frå Framstegspartiet og Høgre, til § 5-14 tredje ledd. Forslaget lyder:

«I lov av 26. mars 1999 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I.

§ 5-14 (3) b skal lyde:

Fordel som nevnt i a fastsettes slik:

1. Ved innløsning av retten settes fordelten til differansen mellom aksjens eller grunnfondsbevisets markedsverdi og innløsningsprisen etter avtalen fratrukket den skattepliktiges kostpris for retten.
 2. Ved salg av retten settes fordelten til den del av differansen mellom salgssum og kostpris. Overføring av slik rett til nærstående regnes ikke som salg etter denne bokstav. Som nærstående regnes i alle tilfelle personer som skattyteren er i slekt eller svogerskap med i opp- eller nedstigende linje, samt første og andre sidelinje. Innløsning fra den nærstående til annen ikke nærstående renes som innløsning eller salg fra skattyteren.
 3. I forskrift kan departementet gi regler til gjennomføring av beskatning etter dette ledd, herunder overgangsordninger.
- § 5-14 (3) c oppheves

II.

Endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2000.»

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at 42 representantar røysta mot forslaget frå Framstegspartiet og Høgre, og 33 representantar røysta for forslaget.
(Voteringsutskrift kl. 20.16.11)

Presidenten: Var det nokon som røysta feil?

Jørgen Holte (Sp) (frå salen): Eg vil føreslå at presidenten refererer voteringstema, og så tar vi voteringa om igjen.

Presidenten: Dersom det er nokon som er klar over at dei har røysta feil, kan vi ta voteringa om igjen, men dersom ingen meiner at dei har røysta feil, står voteringa ved lag.

Modulf Aukan (KrF) (frå salen): Eg røysta feil.

Presidenten: Presidenten ser det er mange som er usikre på om dei har røysta rett. Dersom ikkje Odelstinget har noko imot det, tek vi den røystinga om igjen.

Presidenten vil då la votere over forslag nr. 4, frå Framstegspartiet og Høgre, til § 5-14 tredje ledd.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Framstegspartiet og Høgre vart med 54 mot 22 røyster ikkje vedteke.
(Voteringsutskrift kl. 20.17.39)

Vidare var tilrådd:

§ 5-14 tredje ledd bokstav b nr. 4 skal lyde:

I forskrift kan departementet fastsette bindende regler om verdsettelse av retten ved utstedelsen, om *fritak for skattlegging ved ervervet for fordel under et gitt beløp og vilkår for et slikt fritak*, samt øvrige regler til gjennomføring av skattlegging etter denne bokstav.

§ 5-14 første ledd bokstav a siste punktum skal lyde:

Den skattefrie fordelten kan likevel ikke overstige 1 500 kroner pr. inntektsår.

§ 5-15 første ledd bokstav b skal lyde:

følgende ytelser etter *lov om tiltak til å fremme sysselsetting* kapittel III:

- tilskudd under opplæring med sikte på høvelig arbeid
- tilskudd i forbindelse med yrkesrettet attføring,

§ 5-15 første ledd bokstav c skal lyde:

lønn eller annen inntekt som er fritatt for skattlegging i medhold av gjensidig overenskomst inngått med hjemmel i *lov om immunitet og privilegier for internasjonale organisasjoner mv.*,

§ 5-15 første ledd bokstav f nr. 2 skal lyde:

dagpenger, underhold, forsørgertillegg mv. for *sivile tjenestepiktige etter lov om fritaking for militærtjeneste av overbevisningsgrunner § 18*,

§ 5-15 første ledd bokstav g skal lyde:

ettergivelse av utdanningslån i Statens lånekasse for utdanning i medhold av *lov om utdanningsstøtte til elever og studenter § 8 tredje ledd tredje punktum* for låntaker som er bosatt og utøver et yrke i Finnmark eller visse deler av Troms, og for låntaker som utøver legeyrket i utvalgt kommune. Departementet gir forskrift om gjennomføringen, herunder hvilke studier som skal omfattes av ordningen,

§ 5-15 første ledd bokstav h nr. 1 skal lyde:

menerstatning etter *lov om skadeserstatning § 3-2* og erstatning (oppreisning) for skade av ikke-økonomisk art etter samme lov §§ 3-5 og 3-6

§ 5-15 første ledd bokstav k skal lyde:

fordel vunnet ved skadevolders arbeid for skadelidte, utført etter skriftlig avtale inngått ved meglings i konfliktråd, jf. *lov om meglings i konfliktråd § 13*.

§ 5-15 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Ytelse i form av utdanning i arbeidsforhold er skattefri etter nærmere regler gitt av departementet.

Ny overskrift til § 5-43 skal lyde:

Skattefrie pensjoner, understøttelser og trygdeytelser mv.

§ 5-43 skal lyde:

(1) Som inntekt regnes ikke

- a. barnetrygd etter *lov om barnetrygd*,
- b. kontantstøtte etter *kontantstøtteloven*,
- c. bidrag til livsopphold etter *lov om sosiale tjenester mv.*,
- d. følgende ytelser etter *folketrygdloven*:

1. stønad ved helsetjenester etter kapittel 5
2. grunnstønad og hjelpestønad etter kapittel 6
3. gravferdsstønad etter § 7-2
4. stønad etter § 10-5, jf. § 10-7
5. attføringsstønad etter § 11-7
6. engangsstønad ved fødsel etter § 14-12
7. engangsstønad ved adopsjon etter § 14-20
8. stønad til barnetilsyn etter §§ 15-11, 17-9 og 17-10
9. utdanningsstønad mv. etter §§ 15-12, 15-13, 16-9, 17-9 og 17-10,

e. tillegg til hjelp i huset og hjelpeløshetsbidrag etter henholdsvis

1. §§ 6 og 7 i *lov om krigspensjonering for militærpersoner*
2. §§ 12 og 13 i *lov om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner*,

f. husleiestøtte etter § 23 i *lov om Den Norske Stats Husbank og kommunal bostøtte utenfor arbeidsforhold*,

g. følgende ytelser ved ikke-økonomisk skade:

1. invaliderenter etter *lov om ulykkestrygding for fiskarar, lov om ulykkestrygd for industriarbeidere mv. og lov om ulykkestrygd for sjømenn*, jf. §§ 53 og 54 i *lov om yrkesskadetrygd*
2. invaliderenter etter *lov om ulykkestrygd for militærpersoner*, jf. *lov av 9. juni 1961 om endring i lov om yrkesskadetrygd del II*
3. invalidepensjon etter *lov om krigspensjonering for militærpersoner og lov om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner*, når ytelsen ikke ble omregnet ved den ervervsmessige omvurdering pr. 1. juli 1962, jf. *lov av 18. desember 1964 nr. 13 del B*
4. invalidepensjon for øvrig med inntil 20 prosent av full invalidepensjon etter samme lover som nevnt i nr. 3 og tilleggslov til disse av 22. mars 1968 nr. 2
5. 25 prosent årlig uførepensjon etter *lov om yrkesskadetrygd*.

(2) Samordning av helt eller delvis skattefri inntekt etter første ledd d eller g med ytelse som nevnt i *lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser*, skal ikke medføre reduksjon av den skattefrie delen.

(3) Departementet kan i forskrift gi regler om unntak fra skatteplikt for premiefritak i tilknytning til pensjonsforsikring og om skattlegging av premie som tilbakeføres til forsikringstaker.

§ 5-50 annet ledd bokstavene c og d skal lyde:

c. totalisatorspill som omfattes av *lov om veddemål ved totalisator*,

d. utlodning som omfattes av *lov om lotterier mv.*,

§ 6-13 første ledd første punktum skal lyde:

Skattyter som av hensyn til arbeidet må bo utenfor hjemmet, gis fradrag for merkostnader på grunn av fraværet.

§ 6-13 tredje ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, herunder gi regler om fradrag for merutgifter for personer med hjem i EØS-området.

§ 6-19 første til tredje ledd skal lyde:

(1) Det gis fradrag for kontingent til arbeidsgiverforening. Fradraget kan ikke settes høyere enn til *to* promille av samlet utbetalt lønn. Departementet kan samtykke i helt eller delvis fradrag for særkontingent til bransje-forening eller landssammenslutning som er tilsluttet en arbeidsgiverforening. Hvis en arbeidsgiver nekter å inngå tariffavtale med en ansatt som er organisert og som fremsetter krav om tariffavtale, bortfaller arbeidsgiverens fradragsrett. Departementet kan i tvilstilfelle avgjøre om en sammenslutning skal regnes som arbeidsgiverforening.

(2) Det gis fradrag for kontingent til landsomfattende yrkes- og næringsorganisasjon når foreningen har som hovedformål å ivareta de økonomiske interessene for den ervervsgruppen skattyteren tilhører. Den delen av kontingenten som går til forsikringspremie eller andre formål utenfor foreningsvirksomheten, er ikke fradragsberettiget. Fradrag gis kun til aktiv yrkesutøver eller næringsdrivende og er betinget av at det senest ved selvangivelsesfristens utløp legges frem attest for innbetalt kontingent. Fradrag kan enten gis med inntil 900 kroner eller med inntil *to* promille av samlet utbetalt lønn. Fradrag gis ikke dersom skattyter krever fradrag for fagforeningskontingent etter § 6-20. Departementet avgjør i tvilstilfelle om en sammenslutning skal regnes som yrkes- eller næringsorganisasjon. Når særlige grunner foreligger, kan departementet bestemme at kontingent til slik organisasjon skal være fradragsberettiget selv om organisasjonen ikke er landsomfattende.

(3) Samlet fradrag etter første og annet ledd kan ikke overstige *to* promille av samlet utbetalt lønn.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 6-20 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Fradrag kan samlet gis med inntil 900 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når fradragsberettiget kontingent er betalt for bare en del av inntektsåret.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti har varsla at dei går imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken mot 4 røyster.

Vidare var tilrådd:

§ 6-32 første ledd første punktum skal lyde:

Minstefradraget fastsettes til et beløp som svarer til 22 prosent av summen av inntekt som omfattes av § 6-31.

Presidenten: Her ligg det føre eit avvikande forslag, nr. 8, frå Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«I lov av 26. mars 1999 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I.

§ 6-32 skal lyde:

Minstefradraget fastsettes til et beløp som svarer til 25 pst. av summen av inntekt som omfattes av § 6-31.

II.

Endringen under I trer i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2000.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom tilrådinga frå komiteen og forslaget frå Sosialistisk Venstreparti vart tilrådinga vedteken mot 4 røyster.

Vidare var tilrådd:

§ 6-32 første ledd nytt fjerde og femte punktum skal lyde:

Stortinget kan fastsette en særskilt nedre grense for minstefradrag som beregnes av og gis i inntekt som omfattes av § 6-31 første ledd a, c, d eller e eller annet ledd. Skattyter som både har inntekt som nevnt i foregående punktum og inntekt som omfattes av § 6-31 første ledd b, gis det høyeste av

a) *minstefradrag beregnet med særskilt nedre grense, men uten at minstefradrag beregnes av inntekt omfattes av § 6-31 første ledd b, eller*

b) *minstefradrag beregnet av samlet inntekt, men uten at særskilt nedre grense kommer til anvendelse.*

§ 6-40 fjerde ledd bokstav a skal lyde:

renter som sparebank og gjensidige forsikringsselskap, kreditt- og hypotekforening og selveiende finansieringsforetak har utbetalt på grunnfondsbevis, jf. lov om sparebanker § 2 annet ledd, lov om forsikringsvirksomhet § 4-2 annet ledd og lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner,

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 6-44 første ledd skal lyde:

Det gis fradrag for reise mellom hjem og arbeidssted og besøksreiser etter § 6-13 etter forskrift fastsatt av de-

partementet med utgangspunkt i reiseavstand og reisehyppighet. Fradraget er begrenset til den del av beløpet som overstiger 8 500 kroner.

Presidenten: Her ligg det føre eit avvikande forslag, nr. 5, frå Framstegspartiet. Forslaget lyder:

«I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 6-44 første ledd skal lyde:

Det gis fradrag for reise mellom hjem og arbeidssted og besøksreiser etter § 6 etter forskrift fastsatt av departementet med utgangspunkt i reiseavstand og reisehyppighet. Fradraget er begrenset til den del av beløpet som overstiger 7 000 kroner.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom tilrådinga frå komiteen og forslaget frå Framstegspartiet vart tilrådinga vedteken med 63 mot 13 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 20.19.30)

Vidare var tilrådd:

§ 6-47 bokstav c skal lyde:

premie, innskudd og tilskudd til premiefond under individuelle pensjonsavtaler som er i samsvar med regler gitt av departementet. Fradraget kan ikke overstige 40 000 kroner. Departementet kan fastsette regler om bruk av midler i premiefond. Departementet kan også fastsette regler om pantsettelsesforbud og adgang til omstøtelse av midler plassert i individuell pensjonsavtale, og om at regler i lov om forsikringsavtaler om begunstiggelse skal gis tilsvarende anvendelse for individuell pensjonsavtale,

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

Ny § 6-50 skal lyde:

§ 6-50 *Gaver til visse frivillige organisasjoner*

(1) Det gis fradrag for pengegave til selskap, stiftelse eller sammenslutning som har sete her i landet og som ikke har erverv til formål og som driver

a. *omsorgs- og helsefremmende arbeid for barn eller ungdom, og for eldre, syke, funksjonshemmede eller andre svakstilte grupper,*

b. *barne- og ungdomsrettet arbeid innen musikk, teater, litteratur, dans, idrett, friluftsliv o.l.,*

c. *religiøs eller annen livssynsrettet virksomhet,*

d. *virksomhet til vern av menneskerettigheter eller utviklingshjelp,*

e. *katastrofehjelp og virksomhet til forebygging av ulykker og skader, eller*

f. *miljøvern, naturvern eller dyrevern.*

(2) Selskapet eller sammenslutningen må ha minst 3000 medlemmer 1. januar i det året gaven gis. Selskapet eller sammenslutningen plikter å melde fra til ligningsmyndighetene når medlemstallet synker under 3000. Stiftelser må 1. januar i det år gaven gis oppfylle vilkårene i lov om stiftelser m.m. § 14 og motta offentlig støtte.

(3) Ved grove brudd på vilkårene kan fylkesskattekontoret for en periode på inntil tre år frata mottaker retten til å motta gaver med fradragsrett etter denne paragraf.

(4) Fradrag etter reglene i denne paragraf gis bare når gaven utgjør minst 500 kroner i det året da gaven er gitt. Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf og fagforeningskontingent med til sammen 900 kroner årlig.

(5) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, og kan herunder gi regler om krav til medlemskap, vedtekter, regnskap, revisjon, registrering i Enhetsregisteret og maskinell innberetning.

Presidenten: Til bokstav f ligg det føre eit avvikande forslag, nr. 3, frå Framstegspartiet og Høgre. Forslaget lyder:

«I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-50 første ledd bokstav f skal lyde:

f. miljøvern, naturvern, kulturvern eller dyrevern.»

Sosialistisk Venstreparti har varsla at dei går mot heile paragrafen.

Det vert difor røysta fyrst over forslaget frå Framstegspartiet og Høgre, og deretter over innstillinga.

V o t e r i n g :

1. Forslaget frå Framstegspartiet og Høgre – til bokstav f – vart med 53 mot 23 røyster ikkje vedteke. (Voteringsutskrift kl. 20.20.26)
2. Tilrådinga frå komiteen vart vedteken mot 4 røyster

Vidare var tilrådd:

§ 6-61 annet ledd skal lyde:

Sjøfolk er personer som har arbeid om bord på skip i fart som hovedbeskjeftigelse såfremt arbeidet varer til sammen minst 130 dager i samme inntektsår. Statsloser anses ikke som sjøfolk etter denne paragraf. Fradraget gis ikke for inntekt ved arbeid om bord på ferger eller passasjerfartøy i rutetrafikk mellom norske havner når rutens distanse mellom første og siste anløp er under 300 nautiske mil.

Presidenten: Her ligg det føre eit avvikande forslag, nr. 5, frå Framstegspartiet og Høgre.* Forslaget lyder:

«§ 6-61 annet ledd skal lyde:

Sjøfolk er personer som har arbeid om bord på skip i fart i hovedbeskjeftigelse såfremt arbeidet varer til sammen minst 130 dager i samme inntektsår. Fradra-

get gis ikke for inntekt ved arbeid om bord på ferger eller passasjerfartøy i rutetrafikk mellom norske havner når rutens distanse mellom første og siste anløp er under 300 nautiske mil.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom tilrådinga frå komiteen og forslaget frå Framstegspartiet vart tilrådinga vedteken med 54 mot 22 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 20.21.21)

Vidare var tilrådd:

§ 6-81 første ledd skal lyde:

Særfradrag for alder gis etter følgende regler:

- a. Fra og med den måned skattyter fyller 70 år, gis det et særfradrag i alminnelig inntekt på 1 470 kroner pr. påbegynt måned. Ektefeller har til sammen rett til samme særfradrag som en enslig.
- b. Bestemmelsen i a gjelder tilsvarende når skattyter etter fylte 67 år tar ut alderspensjon etter § 19-6 i folketrygdloven. Tar skattyteren bare ut en del av full alderspensjon, reduseres særfradraget tilsvarende. Tar begge ektefeller ut deler av full alderspensjon, er den høyeste pensjonsandelen avgjørende for denne reduksjonen.
- c. Dersom begge ektefeller har alderspensjon fra folketrygden, fordeles særfradraget med en halvpart på hver.

Presidenten: Til bokstav a ligg det føre eit avvikande forslag, nr. 3, frå Framstegspartiet og Høgre. Forslaget lyder:

«§ 6-81 Særfradrag for alder og uførhet m.v. første ledd bokstav a skal lyde:

Fra og med den måned skatteyter fyller 70 år, gis det et særfradrag i alminnelig inntekt på 1 518 kroner pr. påbegynte måned. Ektefeller har til sammen rett til samme særfradrag som en enslig.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom tilrådinga frå komiteen til bokstav a og forslaget frå Framstegspartiet og Høgre vart tilrådinga vedteken med 53 mot 23 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 20.21.59)

Presidenten: Bokstavane b og c vert tekne opp til votering.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen til bokstavane b og c vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Presidenten vil så la votere over forslag nr. 3, frå Framstegspartiet og Høgre, når det gjeld § 6-81 andre ledd. Forslaget lyder:

* Feil opplysning. Forslaget var sett fram av Framstegspartiet åleine.

«§ 6-81 Særfradrag for alder og uførhet m.v. annet ledd skal lyde:

Fra og med den måned skatteyder mottar foreløpig uførestønad etter folketrygdloven § 12-16 eller uførepensjon fordi ervervsevnen er satt ned med minst 2/3, gis det et særfradrag i alminnelig inntekt på 1 518 kroner pr. påbegynte måned.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Framstegspartiet og Høgre vart med 53 mot 23 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 20.22.34)

Vidare var tilrådd:

§ 6-81 tredje ledd skal lyde:

Andre skattytere enn nevnt i første og annet ledd som har mottatt rehabiliteringspenger, foreløpig uførestønad eller attføringspenger etter folketrygdloven eller uførepensjon etter nevnte lov eller andre lover, skal for hver påbegynt måned slike ytelser er mottatt ha et særfradrag lik halvparten av månedsfradraget etter første ledd a første punktum.

§ 6-82 annet punktum skal lyde:

Særfradraget skal ikke overstige seks ganger månedsfradraget etter § 6-81 første ledd a.

§ 6-83 første ledd annet punktum skal lyde:

Særfradraget skal i alminnelighet ikke overstige seks ganger månedsfradraget etter § 6-81 første ledd a.

§ 6-84 annet og tredje ledd skal lyde:

(2) Gis redusert særfradrag for alder etter § 6-81 første ledd b, skal de samlede fradragene etter § 6-81 første ledd b, annet og tredje ledd og § 6-82, ikke overstige særfradraget etter § 6-81 første ledd a for et helt år.

(3) Hvis skattyter og ektefelle tidligere samlet har hatt større særfradrag for uførhet mv. etter § 6-81 annet og tredje ledd og for lettere nedsatt ervervsevne etter § 6-82, skal fradragene likevel ikke settes ned om en eller begge tilstås alderspensjon.

§ 6-90 sjette og syvende ledd oppheves.

§ 6-91 annet punktum skal lyde:

Når det foreligger samtykke fra departementet som omhandlet i § 2-37 fjerde ledd, medtas ved fradragberegningen rente av den delen av det utenlandske selskaps gjeld som etter forholdsmessig fordeling faller på verdien av selskapets eiendeler eller anlegg mv., i den utstrekning skattyteren anses som eier av disse, jf. § 4-31 annet ledd.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 7-10 syvende ledd skal lyde:

Er eiendommen fredet etter lov om kulturminner eller regulert til spesialområde med formål bevaring etter plan- og bygningsloven § 25 nr. 6, kan eieren kreve at reglene om prosentligning ikke anvendes, og at eiendommen undergis direkte ligning (regnskapsligning).

Presidenten: Framstegspartiet har varsla at dei vil røyste imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 62 mot 13 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 20.23.45)

Vidare var tilrådd:

§ 7-12 sjette ledd bokstav d skal lyde:

Departementet gir nærmere regler om hvordan den enkelte andelshavers andel av selskapets inntekter og kostnader fastsettes.

§ 7-20 tredje ledd oppheves.

§ 8-4 skal lyde:

Det gis fradrag for beløp som forretningsbanker og sparebanker betaler inn til bankenes sikringsfond etter lov om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon mv. av finansinstitusjoner.

§ 8-11 første ledd ny bokstav d skal lyde:

aksjer eller andeler i poolsamarbeid, når poolsamarbeidet kun eier eiendeler som nevnt under c, og tilfredsstillende vilkårene i §§ 8-12 og 8-13. Som poolsamarbeid anses samarbeidsformer hvor to eller flere selskaper inngår avtale om felles drift av fartøy som nevnt i a eller b, og hvor samarbeidet utgjør et selskap etter selskapsloven, aksjeloven eller allmennaksjeloven.

Nåværende bokstaver d til f blir nye e til g.

Ny bokstav e skal lyde:

andel i deltakerlignet selskap mv. som nevnt i § 10-40, som kun eier eiendeler som nevnt under a-d, og hvor inntekten fastsettes etter § 8-15,

Ny bokstav f skal lyde:

aksjer i selskap som nevnt i § 10-60, som kun eier eiendeler som nevnt under a-d, og hvor inntekten fastsettes etter § 8-15,

Ny bokstav g skal lyde:

aksjer i selskap som nevnt i § 8-10, som kun eier eiendeler som nevnt under a-f, og aksjer i selskap som nevnt i denne bokstav.

§ 8-11 annet ledd første punktum skal lyde:

Eierandel i selskap som nevnt i første ledd *e-g* må være minst tre prosent gjennom hele inntektsåret.

§ 8-11 tredje ledd skal lyde:

Aksjeselskapet, allmennaksjeselskapet og selskap som nevnt i første ledd *g*, må eie fartøy som nevnt i første ledd *a* eller *b* eller andel eller aksje i selskap som nevnt i første ledd *e-g*. Selskap som nevnt i første ledd *e-f* må eie fartøy som nevnt i første ledd *a* eller *b*.

§ 8-11 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Realiserer aksjeselskapet, allmennaksjeselskapet eller selskapet som nevnt i første ledd *g* eiendel slik at kravet i tredje ledd ikke er oppfylt, må nytt fartøy som nevnt i første ledd *a* eller *b*, eller andel eller aksje i selskap som nevnt i første ledd *e-g*, anskaffes senest ett år etter realisasjonen.

§ 8-11 femte ledd første punktum skal lyde:

Realiserer selskap som nevnt i første ledd *e-f* eiendel slik at kravet i tredje ledd ikke er oppfylt, må nytt fartøy som nevnt i første ledd *a* eller *b* anskaffes, eller bindende kontrakt om bygging av slikt fartøy inngås senest ett år etter realisasjonen.

§ 8-11 sjette ledd første punktum skal lyde:

Etter anskaffelse som nevnt i fjerde ledd må selskapet eie fartøy som nevnt i første ledd *a* eller *b* eller andel eller aksje i selskap som nevnt i første ledd *e-g* i minst to år.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 8-15 annet ledd skal lyde:

Renteinntekter, gevinster ved realisasjon av aksjer, gevinster som følge av kurssvingninger på valuta og andre finansielle inntekter er skattepliktige. Tilsvarende kostnader er fradragberettiget. Dette gjelder likevel ikke gevinst eller tap ved realisasjon av aksje eller andel som nevnt i § 8-11 første ledd *d-g*. Det gis *kun fradrag for en andel av selskapets faktiske renteutgifter tilsvarende forholdet mellom selskapets balanseførte finanskapital og totalkapital. Ved beregning av rentefradraget skal eiendelens verdi fastsettes til gjennomsnittet av verdien ved inntektsårets begynnelse og verdien ved inntektsårets avslutning. Underskudd fastsatt etter reglene i denne bestemmelsen kommer ikke til fradrag i inntekt fastsatt etter fjerde ledd, men kan fremføres mot senere inntekt fastsatt etter denne bestemmelse etter reglene i § 14-6.*

§ 8-15 sjette ledd første punktum skal lyde:

Det fastsettes et minste gjeldsrentefradrag tilsvarende 50 prosent av selskapets totale balanseførte kapital multiplisert med en normrente.

§ 8-15 syvende ledd skal lyde:

Departementet kan gi overgangsbestemmelser til bestemmelsene i § 8-15 annet ledd om skatteplikt for valuta-gevinst og om fradagsrett for valutatap, herunder gi bestemmelser om at kurssvingninger på valuta før 1. januar 2000 ikke får innvirkning på beregningen av gevinst eller tap ved skattleggingen.

Presidenten: Framstegspartiet og Høgre har varsla at dei går imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 54 mot 22 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 20.24.52)

Vidare var tilrådd:

§ 8-16 første ledd skal lyde:

Selskap innenfor ordningen skal svare en årlig skatt til staten for skip og flyttbar innretning selskapet eier, beregnet av nettotonnasje, etter satser som fastsettes av Stortinget i det årlige skattevedtak. *Departementet kan gi bestemmelser om reduksjon i satsene for skip og flyttbare innretninger som tilfredsstiller miljøkrav fastsatt av Sjøfartsdirektoratet.* Skatt etter første og annet punktum skal også svares for innleid skip og flyttbar innretning når eieren ikke er skattepliktig til Norge for inntekten ved utleie av skipet eller innretningen. Bestemmelsene i §§ 10-41 og 10-65 gjelder tilsvarende.

Presidenten: Framstegspartiet og Høgre har varsla at dei går mot andre punktum, og det vert votert over dette punktet.

V o t e r i n g :

1. Tilrådinga frå komiteen til § 8-16 fyrste ledd, andre punktum vart med 54 mot 22 røyster vedteken.

(Voteringsutskrift kl. 20.25.27)

2. Tilrådinga frå komiteen til dei andre punktuma under § 8-16 fyrste ledd vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 9-4 nytt annet ledd skal lyde:

Når det i skatteavtale med fremmed stat er bestemt at gevinst skal være unntatt fra skattlegging i Norge, gis det ikke fradrag for tilsvarende tap her i landet.

§ 10-1 første ledd skal lyde:

Bestemmelsene i §§ 10-2 til 10-6 gjelder for aksjeselskap og allmennaksjeselskap samt likestilt selskap og sammenslutning. Som likestilt med aksjeselskap regnes selskap mv. som nevnt i § 2-2 første ledd *b* til *e*. For selskap mv. som nevnt i § 2-2 første ledd *f* og *g*, gjelder bestemmelsene så langt de passer.

§ 10-2 annet og fjerde ledd oppheves. Nåværende tredje ledd blir nytt annet ledd.

§ 10-3 første ledd annet punktum skal lyde:

Den del av konsernbidraget som giveren ikke får fradrag for fordi det overstiger den ellers skattepliktige alminnelige inntekt, er ikke skattepliktig for mottakeren.

§ 10-4 annet ledd oppheves. Nåværende tredje ledd blir nytt annet ledd.

§ 10-5 syvende ledd skal lyde:

Selskaper som er skattepliktige etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv., omfattes ikke av første til sjette ledd. Når slike selskaper anvender den del av overkursfondet som kommer fra oppskrivningsfond til fondsemisjon, skal selskapet inntektsføre beløpet i det året da omdisponeringen foretas.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Presidenten vil så la votere over forslag nr. 11, frå Sosialistisk Venstreparti, til § 10-12 fyrste ledd. Forslaget lyder:

«I lov av 26. mars 1999 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I.

§ 10-12 første ledd skal lyde:

Med godtgjørelse menes mottatt utbytte multiplisert med aksjonærens skattesats for alminnelig inntekt. For utbytte på aksje som ikke eies i selskap skal det multipliseres med 2 prosent.

II.

Endringen under I trer i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2000.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Sosialistisk Venstreparti vart mot 4 røyster ikkje vedteke.

Vidare var tilrådd:

§ 10-34 annet ledd nytt fjerde og femte punktum skal lyde:

Har selskapet ytet konsernbidrag i løpet av inntektsåret, skal det gjøres fradrag for den del av konsernbidraget som giveren ikke får fradrag for etter § 10-2 første ledd første punktum. Tilsvarende skal det gjøres tillegg for konsernbidrag i det mottakende selskap for den del av konsernbidraget som ikke skattlegges etter § 10-3 første ledd annet punktum.

Nåværende § 10-34 annet ledd fjerde og femte punktum blir nye sjette og syvende punktum.

§ 10-34 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Er selskapet registrert i Verdipapirsentralen, jf. lov om Verdipapirsentral §§ 1-2 og 1-3, kan melding sendes av Verdipapirsentralen.

§ 10-36 nytt annet ledd skal lyde:

Aksjer og grunnfondsbevis ervervet før 1. januar 1992 anses for å være ervervet 1. januar 1992.

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

§ 10-40 annet ledd skal lyde:

Bestemmelsene gjelder også for sameiere, jf. lov om sameie, når en felles utnyttelse av sameietingen er rettet mot andre enn sameierne og denne bruken ikke er uvesentlig i forhold til sameiernes egen bruk. Bestemmelsene gjelder likevel for sameiere hvor vilkårene etter første punktum ikke lenger er oppfylt, og hvor ingen av sameierne krever annen ligningsmåte. Bestemmelsene gjelder ikke for sameiere etter lov om eierseksjoner. Departementet kan i forskrift bestemme at bestemmelsene ikke skal gjelde særlige grupper sameiere.

Overskrift til § 10-44 skal lyde:

Gevinst og tap ved realisasjon av andel m.v.

§ 10-44 nytt femte ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om hvordan inntekt skal fastsettes for deltakere som har endret ligningsmåte fra brutto- til nettoligning, og som pr. 31. desember 1991 hadde rett til

1. oppregulering av inngangsverdien på eiendeler som tilhørte selskapet, eller
2. skattefritak etter dagjeldende skattelov av 18. august 1911 nr. 8 § 43 annet ledd c-f for gevinst knyttet til selskapets eiendom.

§ 10-50 annet ledd bokstav c skal lyde:

- Foreninger og lag som utelukkende eller hovedsakelig
1. kjøper inn råemner eller driftsmidler til bruk i jordbruk, skogbruk eller fiske,
 2. forhandler produkter fra medlemmenes jordbruks-, skogbruks- eller fiskerivirksomhet, eller
 3. foredler produkter fra medlemmenes jordbruks- eller fiskerivirksomhet.

§ 10-51 første ledd skal lyde:

Boligbyggelag som omfattes av lov om boligbyggelag, ilignes skatt av den inntekten som vinnes av lagets formue, men skattlegges ikke for virksomheten som drives.

§ 11-21 første ledd bokstav a skal lyde:

Fra et aksjeselskap eller allmennaksjeselskap til et annet, forutsatt at selskapene tilhører samme konsern og forutsatt at morselskapet på transaksjonstidspunktet eier mer enn 90 prosent av aksjene i datterselskapene og har en tilsvarende del av stemmene som kan avgis på generalforsamlingen. Dette gjelder også når morselskapet ikke er hjemmehørende i riket, og når selskap eller sam-

menlutning som nevnt i § 10-1 første ledd er morselskap.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 12-11 første ledd skal lyde:

Aksje eller andel eid av den aktives nærstående er likestilt med aksje eller andel eid av den aktive skattyteren selv ved beregning av personinntekt etter § 12- 10 første ledd b og c. *Som nærstående regnes skattyterens ektefelle, samboer og mindreårige barn. Som nærstående til skattyter som er aktiv i foretak som nevnt i § 12-17 annet ledd, regnes likevel skattyters slektninger i rett nedstigende eller rett oppstigende linje, ektefelle, samboer, søsken og ektefelles eller samboers foreldre og barn. Utbytte eller andel av overskudd som nærstående oppbærer eller har krav på, regnes likt med skattyterens aksje eller andel.*

Presidenten: Til første ledd andre punktum ligg det føre eit avvikande forslag, nr. 9, frå Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«b.

I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I.

§ 12-11 første ledd annet punktum skal lyde:

Som nærstående regnes skattyterens foreldre, ektefelle, ektefelles foreldre, barn, samboer og samboers foreldre.

II.

Endringen trer i kraft fra og med inntektsåret 2000.»

Framstegspartiet og Høgre har varsla at dei går mot innstillinga. Det vert difor fyrst votert over forslaget og deretter over innstillinga.

V o t e r i n g :

1. Forslaget frå Sosialistisk Venstreparti vart mot 4 røyster ikkje vedteke.
2. Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 54 mot 22 røyster.
(Voteringsutskrift kl. 20.27.16)

Vidare var tilrådd:

§ 12-13 annet ledd bokstav d nr. 2 skal lyde:

Skattyteren kan i stedet kreve verdsettelse etter eien- delens bokførte verdi i regnskap oppgjort etter reglene i regnskapsloven. *Skattyteren kan frafalle fortsatt verdsettelse etter dette nummer, til fordel for verdsettelse til skattemessig verdi eller etter nr. 1.*

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Presidenten vil så la votere over forslag nr. 10, frå Sosialistisk Venstreparti til §§ 12-16 og 12-17. Forslaget lyder:

«I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I.

§ 12-16 annet ledd oppheves. Tredje ledd blir nytt annet ledd.

§ 12-17 oppheves.

II.

Endringene under I trer i kraft fra 1. januar 2000.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Sosialistisk Venstreparti vart mot 4 røyster ikkje vedteke.

Vidare var tilrådd:

§ 14-1 tredje ledd skal lyde:

For næringsdrivende regnskapspliktig skattyter, *som etter regnskapsloven § 1-7 første ledd annet punktum benytter et annet regnskapsår enn kalenderåret (avvikende regnskapsår), fastsettes inntekten til det beløpet den har utgjort i det siste regnskapsåret som er utløpt før 1. januar i det året ligningen utføres.*

§ 14-3 annet ledd skal lyde:

Første ledd gjelder tilsvarende for inntekt ved salg av egenproduserte kunstverk som nevnt i *lov om merverdiavgift § 5 nr. 1 a.*

§ 14-3 fjerde ledd bokstav c skal lyde:

Bokstav a og b gjelder tilsvarende for inntekt som omfattes av § 2-3 første ledd d og annet ledd og på arbeidsinntekt som er skattepliktig etter *lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv.* så langt bestemmelsene passer.

§ 14-4 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Bestemmelsene i annet og tredje ledd gjelder likevel ikke for skattyter som er begrenset regnskapspliktig, jf. regnskapsloven § 1-2 annet ledd.

§ 14-4 annet ledd første punktum skal lyde:

Skattyterens *årsregnskap* legges til grunn for tidfesting av inntekt og fradrag for så vidt regnskapet er oppgjort i overensstemmelse med de regler som følger av regnskapslovgivningen, og ikke annet er særskilt bestemt i skattelovgivningen.

§ 14-4 tredje ledd skal lyde:

Ved fastsettelsen av inntekten skal det ikke tas hensyn til fradrag for avsetninger etter god regnskapsskikk.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 14-4 nytt femte, sjette og syvende ledd skal lyde:

(5) *Gevinst og tap på finansielle instrumenter som nevnt i lov om verdipapirhandel § 1-2 annet ledd inntektsføres eller fradragsføres etter § 14-2 første ledd annet punktum.*

(6) *Kostnader til egen forskning og utvikling knyttet til konkrete prosjekter som kan bli eller er blitt til driftsmidler, skal behandles som del av kostprisen for vedkommende driftsmiddel. Andre kostnader til egen forskning og utvikling skal fradragsføres etter § 14-2 annet ledd.*

(7) *Renter og andre kostnader til finansiering ved egentilvirkning av driftsmidler kan fradragsføres etter § 14-2 annet ledd.*

Presidenten: Høgre har varsla at dei går mot femte ledd, og det vert fyrst votert over dette leddet. Det vert deretter votert over det sjette og det sjuande leddet.

V o t e r i n g :

1. Tilrådinga frå komiteen til § 14-4 nytt femte ledd vart vedteken med 66 mot 10 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 20.28.32)

1. Tilrådinga til komiteen til § 14-4 nytt sjette og sjuande ledd vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 14-5 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Bestemmelsen i foregående punktum gjelder uavhengig av den tidsmessige plassering av inntekter og fradrag på slik tilvirkningskontrakt i skattyterens årsregnskap.

§ 14-5 fjerde ledd bokstav b skal lyde:

Tap på utestående kundefordringer kan nedskrives med virkning for inntektsfastsettelsen. Nedskrivningen beregnes ved hjelp av en nedskrivningsfaktor som settes lik forholdet mellom

1. endelig konstatert tap på kundefordringer fratrukket merverdiavgift i løpet av det inntektsåret nedskrivningen gjelder og i det foregående året, og
2. de siste to års kredittsalg, fratrukket merverdiavgift, multiplisert med et faktortall som fastsettes av departementet.

§ 14-5 fjerde ledd bokstav f nr. 2 skal lyde:

finansieringsforetak og foreninger av låntakere som driver virksomhet med konsesjon etter lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 14-43 første ledd bokstav g skal lyde:

g. bygg og anlegg, hoteller, losjhus, bevertningssteder m.v. samt elektroteknisk utrustning i kraftanlegg – 4 prosent

§ 14-43 første ledd bokstav h skal lyde:

h. forretningsbygg – 1 prosent.

§ 14-43 annet ledd bokstav a annet punktum skal lyde:

Saldo for slikt bygg kan avskrives med inntil 2 prosent,

§ 14-43 annet ledd bokstav b annet punktum skal lyde:

Saldo for slikt bygg kan avskrives med inntil 8 prosent.

Presidenten: Framstegspartiet og Høgre har varsla at dei går imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 54 mot 22 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 20.29.22)

Vidare var tilrådd:

§ 14-70 første og annet ledd skal lyde:

(1) *Gevinst ved realisasjon av formuesobjekt kan på de vilkårene som er nevnt i annet ledd, kreves fritatt for inntektsskatt når objektet*

- a. er gått tapt ved brann eller annen *ulykke*,
- b. er ekspropriert eller solgt til erverver som kunne krevd det ekspropriert. Likestilt med ekspropriasjon er odelsløsning og makeskifte i tilfelle hvor erververen kunne krevd objektet avstått ved ekspropriasjon, *eller*
- c. *innløses etter lovverket for festet tomt.*

(2) *Gevinst ved realisasjon som nevnt i første ledd kan kreves fritatt for inntektsskatt så langt skattyteren bruker vederlaget til å erverve nytt objekt av samme art. Ved innløsning av festet tomt kan det reinvesteres i annen tomt som bortfestes, eller i areal til bruk i den næringen som den innløste tomten har vært knyttet til. Likeledes kan det reinvesteres i areal til bruk i binæring til den næringen som den innløste tomten har vært knyttet til. Departementet kan i forskrift bestemme hva som skal anses som binæring etter forrige punktum.*

Nåværende annet til syvende ledd blir nye tredje til åttende ledd.

§ 15-2 annet ledd oppheves.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Presidenten vil her la votere over forslag nr. 7, frå Høgre, til § 15-5. Forslaget lyder:

(Presidenten)

«I lov av 26. mars 1999 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I.

§ 15-5 (2) skal lyde:

Fradraget gis ved skatteberegningen med 15 500 kroner i klasse 1 og 31 000 kroner i klasse 2, men får ikke virkning ved beregning av trygdeavgift og toppskatt.

II.

Endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2000.»

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at 64 representantar røysta mot forslaget frå Høgre, og 11 representantar røysta for forslaget.

(Voteringsutskrift kl. 20.29.58)

Steinar Bastesen (TF) fra salen: Jeg stemte feil. Jeg stemte for, men skulle ha stemt imot.

Presidenten: Representanten Bastesen røysta for, men skulle ha røysta imot.

Då vert resultatet at 10 røysta for og 65 imot forslaget frå Høgre. Forslaget er dermed ikkje vedteke.

Vidare var tilrådd:

§ 16-1 Forsørgerfradrag skal lyde:

(1) Personlig skattyter som er bosatt i riket, jf. § 2-1, og har barn som er bosatt i riket og som ved utløpet av inntektsåret ikke er fylt 19 år, gis forsørgerfradrag i skatt og trygdeavgift.

(2) Forsørgerfradraget skal være 1 820 kroner for hvert barn.

(3) Overstiger forsørgerfradraget utlignet skatt og trygdeavgift, skal det overskytende beløpet utbetales ved avregningsoppgjør etter skattebetalingsloven.

(4) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf. Når særlige hensyn tilsier det, kan departementet utvide eller begrense kretsen av personer som har krav på forsørgerfradrag.

Presidenten: Her ligg det føre eit avvikande forslag, nr. 3, frå Framstegspartiet og Høgre. Forslaget lyder:

«§ 16-1 Forsørgerfradrag skal lyde:

1. Personlig skattyter som er bosatt i riket, jf. § 2-1, og har barn som er bosatt i riket og som ved utløpet av inntektsåret ikke er fylt 19 år, gis forsørgerfradrag i skatt og trygdeavgift.
2. Forsørgerfradraget skal være 1 880 kroner for hvert barn til og med det året barnet fyller 15 år.
3. Forsørgerfradraget skal være 2 620 kroner fra og med det året barnet fyller 16 år, til og med det året barnet fyller 18 år. Er mindre enn halvparten av barnets ordinære levekostnader i inntektsåret dekket av forsørgeren, reduseres forsørgerfradraget for dette barnet til det halve eller faller bort.

4. Er forsørgeren enslig og bare forsørger barn som nevnt i tredje ledd første punktum, skal forsørgerfradrag gis for ett barn mer enn det antallet som det er fradragsrett for etter tredje ledd.

5. Overstiger forsørgerfradraget utlignet skatt og trygdeavgift, skal det overskytende beløpet utbetales ved avregningsoppgjør etter skattebetalingsloven.

Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf. Når særlige hensyn tilsier det, kan departementet utvide eller begrense kretsen av personer som har krav på forsørgerfradrag.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom tilrådinga frå komiteen og forslaget frå Framstegspartiet og Høgre vart tilrådinga frå komiteen vedteken med 54 mot 22 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 20.30.47)

Vidare var tilrådd:

§ 16-11 første til og med fjerde ledd og sjette ledd oppheves.

Presidenten: Framstegspartiet og Høgre har varsla at dei går imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 51 mot 22 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 20.31.16)

Vidare var tilrådd:

§ 16-11 femte ledd skal lyde:

Kapitalinnskudd som inngår i ordning med aksjesparing i verdipapirfond, skal holdes plassert i norske aksjer, tegningsretter og konvertible obligasjoner innenfor rammen av *lov om verdipapirfond* § 4-4 første ledd. Ti prosent av fondets midler kan likevel plasseres i utenlandske aksjer som faller innenfor rammen av *lov om verdipapirfond* § 4-4 første ledd. Annet ledd i samme bestemmelse får tilsvarende anvendelse.

§ 16-28 nytt annet ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift gi utfyllende regler når det i skatteavtale med annen stat er bestemt at inntekt skal inngå i skattegrunnlaget i Norge, men at norsk skatt skal nedsettes med den skatten som forholdsmessig faller på inntekten som er unntatt fra skattlegging i Norge etter den alternative fordelingsmetoden.

§ 17-1 tredje ledd skal lyde:

Ved anvendelsen av første og annet ledd skal alminnelig inntekt tillegges *to* prosent av skattyters og ektefelles eller samboers nettoformue ved statsskatteligningen, utover 200 000 kroner. *Tillegget* avrundes til nærmeste 100 kroner.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Presidenten vil her la votere over forslag nr. 14, frå Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:
§ 17-10 oppheves.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Sosialistisk Venstreparti vart mot 4 røyster ikkje vedteke.

Vidare var tilrådd:

§ 17-10 fjerde ledd bokstav a oppheves. Bokstavene b, c, d og e blir nye a, b, c og d.

§ 17-10 fjerde ledd ny bokstav a skal lyde:
skattetillegg etter §§ 16-1 og 16-2

§ 18-2 første ledd skal lyde:

Skattyter som eier kraftverk, eller som er berettiget til uttak av kraft, skal svare naturressursskatt til de kommunene og fylkeskommunene som er tilordnet kraftanleggsformuen i henhold til § 3-3, jf. § 18-7.

§ 18-2 tredje ledd skal lyde:

Naturressursskatt til kommunen beregnes etter en sats på 1,1 øre pr. kilowattime. Naturressursskatt til fylkeskommunen beregnes etter en sats på 0,2 øre pr. kilowattime.

§ 18-5 første ledd annet og tredje punktum skal lyde:

Ved takseringen kapitaliseres brutto salgsinntekter fastsatt etter bestemmelsene i annet ledd, fratrukket driftskostnader som nevnt i § 18-3 tredje ledd a nr. 1 og nr. 2 og pliktig skatt på grunnrenteinntekt for kraftverket i inntektsåret. Deretter fratrekkes nåverdien av fremtidige utgifter til utskifting av driftsmidler.

§ 18-7 femte ledd skal lyde:

Formue i kraftanlegg som ble prosentlignet før 1. januar 1997, eller som ble tilordnet skattegrunnlag i 1996 i henhold til reglene om stedbundet skattlegging, skal fordeles til skattlegging mellom regulerings-, vannfalls- og kraftverkskommuner i samme forhold som formuen ble fordelt ved ligningen for inntektsåret 1996 etter reglene i første til fjerde ledd.

§ 18-7 åttende ledd skal lyde:

I kraftanlegg som ble prosentlignet før 1. januar 1997 eller som ble tilordnet skattegrunnlag i 1996 i henhold til reglene om stedbunden skattlegging, fordeles naturressursskatt etter § 18-2 mellom berettigede kommuner i forhold til fordelingen av formuen i kraftanlegget, jf. femte ledd. I kraftanlegg som ble regnskapslignet før

1. januar 1997, men som ikke ble tilordnet skattegrunnlag i 1996, fordeles naturressursskatt etter § 18-2 mellom berettigede kommuner i forhold til fordelingen av formue i kraftanlegget etter reglene i første til fjerde ledd. Mellom berettigede fylkeskommuner fordeles naturressursskatten i forhold til skattemessige formuesverdier i hver fylkeskommune.

Overskrift til kapittel 19 skal lyde:

Ikrafttredelse, overgangsbestemmelser og endringer i andre lover

Ny § 19-2 skal lyde:

§ 19-2 Overgangsbestemmelser

(1) Til bestemmelsene i kapittel 9 Særregler om gevinst og tap ved realisasjon mv., gjelder følgende overgangsbestemmelser:

a. For grunnfondsbevis i sparebanker, gjensidige forsikringsselskaper, kreditt- og hypotekforeninger og selv-eiende finansieringsforetak som kunne vært avhendet skattefritt etter lov av 23. desember 1988 nr. 98 § 3 fram til 1. januar 1992, kan skattyter kreve at inngangsverdien pr. 1. januar 1992 fastsettes på følgende måte:

1. Inngangsverdien for grunnfondsbevis notert på norsk børs settes til et gjennomsnitt av kursnotert verdi i tidsrommet 1. november 1991 til 31. desember 1991.

2. For andre grunnfondsbevis settes inngangsverdien til den antatte salgsverdien.

b. Gevinst realisert ved avhendelse av fast eiendom eller varig bruksrett til fast eiendom innen 1. januar 1992 fritas for skattlegging i den utstrekning skattyteren har mottatt Statens grunnkjøpsobligasjoner for et beløp tilsvarende gevinsten og blir sittende med obligasjonene til forfallstid. Skal det etter lånevilkårene betales avdrag på obligasjonene og skattyteren krever innløsning for alle avdrag er betalt, innrømmes skattefrihet for den del av gevinsten som svarer til de betalte avdragene. For øvrig blir ved innløsning den del av gevinsten som svarer til de innløste obligasjoner å medregne ved inntektsligningen for det år innløsningen skjer. Foretas innløsning etter eierens død av dødsbo, arving eller ektefelle, skal gevinsten på tilsvarende måte regnes som inntekt for innløseren.

(2) Til bestemmelsene i kapittel 10 Særregler om inntektsbeskatning av selskaper, selskapsdeltakere og samvirkeforetak, gjelder følgende overgangsbestemmelser:

a. Realisasjon av aksje hvor inngangsverdien er oppregulert med hjemmel i den tidligere selskapskatteloven av 20. juli 1991 nr. 65 § 10-2 nr. 4 annet og tredje ledd, behandles på følgende måte:

1. Ved realisasjon kommer tap som er realisert innen ti år etter selskapskattelovens ikrafttredelse, bare til fradrag i den utstrekning realisasjonsverdien er lavere enn den høyeste av:

- aksjens andel av selskapets samlede skattemessige formuesverdi pr. 1. januar 1992, eller
- aksjens historiske kostpris.

2. Er aksjens inngangsverdi regulert i henhold til reglene i §§ 10-34 og 10-35, skal verdiene under strekpunktene ovenfor reguleres tilsvarende.
3. Ligningsmyndighetene er bundet av den oversikt over aksjer som kan oppreguleres som skattyter rett-tidig har gitt melding om, dersom skattyter ikke har fått annen beskjed innen 1. januar 2001.
- b. Ved beregning av endring i selskapets skattlagte kapital etter § 10-34 annet ledd ses bort fra inntektsføring av negativ saldo og betinget avsatt gevinst fra før 1992, og skatt av slik inntektsføring.
- c. For deltaker som fikk en høyere eller lavere skattemessig verdi på sin andel som følge av skifte av ligningsmåte ved overgang fra brutto- til nettoligning, skal differansen inntekts- og utgiftsføres i samsvar med forskrift gitt av departementet.
- d. Selskapet kan beslutte at inntekts- og utgiftsføring av differansene mellom deltakerne skal skje uten hensyn til bokstav c, men likevel slik at alle differanser skal være oppgjort eller overført til deltakernes gevinst- og tapskonto etter reglene i § 14-45 senest 31. desember 2001.
- e. Departementet kan gi overgangsregler for deltakere i norsk-kontrollerte selskaper mv. hjemmehørende i lavskatteland.
 - (3) Til bestemmelsene i kapittel 14 Tidfesting av inntekt og fradrag i inntekt, gjelder følgende overgangsbestemmelser:
 - a. Inntekt utenfor virksomhet og gevinst som nevnt i § 14-52 som er innvunnet, men ikke periodisert pr. 1. januar 1992, skal inntektsføres når beløpet virkelig erlegges eller i tilfelle ved det tidligere tidspunkt, da det oppstår adgang for vedkommende til å få beløpet utbetalt eller ytelsen erlagt. Likestilt med erleggelse av beløpet regnes at skattyter flytter ut av norsk beskatningsområde. Viser det seg senere at skattyter ikke mottar fullt vederlag, kan skattyter i inntil ti år etter beskatningsåret kreve at ligningen blir endret. Det kan gis utsettelse med betalingen av utlignet skatt mot at skattyter stiller sikkerhet for beløpet. Annet punktum får ikke anvendelse hvis skattyter kan godtgjøre at han på forfallstidspunktet igjen vil være skattepliktig til Norge og stiller sikkerhet for den latente skatten på inntekten eller gevinsten.
 - b. Kostnader utenfor virksomhet som kommer til fradrag ved inntektsansettelsen og som er påløpt, men ikke periodisert pr. 1. januar 1992, skal fradragsføres når beløpet utredes. Kostnader som nevnt i foregående punktum kommer likevel til fradrag på det tidspunkt den skattepliktige trer ut av norsk beskatningsområde.
 - c. Avskrivning på forretningsverdi etter reglene i §§ 14-40 til 14-48 kan bare kreves for forretningsverdi ervervet fra og med 1. januar 1992.
 - d. Kontraktssavskrivninger foretatt i 1991 eller i tidligere inntektsår, kommer ved levering til fradrag i driftsmiddelets kostpris når denne skal føres inn på saldo. Gjennomførte kontraktssavskrivninger kommer for øvrig til fradrag i kontraktens inngangsverdi ved beregning av gevinst eller tap på kontrakten ved avhendelse, kansellering mv.

- e. Skattyter som hadde gjenværende negativ saldo etablert i inntektsåret 1991 eller et tidligere inntektsår i medhold av dagjeldende skattelov av 18. august 1911 nr. 8 § 44 A-6 første og annet ledd, kunne anvende deler av saldomassen til blant annet erverv av aksjer og grunnfondsbevis i banker mv. og aksjer i børsnoterte selskaper som driver norsk landbasert virksomhet, jf. regler i tidligere overgangslov av 20. juli 1991 nr. 54 § 44 A.

Ved realisasjon av aksje, andel eller grunnfondsbevis som er ervervet etter de nevnte reglene, kommer 70 prosent av det investerte beløpet til fradrag i inngangsverdien på de ervervede aksjene mv. Ble aksjene mv. tegnet i selskap som i 1992 var skattepliktig til en kommune i Nord-Norge eller til Namdalen, jf. tidligere lov av 19. juni 1969 nr. 72 om særlige skatteregler til fremme av distriktsutbygging § 10 første ledd annet punktum, kommer 50 prosent av det investerte beløpet til fradrag i inngangsverdien på de ervervede aksjene mv.

(4) Til bestemmelsene i kapittel 18 Særregler ved skatting av kraftverk, gjelder følgende overgangsbestemmelser:

- a. Ved fastsettelse av formue etter § 18-5 første og annet ledd i kraftverk som har vært prosentlignet før 1. januar 1997, settes brutto salgsinntekt i inntektsåret 2000 til gjennomsnittet av årlige brutto salgsinntekter for 1997, 1998, 1999 og 2000 fastsatt i henhold til bestemmelsene i § 18-3 annet ledd. Verdien av produksjonen for tidligere år enn inntektsåret justeres med den årlige gjennomsnittlige endringen i konsumprisindeksen til og med inntektsåret.

(5) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av overgangsbestemmelsene.

Nåværende § 19-2 blir ny § 19-3.

II

§ 5-15 første ledd ny bokstav l skal lyde:
fordel ved helt eller delvis fri bolig for ansatte i Forsvaret for inntektsåret 2000.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

III

§ 14-23 skal lyde:

(1) Rentebeløp som ligger i at et mengdegjeldsbrev skal innfris til en høyere eller lavere kurs enn kursen på ervervstidspunktet, inntekts- eller kostnadsføres i det år rentebeløpet er påløpt eller pådratt.

(2) Departementet kan gi forskrift om hvordan det årlige rentebeløpet skal beregnes, og om opp- og nedregulering av inngangsverdien på mengdegjeldsbrev. Departementet kan også gi bestemmelser om fastsettelse av se-

parate inngangsverdier for elementene i sammensatte mengdegjeldsbrev, og unnta enkelte mengdegjeldsbrev fra bestemmelsen i første ledd.

IV

§ 16-11 femte, syvende og åttende ledd oppheves.

Presidenten: Høgre har varsla at dei går imot, og presidenten har forstått det slik at også Framstegspartiet vil røyste imot.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 53 mot 22 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 20.32.39)

Vidare var tilrådd:

V

Endringene under I trer i kraft fra og med inntektsåret 2000. Endringen under II gjelder for inntektsåret 2000. Endringen under III trer i kraft 1. januar 2001. Endringen under IV trer i kraft fra og med inntektsåret 2004.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Det vert votert over overskriftene til lovene og lovene i det heile.

Votering:

Overskriftene til lovene og lovene i det heile vart samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaka vil verte sende Lagtinget.

Votering i sak nr. 5

Presidenten: Under debatten er det sett fram tre forslag. Det er:

- forslag nr. 1, frå Per Roar Bredvold på vegner av Framstegspartiet, Høgre og Sosialistisk Venstreparti
- forslaga nr. 2 og 3, frå Per Roar Bredvold på vegner av Framstegspartiet

Presidenten tar fyrst opp forslaga nr. 2 og 3.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å fremme sak for Stortinget med en plan for en snarest mulig privatisering av NRK.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme sak for Stortinget med en plan hvor kringkastingsavgiften avskaffes i løpet av en tre-års periode.»

Desse forslaga vert i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende til Stortinget.

Komiteen hadde rådd Odelstinget å gjere slike vedtak:

A .

L o v

om endringar i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting og i lov 15. mai 1987 nr. 21 om film og videogram

I

I lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting blir det gjort følgjande endringar:

§ 6-1 tredje ledd skal lyde:

Norsk rikskringkasting AS har til formål å drive allmennkringkasting og virksomhet som har sammenheng med dette. *NRK kan gjennom datterselskap delta i annen virksomhet. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om regnskapsmessige forhold mellom Norsk rikskringkasting AS og datterselskap.*

Presidenten: Framstegspartiet har varsla at dei går imot.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 60 mot 12 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 20.34.15)

Vidare var tilrådd

§ 6-4 skal lyde:

Virksomheten i Norsk rikskringkasting AS finansieres ved kringkastingsavgift, salgsinntekter m.v. *Virksomheten kan ikke finansieres ved reklame i NRKs allmennkanaler. NRKs tekstfjernsyn regnes ikke som en del av allmennkanalene. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om reklame i NRKs tekstfjernsyn. Kringkastingsavgift fastsettes av Stortinget.*

Presidenten: Her ligg det føre eit avvikande forslag, nr. 1, frå Framstegspartiet, Høgre og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«§ 6-4 skal lyde:

Virksomheten i Norsk Rikskringkasting AS finansieres ved kringkastingsavgift, salgsinntekter m.v. Virksomheten kan ikke finansieres ved reklame i NRKs allmennkanaler. Kringkastingsavgift fastsettes av Stortinget.»

Votering:

Ved alternativ votering mellom tilrådinga frå komiteen og forslaget frå Framstegspartiet, Høgre og Sosialistisk Venstreparti vart tilrådinga frå komiteen vedteken med 50 mot 26 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 20.35.36)

Vidare var tilrådd:

II

I lov 15. mai 1987 nr. 21 om film og videogram blir det gjort følgjande endringar:

§ 4 siste ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om førehandskontroll og betaling av gebyr.

§ 12 skal lyde:

§ 12 Administrative sanksjonar

Departementet kan gi forskrift om høve for Statens filmtilsyn til å nekte førehandskontroll eller registrering av film eller videogram frå distributørar som bryt reglane i denne lova eller i forskrifter gitt med heimel i denne lova.

III

Lova trer i kraft frå den tid Kongen fastset.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Det vert votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Lovvedtaket vil verte sendt Lagtinget.

Vidare var tilrådd:

B

Stortinget pålegger Regjeringen å utarbeide forslag til regler for visning av filmer som omfattes av straffelovens § 382, slik at disse kan fremføres som et åndsverk når dette ikke skjer i næring.

C

Stortinget ber Regjeringen iverksette at ingen lokalradio skal fratas sendetid i konsesjonsperioden, med unntak av særskilte tilfeller.

Presidenten: B og C vert i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende til Stortinget.

Votering i sak nr. 6

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

l o v

om endringer i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting

I

I lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting blir det gjort følgende endringer:

§ 1-1 femte ledd skal lyde:

Med sponning menes direkte eller indirekte tilskudd til produksjon eller sending av ett eller flere kringkastingprogram, gitt av fysisk eller juridisk person som selv

ikke er engasjert i produksjon eller kringkasting av slike program.

§ 3-4 første ledd skal lyde:

Dersom et program er sponset, skal det opplyses om dette ved inn- og/eller utannonseringen av programmet. Opplysninger om sponsor kan gis i form av sponors navn, varemerke eller logo.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 3-4 femte ledd skal lyde:

Kringkastingprogrammer kan ikke sponses av fysiske eller juridiske personer hvis hovedaktivitet er å produsere, selge eller leie ut produkt eller tjenester det er forbudt å reklamere for etter norsk lov eller regler gitt i medhold av norsk lov. Politiske partiorganisasjoner kan ikke sponse kringkastingprogram.

Presidenten: Framstegspartiet og Høgre har varsla at dei går imot andre punktum.

Første punktum vert teke opp til votering.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Andre punktum vert teke opp til votering.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 53 mot 22 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 20.37.08)

Vidare var tilrådd:

§ 3-4 sjette ledd skal lyde:

Kongen gir i forskrift nærmere regler om sponning av kringkastingprogrammer, herunder regler om sponning i Norsk rikskringkasting AS.

II

Loven trer i kraft fra den tid kongen bestemmer.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Det vert votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Lovvedtaket vil verte sendt Lagtinget.

S a k n r . 7

Referat

1. (21) Lov om endringer i lov av 24. oktober 1946 nr. 2 om barnetrygd (Ot.prp. nr. 17 (1999-2000))

Samr.: Vert send familie-, kultur- og administrasjonskomiteen.

2. (22) Lov om endring i lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødyktighed mv. (gjennomføring av EØS-tilpasset rådsdirektiv 98/25/EF om havnestatskontroll) (Ot.prp. nr. 16 (1999-2000))

Samr.: Vert send næringskomiteen.

Møtet slutt kl. 20.40.
